

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

Мищак Наталія Ярославівна

**ОРГАНІЗАЦІЯ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ: СКЛАД, СТРУКТУРА,
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ**

Спеціальність 8.050105 – банківська справа

Дипломна робота за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Студентка групи Бсзмі – 57

Н. Я. Мищак

(підпис)

Науковий керівник:

д.е.н., професор Л.М.Алексеєнко

(підпис)

Дипломну роботу допущено

до захисту:

«__» _____ 2012 р.

Завідуючий кафедрою банківської справи

Доктор економічних наук, професор

О. В. Дзюблук

(підпис)

Тернопіль – 2012

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ	
1.1 Суть, склад та класифікація активних операцій банківських установ.....	.....
1.2 Відбір та обґрунтування системи показників для аналізу активних операцій.....	.....
1.3 Методика та методи аналізу активних операцій банків.....	.....
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	.....
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»	
2.1 Загальний аналіз активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк».....	.....
2.2 Аналіз ефективності активних операцій банку.....	.....
2.3 Аналіз кредитних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк».....	.....
2.4 Аналіз ефективності кредитної діяльності банку.....	.....
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	.....
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ	
3.1 Виявлення і оцінка можливих резервів підвищення ефективності активних операцій.....	.....
3.2 Пріоритетні напрямки підвищення ефективності кредитної діяльності банківських установ.....	.....
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	.....
ВИСНОВКИ.....	.....
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	.....
ДОДАТКИ.....	.....

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Банки виступають саме тими установами, які акумулюють вільні кошти (пасивні операції банку) і спрямовують їх у ті сфери, які цих коштів потребують (активні операції банку). Саме від ефективного розміщення мобілізованих коштів і залежатиме величина прибутків, які банк отримає в подальшому.

Основною умовою стабільного функціонування та подальшого розвитку банківської установи є зростання обсягу активів, яке досягається за рахунок виваженого розміщення залучених коштів, і поліпшення якості активів.

Основою збільшення активів банку є зростання його кредитного портфелю, яке позитивно впливає як на діяльність банку, так і на економіку країни в цілому. Кредитування банками є рушійною силою і для суб'єктів господарювання, як для тих, що тільки планують власну справу, так і для тих, які бажають удосконалити діяльність свою чи розширити.

Отже, активними операціями банківської установи можна вважати ту діяльність, яка спрямована на розміщення ресурсів, які були залучені у процесі здійснення пасивних операцій. При ефективному розміщенні акумульованих ресурсів банківська установа отримує дохід, а позичальник необхідні кошти. Кредитування є найважливішим аспектом діяльності банку, який забезпечує переміщення ресурсів від тих, хто має надлишок, до тих, хто їх потребує, забезпечуючи при цьому розвиток підприємництва і економіки загалом.

До активних операцій банків також належать розміщення залучених ресурсів у інвестиції, основні засоби, депозити в інших банках, які є не менш важливими, а ніж кредитні операції.

Для розвитку діяльності суб'єктів господарювання, економіки країни та ефективності банківської діяльності в цілому необхідний пошук удосконалення здійснення активних операцій, покращення якості та структури активів. Тому тема дослідження є актуальною і має важливе теоретичне значення.

Огляд літератури з теми дослідження. Управління активами банківських установ розглядалися в працях зарубіжних науковців таких як Н. Бакстер, У. Бреддік, Д. Нотон, Дж. Трейнор, Д. Вуд, Р. Міллер, У. Шарп, П. Роуз, Дж. Сінкі. Серед російських вчених варто виділити роботи А. Ачкасов, В. Черкасова, В. Колесникова, Л. Кроливецької, О. Лаврушина, Г. Панової, В. Усоскіна та інших.

Значний внесок у дослідження цих проблем зродили українські вчені-економісти: М. Алексеєнко, М. Білик, А. Мороз, М. Мирун, О. Васюренко, В. Грушко, О. Любунь, О. Дзюблюк, А. Єпіфанов, О. Заруба, Л. Примостка, І. Сало та інші.

Проте проблеми управління банківськими активами та їх оптимальної структури, а також ефективності проведення активних операцій потребують подальших досліджень, особливо це стосується питань адаптації положень теорії портфеля до специфіки діяльності вітчизняних банків.

Мета і завдання дослідження. Метою даної дипломної роботи є обґрунтування теоретичних та методичних засад процесу управління активами банку, оптимізації їх структури та розроблення практичних рекомендацій, щодо вдосконалення управління портфелем банківських активів за допомогою підвищення прибутковості активів банків. Відповідно до поставленої мети визначено сукупність основних завдань, спрямованих на її досягнення:

- 1) розкрити сутність, зміст та особливості банківського портфелю активів;
- 2) обґрунтувати концептуальні засади управління портфелем активів банків та розробити адекватний інструментарій управління;
- 4) проаналізувати й оцінити структуру та динаміку портфеля сукупних активів на прикладі ПАТ КБ «ПриватБанк»;
- 3) дослідити ефективність проведення активних операцій банку, та кредитних операцій зокрема на прикладі ПАТ КБ «ПриватБанк»;
- 4) виявити резерви підвищення ефективності активних операцій банківських установ України;

4) розробити рекомендації та обґрунтувати пропозиції щодо підвищення ефективності управління банківським портфелем активів та підвищення їх прибутковості.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є діяльність банківських установ, пов'язана з формуванням та управлінням портфелем активів банку.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають між банками та іншими суб'єктами ринку з приводу розміщення активів банку та формування банківського портфеля активів.

Методи дослідження. Методологічною базою дипломного дослідження є сукупність загальнонаукових та спеціальних прийомів і методів дослідження. Зокрема, у другому розділі застосовано загальнонаукові методи пізнання; діалектичний підхід до визначення причинно–наслідкових зв'язків між явищами та процесами, що відбуваються в економічній сфері; системний підхід до вивчення сутності портфеля банківських активів та активних операцій банку. Для аналізу сучасного стану банківського портфеля активів та дослідження процесу управління використовувалися методи аналізу і синтезу; індукції і дедукції; аналогії та екстраполяції; узагальнення; статистичні, табличні та графічні методи; економіко-математичні методи; метод експертних оцінок на основі фінансової звітності ПАТ КБ «ПриватБанк».

Інформаційною базою дослідження були теоретичні та науково–практичні дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, законодавчі акти України, нормативно–правові документи та статистичні матеріали Національного банку України, статистичні показники діяльності банків України, фінансова звітність Пат КБ «ПриватБанк» за 2009– 2011 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних засад управління активами банку та удосконалення активних операцій банківськими установами у сучасних умовах. Безпосередньо у процесі дослідження було одержано такі наукові результати:

1) дістало подальшого розвитку переведення клієнтів на альтернативні канали продажу кредитних продуктів, зокрема через мережу Інтернет. Запропоновано один із каналів продажу продуктів банку – аутсорсинг – співробітництво з підприємствами і організаціями щодо їх продажу продуктів за рахунок кредитування банківськими установами.

2) доповнено систему кредитування для підприємців, а саме запровадження комбінованої форми кредитування, «пакування послуг» тощо.

3) сформульовано необхідність цієї перспективи розвитку кредитування інноваційно-активним малим підприємствам на основі складених бізнес-планів;

4) удосконалення мікrokредитування як рушійної сили у розвитку підприємництва та збагачення країни в цілому.

Практичне значення роботи полягає у тому, що вони можуть використовуватись для удосконалення активних операцій і нарощення кредитного портфелю при розробленні політики управління активами.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Повний обсяг дипломної роботи – 114 сторінок, розміщено 15 таблиць, 13 ілюстрацій, 5 додатків, список використаних джерел з 80 найменуваннями.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ

1.1 Суть, склад та класифікація активних операцій банківських установ

Банківська установа має право здійснювати свою діяльність на підставі банківської ліцензії, наданою НБУ.

Одним із основних стратегічних завдань діяльності кожної банківської установи, крім максимізації вартості, є одержання прибутку. Фінансовий потенціал банку характеризується обсягом його необоротних і оборотних активів. Активи банківської установи формуються за рахунок залучених, позичених та власних ресурсів. Оптимальне і обґрунтоване розміщення ресурсів банківської установи у процесі здійснення своїх активних операцій є важливим принципом забезпечення платоспроможності банку, його фінансової стабільності і ліквідності.

У різних джерелах по різному трактують визначення активних операцій банківських установ. Наведемо нижче визначення активних операцій із різних джерел.

Постановою правління НБУ Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України вказано, що «Активні операції банку - операції банку, спрямовані на розміщення ресурсів банку. Обліковуються за активом балансу або на активних рахунках позабалансового обліку» [64, с. 4].

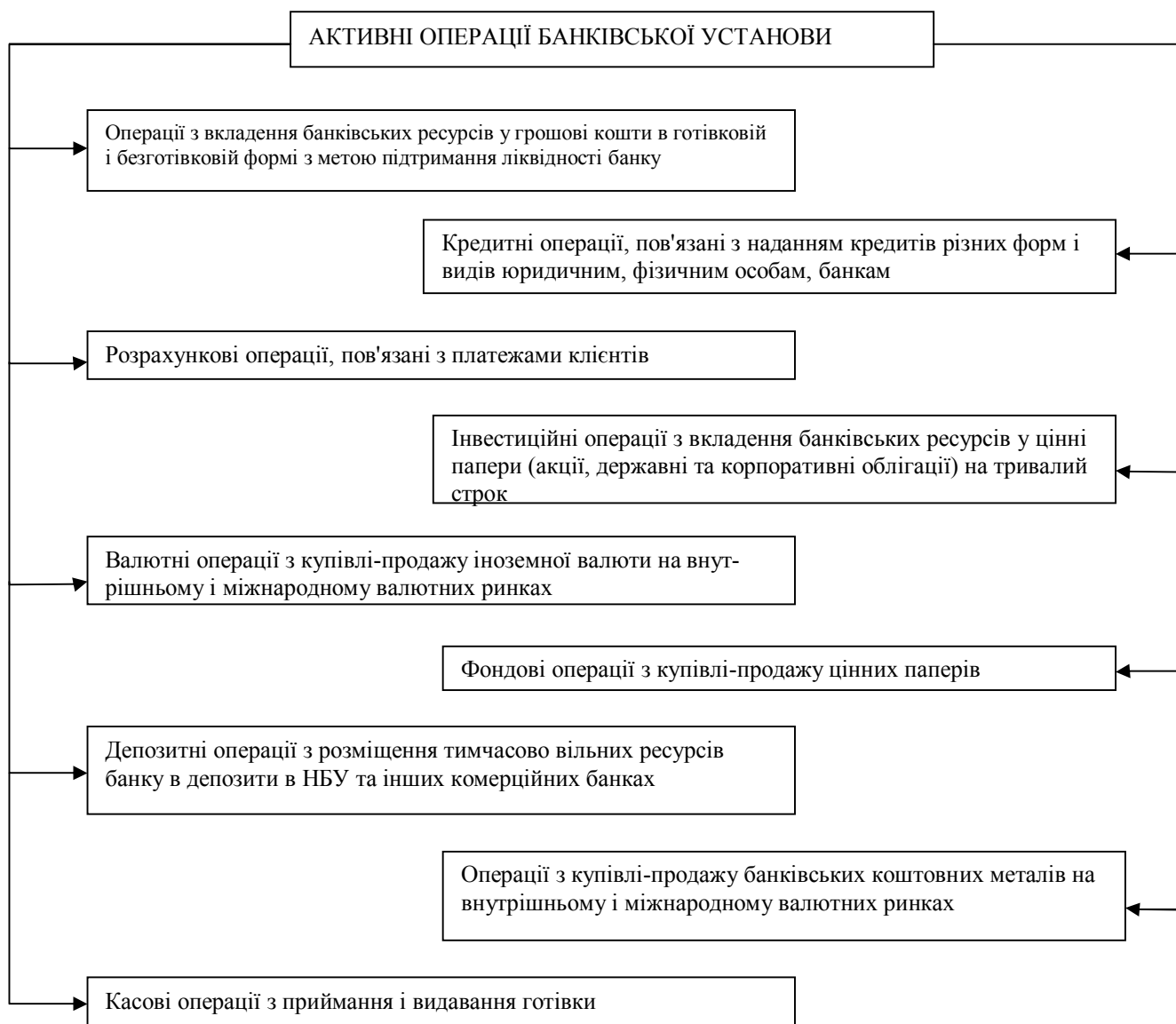
Б. С. Івасів у своєму підручнику «Гроші та кредит» подає наступне трактування активних операцій: «Активні операції – це операції, в процесі яких банки розміщують наявні власні і залучені ресурси з метою отримання прибутку, а також, забезпечення ліквідності» [31, с. 140].

На думку М. І. Савлука, активні операції банків полягають у діяльності, пов'язаній із розміщенням і використанням власного капіталу, залучених і позичених коштів для одержання прибутку при раціональному розподілі ризиків за

окремими видами операцій і підтриманні ліквідності [10, с. 536].

Таким чином, систематизовуючи все вище сказане, можна дати наступне визначення активним операціям: активні операції банківської установи – це діяльність банку, пов'язана з ефективним розміщенням наявних у банку ресурсів у кредити, депозити, інвестиції, основні засоби, а також у товарно-матеріальні цінності та їх оптимізація .

Відповідно до законодавства, банківські установи мають право здійснювати тільки ті активні операції (рис.1.1), на які їм був наданий письмовий дозвіл НБУ.

Рис. 1.1. Активні операції, які може здійснювати банківська установа

Активні операції характеризують актив балансу, в якому відображаються напрямки використання коштів комерційного банку. Склад активних операцій комерційного банку подано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Структура активів комерційного банку [11, с.250]

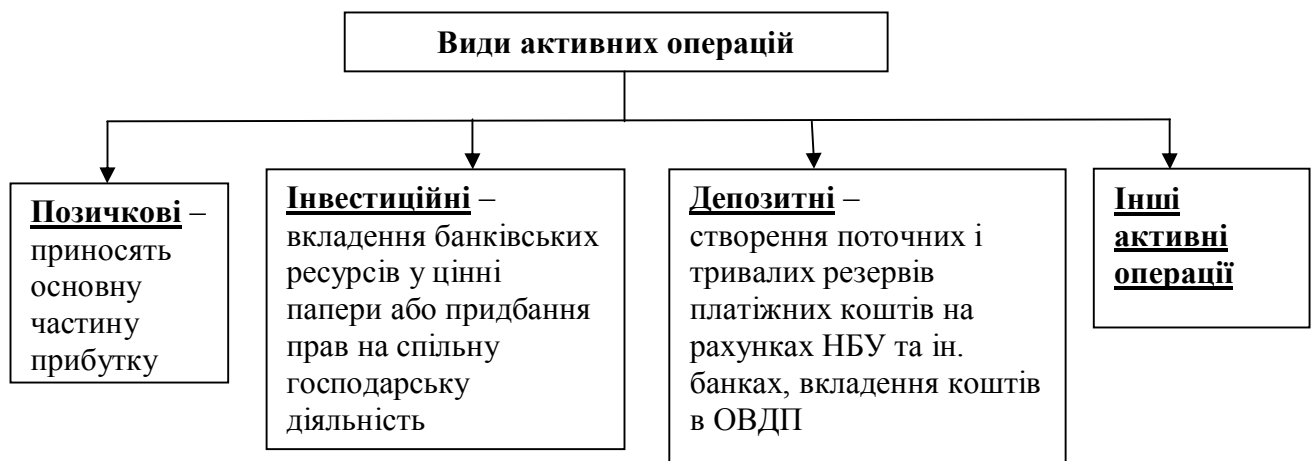
Група	Стаття активу
Грошові активи	Кошти на кореспондентському рахунку в НБУ
	Кошти в касі банку
	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках
	Депозити, розміщені в інших банках
Кредитний портфель	Кредити, видані юридичним особам (в т.ч. прострочені і пролонговані)
	Кредити, видані фізичним особам (в т.ч. прострочені і пролонговані)
	Міжбанківські кредити (в т.ч. прострочені і пролонговані)
Інвестиційний портфель	Вкладення в державні цінні папери
	Вкладення в корпоративні цінні папери
	Вкладення в статутні фонди підприємств та організацій
Нематеріальні активи	Основні засоби
	Товарно-матеріальні цінності

Грошові кошти в банках, а також кошти в НБУ визначають наявність у банківській установі ліквідних активів для здійснення розрахункових операцій. Ці активи є першочерговим джерелом банку на випадок, якщо буде відбуватись вилучення депозитів і для покриття поточних зобов'язань. Банки повинні тримати мінімально допустиму суму готівкових коштів, так як їх запас не приносить доходу банку або забезпечує невеликий дохід. Готівка задовольняє потреби банку у коштах, які потрібні для покриття термінових, а також непередбачуваних

зобов'язань. Банківським установам слід пам'ятати, що надмірний рівень готівкових коштів фактично призводить до невикористання банком можливості розширення своїх операцій. Однак у період фінансової нестабільності значні обсяги зазначених активів можуть вважатися позитивною ознакою стабільності банку [2.с.111].

Кредитний портфель показує залишки всіх наданих кредитів фізичним та юридичним особам. Основні засоби характеризують операційні і неопераційні основні засоби та капітальні вкладення в них.

Інші активи відображають дебіторську заборгованість, господарські матеріали тощо, тобто ті активи, які здебільшого не приносять банкові доходу і не можуть бути віднесені до будь-якої іншої категорії активів [2.с.112].

Рис. 1.2. Класифікація активних операцій

Позикові активні операції зумовлюють перетворення непрацюючих грошових фондів у працюючі, здійснюють стимулювання процесів виробництва, обігу і споживання. Одержувачами грошових фондів у процесі здійснення позикових активних операцій є юридичні і фізичні особи, а також банки з метою підтримки ліквідності.

Інвестиційні операції є операціями, пов'язаними із довгостроковим вкладенням коштів безпосередньо у виробництво, здійснюються за рахунок

власного капіталу. Сюди можна віднести вкладення банками коштів у обладнання, оплату оренди.

Позичкові та інвестиційні операції банків є найбільш важливими серед активних операцій, так як вони являють собою банківську діяльність за допомогою якої кредитні установи запускають в оборот свої ресурси з метою отримання прибутку. Крім того, інвестиційні та позичкові операції є найбільш прибутковими в банківській діяльності, а отже, вони повинні займати найбільшу питому вагу в складі активів банку [18, с.146].

Депозитні активні операції забезпечують поточну ліквідність банку. За рівнем прибутковості активів операції діляться на дохідні (вкладення коштів у ОВДП, кошти на кореспондентському рахунку в інших банках) та неприбуткові (готівка в касі, кошти на кореспондентському рахунку в НБУ).

До інших активних операцій належать [38, с.107]:

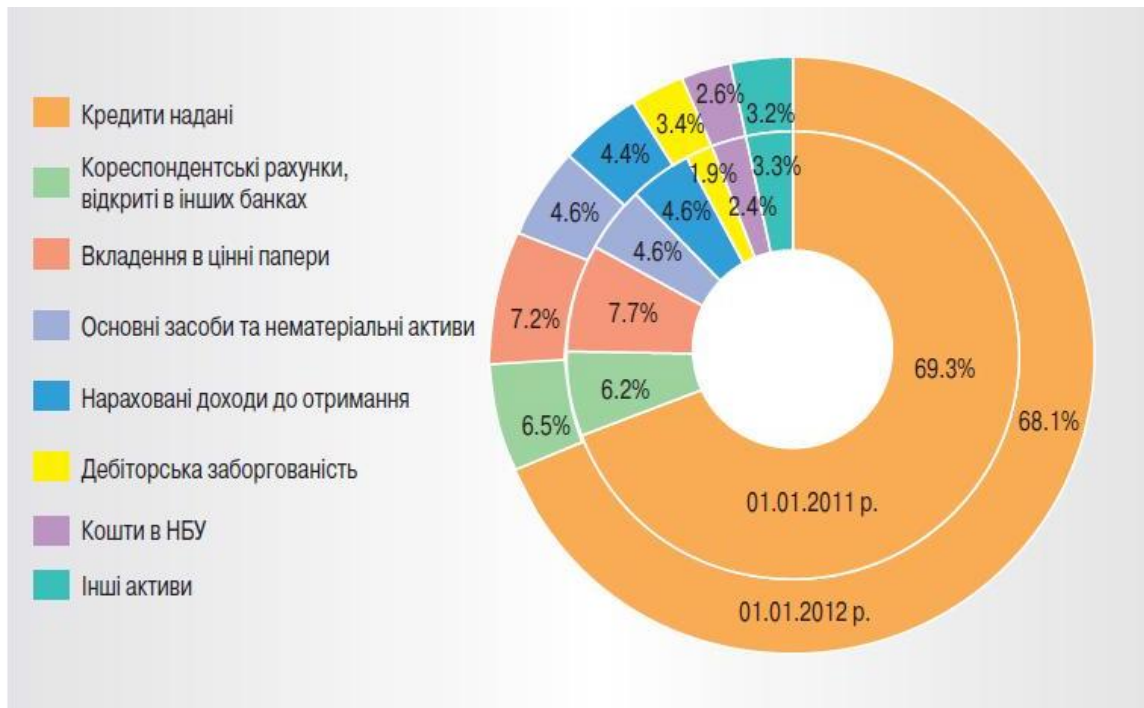
1. Операції з іноземною валютою, дорогоцінними металами. Економічний зміст – зміна обсягу або структури активів, що можна використовувати для задоволення кредиторів банку.

2. Трстові операції. Економічне значення – банк виступає довіреною особою по відношенню до власності, що була передана йому в управління.

3. Агентські операції. Економічне значення – банк є посередником, коли робить розрахункові операції за дорученням клієнтів.

Важливим у діяльності банківської установи є оптимізація структури активів у балансі. Від того, чи ефективно було вкладено власні та залучені ресурси залежить результат, а саме отримання прибутку. Кожен банк самостійно визначає політику розподілу наявних ресурсів для отримання максимального доходу. Банківські установи визначають пріоритетні напрямки вкладення ресурсів: одні віддають перевагу в наданні споживчих кредитів, інші бачать максимальне отримання прибутку із кредитування малого та середнього бізнесу тощо.

На рисунку 1.3 відображена структура активів банківських установ України за останні два роки. Як бачимо, основну частку активів займає кредитний портфель. Негативним є зростання частки дебіторської заборгованості на 1,3%.

Рис. 1.3 Структура активів банків України [37, с. 112]

Активні операції можна класифікувати за різними ознаками.

1.3 погляду впливу видів активів банку на рівень доходності вони поділяються на дохідні та недохідні. Дохідні активи – це активи, які приносять банку процентний дохід. До їх складу належать [35, с.225]:

- кредитний портфель;
- кошти, розміщені в інших банках;
- кошти, вкладені в цінні папери;
- інші активи, які приносять дохід.

Недохідні активи не приносять дохід банку. До них відносять:

- кошти на коррахунках;
- касові активи;
- основні засоби і нематеріальні активи;
- капіталовкладення;

- товарно-матеріальні цінності.

2. За строками розміщення банківських ресурсів активи балансу банківської установи поділяють: на поточні (активи до запитання, які повертаються за першою вимогою кредитора) , строкові (кошти, розміщені банком на певний строк) та квазістрокові (кошти, які не мають визначеного строку повернення і не можуть бути повернені за першою вимогою).

3. За рівнем ліквідності активи банківської установи поділяють на шість основних груп:

- високоліквідні активи (первинні резерви) — це кошти в касі, кошти комерційних банків на кореспондентському рахунку в НБУ;

- ліквідні активи (вторинні резерви) — активи, що приносять банку дохід (депозити в інших банківських установах, цінні папери у портфелі банку, надані кредити банком, вкладення в дочірні та асоційовані компанії);

- низьколіквідні активи — пролонгована та дебіторська заборгованість;

- неліквідні активи складаються з простроченої та сумнівної до повернення заборгованості за кредитами;

- недохідні активи включають в себе: основні засоби, нематеріальні активи, капіталовкладення банку, товарно-матеріальні цінності;

- квазіактиви включають в себе: нараховані доходи (витрати) банківської установи, пов'язані з залученням коштів, прострочені нараховані доходи та інші активи.

4. За ступенем ризику активи банку поділяються [41, с.143]:

- I група активів зі ступенем ризику 0 відсотків: готівкові кошти, банківські метали, кошти в НБУ;

- II група активів зі ступенем ризику 10 відсотків: короткострокові та довгострокові кредити, надані органам державної влади, нараховані доходи за кредитами, наданими органам державної влади;

- III група активів зі ступенем ризику 20 відсотків: боргові цінні папери органів місцевого самоврядування, нараховані доходи за борговими цінними паперами органів місцевого самоврядування

-IV група активів зі ступенем ризику 50 відсотків: кошти до запитання в інших банках, що не належать до інвестиційного класу; нараховані доходи за цими коштами; активи до одержання; кредити овернайт, короткострокові та довгострокові кредити, надані органам місцевого самоврядування

- V група активів зі ступенем ризику 100 відсотків: прострочені нараховані доходи за коштами на вимогу в інших банках, прострочені нараховані доходи за кредитами, довгострокові кредити що надані іншим банкам, фінансовий лізинг, наданий іншим банкам, кредити, надані суб'єктам господарювання, основні засоби, непокриті акредитиви.

Кредитні операції є ключовими у діяльності банківської установи. Кредитна діяльність повинна бути пріоритетною для банків, і від її ефективності залежатиме майбутній прибуток. За теперішніх умов, коли кредитування банками є обмеженим у зв'язку із нестабільністю як політичної так і економічної ситуації, банківські установи повинні шукати більш надійні шляхи отримання прибутку. Це, зокрема, здійснення інвестиційної діяльності. Кожний банк обирає самостійно яку інвестиційну політику проводити, залежно від того чи готовий банк іти на ризик. Якщо банк хоче досягнути високих темпів росту прибутку, кошти вкладаються в прості акції молодих компаній, що дають при вдалому збігу обставин високий прибуток. Якщо ж банк націлений на забезпечення безпеки вкладень, то кошти вкладаються у прості акції стійких компаній.

Інвестиційна діяльність відповідно до міжнародного підходу визначається як процес вкладення ресурсів (благ. майнових, інтелектуальних цінностей) із метою отримання прибутку в майбутньому. У західній банківській практиці будь-яка операція, пов'язана з купівлею-продажем цінних паперів, уже вважається інвестицією. Пояснюється це добре розвиненим ринком цінних паперів,

безпосередньо пов'язаним із виробництвом. Придбання акції означає покупку частини матеріального виробництва, вкладення в нього коштів.

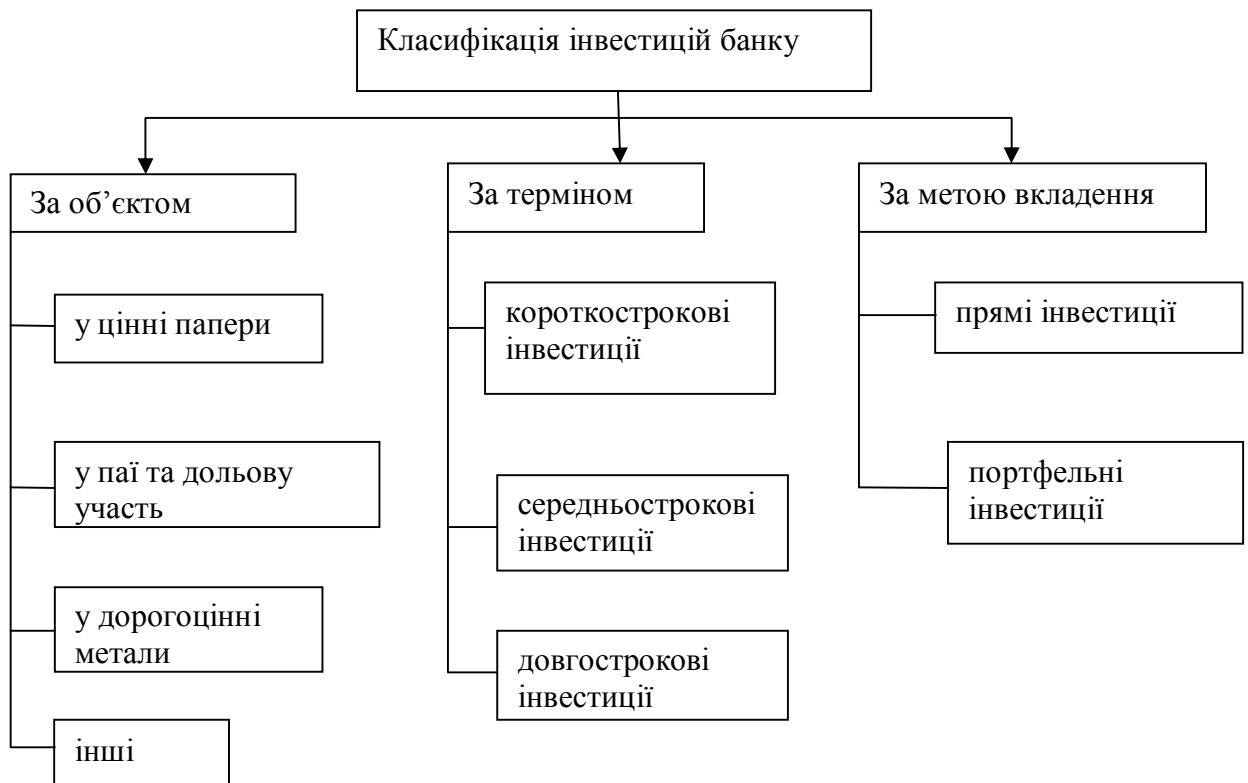
Інвестиції мають певні особливості, завдяки яким їх відрізняють від позик.

1. Позика допускає використання коштів протягом короткого відрізка часу за умови повернення. Інвестування - це вкладення коштів для отримання припливу коштів протягом тривалого часу.

2. Банк виступає головним і єдиним кредитором у більшості кредитних операціях, а в інвестиційних - є одним із багатьох кредиторів.

3. При кредитуванні ініціатором операції виступає позичальник, а при інвестуванні - банк, який прагне придбати активи на ринку.

Банківські інвестиції можна класифікувати наступним чином.

Рис. 1.4. Класифікація інвестицій банківської установи

Головною функцією банківських установ є здійснення кредитних операцій, що використовуються приватним бізнесом для здійснення інвестицій. Однак не всі банківські ресурси можуть бути розміщені як кредити, адже велика частина

кредитів є неліквідними, до того ж весь прибуток за кредитами оподатковується податком.

Через це банки спрямовують значну частину свого портфеля у вкладення в цінні папери, а саме у державні облігації, векселя, корпоративні облігації.

Основними чинниками, які впливають на інвестиційну політику, є ліквідність, прибутковість, жертвування прибутковістю для підтримки ліквідності. Можна виділити наступні цілі інвестиційної діяльності банківської установи [38, с. 156]:

1. Досягнення високого темпу росту капіталу або прибутку. У цьому випадку інвестиційний портфель складається в основному з високоприбуткових, але з високим ступенем ризику інвестиційних проектів. Для портфеля цінних паперів найбільш прибутковими вважаються прості акції молодих компаній.

2. Забезпечення безпеки вкладень. Безпека інвестування означає мінімізацію ризиків, що досягається шляхом формування інвестиційного портфеля, який складається з мало ризикових вкладень (простих акцій стійких компаній, привілейованих акцій і облігацій).

3. Досягнення достатньої ліквідності інвестиційного портфеля. Ліквідність багато в чому залежить від забезпечення перших двох принципів інвестування, а також від інвестиційного клімату в країні, ступеня розвитку ринкової інфраструктури і специфіки діяльності банку.

Найбільш вичерпного аналізу потребують кредитні операції банків, які є основним джерелом доходу. Від ефективності проведення кредитних операцій і виваженої процентної політики залежатиме чи банк буде отримувати достатні прибутки для розвитку своєї діяльності і чи зможе конкурувати на ринку банківських послуг.

Кредит є невіддільним елементом товарно-грошових відносин. Суб'єкти господарської діяльності отримують кредити на формування обігових коштів, які надаються банками терміном до одного року і називаються короткостроковими. Для розширення і створення основних фондів підприємствам, установам,

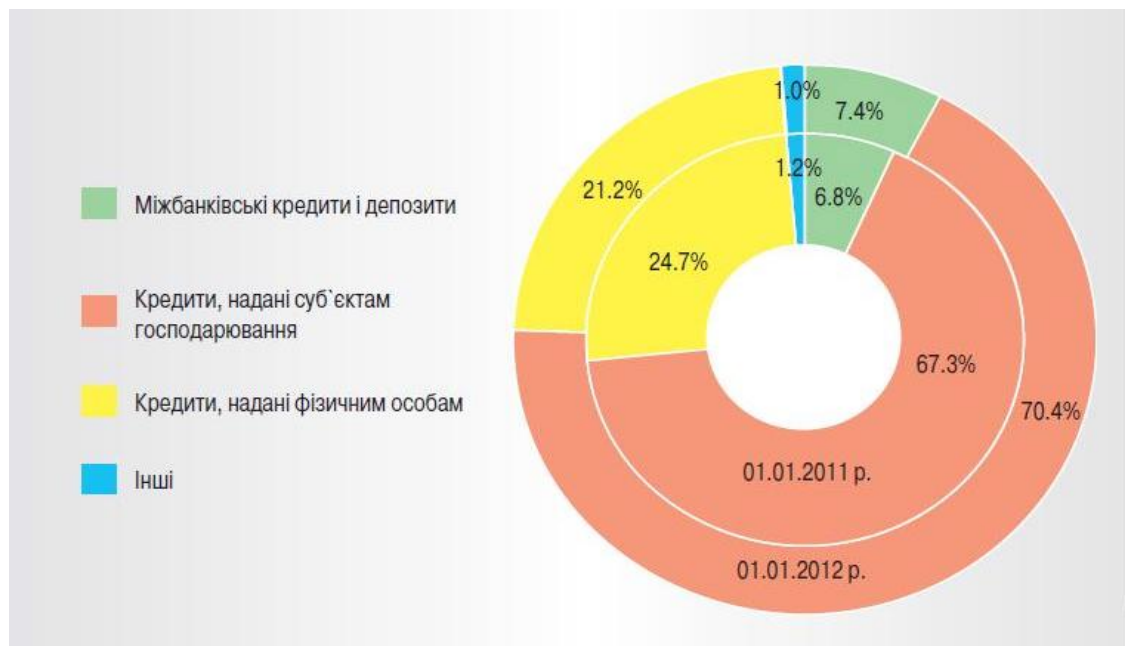

приватним особам банки надають кредити на строк більше одного року. Такі кредити класифікуються як довгострокові.

Одним із принципів кредитування є забезпеченість, тому, логічно, поділити кредити ще на дві такі категорії як кредити під заставу, де заставою може виступати нерухоме і рухоме майно, цінні папери тощо. Під кредитами за поручництвом розуміють наявність фінансів третіх осіб, які несуть перед банком солідарну відповідальність разом з боржником. Кредити під гарантією забезпечуються фінансами третьої особи, яка несе перед банком субсидіарну відповідальність разом з боржником. Ще одним видом є кредити з іншим забезпеченням. Іншим забезпеченням може виступати популярний зараз метод захисту активів – страхування. Кредити без забезпечення ще називають бланковими.

Залежно від суб'єктів яким надаються кредити, можна визначити таку класифікацію:

- міжбанківські кредити і депозити;
- кредити, надані суб'єктам господарювання;
- кредити, надані фізичним особам;
- інші кредити.

Рис.1.5. Структура наданих кредитів [37, с. 112]

На рисунку 1.5 зображена структура кредитного портфелю банків України, де, як бачимо, основну частку становлять кредити, видані суб'єктам господарювання. Споживче кредитування зменшилось у структурі у зв'язку із оголошенням НБУ про намір обмеження споживчого кредитування в Україні.

Таким чином, активні операції банків дозволяють їм ефективно використовувати можливості щодо отримання прибутку та підтримання загального фінансового стану на належному рівні.

1.2 Відбір та обґрунтування системи показників для аналізу активних операцій

Для забезпечення якісного аналізу активних операцій потрібно здійснити коефіцієнтний аналіз. Пропонується наступна система основних показників щодо аналізу ефективності активних операцій.

Перш за все визначимо показники оцінки ефективності проведення активних операцій банку, до яких належать наступні операції: кредитні, інвестиційні та валютні.

Якісний склад активів характеризується співвідношенням продуктивних і непродуктивних активів і витрат на власні потреби. До продуктивних активів відносять усі операції з клієнтурою та контрагентами банку за кредитно-інвестиційною системою, до непродуктивних — капіталізовані активи, нематеріальні активи, дебіторську заборгованість (у тому числі нараховані доходи) та збитки. Це вказує на те, що основним видом діяльності комерційного банку є формування та розміщення кредитно-інвестиційних ресурсів, і показником активності банку слугує питома вага кредитно-інвестиційного портфелю у його активах ($K_{к-і п}$) [59, с.143]:

$$K_{к-і п} = \frac{K_{вкл} + I_{вкл}}{A}, \quad (1.1)$$

де Квкл – кредитні вкладення, грн.;

Івкл. – вкладення в цінні папери, грн.;

А – активи банку, грн.

Таблиця 1.2

Критерій оцінки кредитно-інвестиційної політики банківської установи
[59, с.144]

Значення показника питомої ваги кредитно-інвестиційного портфеля в активах, %	Характеристика кредитно-інвестиційної політики
Менше 65	Пасивна
65—75	Активна
Більше 75	Ризикова

Характер кредитно-інвестиційної політики впливає на прибутковість та ліквідність комерційного банку. Підвищення питомої ваги кредитно-інвестиційних вкладень у загальних активах свідчить про те, що комерційний банк намагається підвищити прибутковість активів, нехтуючи їх ліквідністю.

Аналіз загальної оцінки активних операцій банку щодо розміщення коштів з метою отримання прибутку включає визначення частки, яку займають дохідні і недохідні активи у сукупних активах.

Для цього розраховується питома вага дохідних і недохідних активів за формулами:

$$Ч_{да} = \frac{A_d}{A} \cdot 100, \quad (1.2)$$

де $Ч_{да}$ - питома вага дохідних активів, %,

A_d – вартість дохідних активів, тис.грн.,

А – вартість сукупних активів, тис.грн.

Дохідні активи включають грошові кошти та їх еквіваленти, кошти в інших банках, кредити та заборгованість клієнтів, цінні папери в портфелі банку на продаж і до погашення, інвестиції в асоційовані компанії.

Частка дохідних активів характеризує ділову активність банку з точки зору ефективності розміщення ресурсів банківської установи. У міжнародній практиці вважається, що цей коефіцієнт повинен бути вищим 93%. Збільшення частки недохідних активів більше ніж на 7% може призвести до банкрутства банківської установи. Враховуючи специфіку розвитку українських банків середнє значення цього коефіцієнта коливається в межах 70 %.

$$Ч_{на} = \frac{A_{нд}}{A} \cdot 100, \quad (1.3)$$

де $Ч_{на}$ - питома вага недохідних активів, %,

$A_{нд}$ – вартість недохідних активів, тис.грн.

Частка дохідних активів характеризує продуктивність використання активів банківської установи, а вкладення коштів у недохідні активи погіршує дохідність банку, тому при зростанні частки недохідних активів, керівництву банку слід переглянути ефективність проведення активних операцій, щоб запобігти в майбутньому банкруцтва.

При аналізі ефективності активних операцій банківської установи визначаються наступні показники:

- дохідність активів – показник ефективності використання сукупних активів, що визначається відношенням прибутку до середньорічної суми активів:

-

$$D_a = \frac{\Pi}{A_c}, \quad (1.4)$$

де D_a – дохідність активів, частки одиниць,

Π – прибуток, отриманий банківською установою, тис.грн.,

A_c – середньорічна вартість активів, тис.грн.

Цей коефіцієнт показує яка сума прибутку банківської установи припадає на одну гривню активів банку.

- дохідність активів за рахунок кредитних операцій – це показник ефективності використання активів банківською установою за рахунок кредитних операцій. Даний коефіцієнт розраховується наступним чином:

-

$$D_{ак} = \frac{ЧПД}{A_c}, \quad (1.5)$$

де $D_{ак}$ – дохідність за рахунок кредитних операцій, частки одиниць,

ЧПД – чистий процентний дохід, тобто прибуток від кредитних операцій, тис.грн.

Даний показник відображає суму прибутку від здійснення кредитних операцій банком, яка припадає на 1 грн. всіх активів. Цей показник характеризує, який внесок здійснений кредитними операціями у загальну дохідність активів банку. Різновидом цього показника може також бути коефіцієнт, у знаменнику якого записуються дохідні активи.

Показник віддачі активів визначається:

$$B_a = \frac{Д}{A_{дс}}, \quad (1.6)$$

де B_a – показник віддачі активів, частки одиниць,

Д – доходи, отримані банківською установою, тис.грн.,

$A_{дс}$ – середньорічна вартість дохідних активів, тис.грн.

Цей коефіцієнт показує яка сума доходів припадає на гривню дохідних активів банківської установи.

- оборотність активів банку (кількість оборотів) розраховується:

-

$$K_{oa} = \frac{D}{A_c}, \quad (1.7)$$

де K_{oa} – коефіцієнт оборотності активів, оберти.

Оборотність активів є основним показником ділової активності банку. Відповідно, чим швидкість обертання активів вища, тим більше прибутку вони приносять банку, а значить діяльність банку є ефективнішою. Якщо кількість оборотів активів зросло, то це є позитивною тенденцією для банку, адже свідчить про підвищення його ліквідності.

- тривалість одного обороту активів (кількість днів) розраховується:

$$T_{oa} = \frac{K_d}{K_{oa}}, \quad (1.8)$$

де T_{oa} – тривалість одного обороту активів, дні,

K_d – кількість днів у періоді.

Чим меншим є даний показник, тим швидше обертаються ресурси банку. Тобто позитивною вважається тенденція прискорення оборотності коштів.

Для характеристики загальної кредитної активності комерційного банку в банківській практиці використовують показник частки усіх наданих кредитів в сукупних активах банку.

$$K_a = \frac{KB}{A} \cdot 100, \quad (1.9)$$

де K_a – показник загальної кредитної активності банку, %,

KB – кредитні вкладення, тис.грн.

Позитивною тенденцією вважається, коли даний показник перевищує 55%. Якщо ж він нижчий, банку слід негайно відпрацювати управління активами, а саме змінити їх структуру з погляду дохідності. Перевищення показника показник

більше 80% є негативною тенденцією, так як свідчить про проблеми з ліквідністю балансу.

Для оцінки кредитної політики банку визначають показник оцінки кредитної політики банку як частку наданих позик у всіх залучених банком коштах:

$$K_n = \frac{KB}{З} \cdot 100, \quad (1.10)$$

де K_n – показник оцінки кредитної політики банку, %,

$З$ – величина зобов'язань банку, тис.грн.

Значення цього показника, що перевищує 75%, свідчить про ризикову кредитну політику, а співвідношення менше ніж 65% показує, що банк здійснює пасивну кредитну політику, що, у свою чергу, відображається на показниках прибутковості та дохідності його діяльності. Таким чином, оптимальне значення цього показника перебуває в межах від 65% до 75%.

Аналіз кредитного портфеля потребує дослідження його структури в розрізі суб'єктів кредитування та за терміном кредитування, а також вивчення динаміки кожної групи, сегментації кредитного портфеля.

За суб'єктами кредитування кредити поділяються на:

- кредити, надані фізичним особам;
- кредити, надані юридичним особам.

За терміном кредитування:

- короткостроковими (до 1 року);
- довгостроковими (понад 1 рік);

Короткостроковий кредит надається позичальникам для покриття витрат по формуванню оборотних коштів на строк до одного року. Цей строк використання короткострокового кредиту обумовлений тим, що кругообіг оборотних коштів здійснюється звичайно протягом одного року. Тому після здійснення кругообігу цих коштів одержаний кредит повинен бути повернений банку.

Довгостроковий кредит надається позичальникам для покриття витрат по формуванню основних засобів на строк понад один рік. Цей строк використання кредиту обумовлюється тривалим функціонуванням основних засобів і перенесенням їх вартості на продукт частинами.

Структурний аналіз проводиться для визначення надмірної концентрації кредитних операцій в одному сегменті, що підвищує ступінь кредитного ризику. Проте надмірна диверсифікація кредитного портфеля створює певні труднощі в управлінні позиковими операціями та може стати причиною банкрутства банку, тому зарубіжні комерційні банки визначають для себе межі вкладення ресурсів у певний сегмент, тобто застосовують метод лімітування. Ці межі враховують у своїй діяльності кредитний комітет та керівники вищого рівня.

Ефективність кредитних операцій банку аналізується за допомогою системи показників:

- дохідність кредитних операцій;
- питома вага доходів від надання кредитів в загальній сумі доходів;
- рентабельність кредитних операцій;
- прибутковість кредитних операцій;
- дохід на одного працівника кредитного відділу.

Дохідність кредитних вкладень - розраховується діленням доходу від кредитних операцій на середню суму кредитних вкладень за досліджуваний період:

$$K_{дох} = \frac{D_n}{KB_c}, \quad (1.11)$$

де $K_{дох}$ – дохідність кредитних вкладень, частки одиниць,
 D_n – доходи від кредитних операцій (процентні доходи), тис.грн.,
 KB_c – середньорічна сума кредитних вкладень, тис.грн.

Даний коефіцієнт є універсальним показником, що характеризує

ефективність вкладень у кредитні операції і показує, скільки банк отримує доходів з кожної гривні, вкладеної саме в кредитні операції.

Питома вага (частка) доходів від надання кредитів у загальній сумі доходів розраховується діленням доходу від кредитних операцій на загальну суму доходів банку:

$$ДКР = \frac{Дн}{Д}, \quad (1.12)$$

де ДКР – дохід від кредитної діяльності, частки одиниць.

Цей коефіцієнт характеризує частку доходів, отриманих банком від надання кредитів у загальних доходах банку від інших активних операцій.

Якщо коефіцієнт питомої ваги кредитних доходів вищий коефіцієнта питомої ваги кредитів у дохідних активах, це свідчить про те, що ефективність кредитних операцій вища, ніж ефективність інших банківських операцій.

Рентабельність кредитних операцій розраховується відношення процентних доходів від кредитів до процентних витрат, пов'язаних із залученням ресурсів:

$$P = \frac{Дн}{Вн}, \quad (1.13)$$

де P – рентабельність кредитних операцій, частки одиниць,

В_п – процентні витрати на залучення ресурсів, тис.грн.

Цей показник характеризує ефективність обраної політики щодо регулювання співвідношення між ціною ресурсної бази та ціною розміщення ресурсів. Зростання даного коефіцієнта характеризує високу якість менеджменту в банку.

Про ефективність процентної політики може свідчити і зворотний показник — відношення процентних витрат на залучення ресурсів до процентних доходів від кредитних операцій:

$$B = \frac{Bn}{Dn}, \quad (1.14)$$

де B – процентні витрати на 1 грн. процентних доходів, частки одиниць.

Зниження даного показника ϵ , безумовно, позитивним явищем, проте аналіз слід доповнити оцінкою абсолютної суми прибутку, яка в результаті жорсткої процентної політики не повинна призводити до зменшення обсягу залучених ресурсів та зниження попиту на дорогі кредити.

Прибутковість кредитних операцій розраховується діленням прибутку від кредитних операцій на середні кредитні вкладення:

$$ПКР = \frac{ЧПД}{КВ_c}, \quad (1.15)$$

де ПКР – прибутковість кредитних операцій, частки одиниць.

Даний коефіцієнт показує, скільки отримано прибутку від кредитних операцій на кожну гривню, вкладену в кредитні операції. Зростання показника прибутковості кредитних операцій вищими темпами порівняно зі зростанням показника дохідності кредитних операцій свідчить про підвищення ефективності кредитних вкладень.

Для аналізу ефективності роботи працівників кредитного відділу слід розраховувати показник доходу на одного працівника.

$$D_{np} = \frac{D_n}{Ч}, \quad (1.16)$$

де D_{np} – дохід на одного працівника кредитного відділу, тис.грн./люд.,

$Ч$ - середньоблікова чисельність працівників кредитного відділу.

Таким чином для аналізу ефективності активних операцій банківської установи відібрано систему взаємопов'язаних показників, проте щоб здійснити

повний аналіз ефективності активних операцій необхідно визначитися з його основними завданнями та методикою проведення.

1.3 Методика та методи аналізу активних операцій банків

У процесі аналізу активних операцій потрібно використовувати таку методику, яка найбільшою мірою сприятиме підвищенню ефективності здійснення активних операцій. Аналіз активних операцій банківської установи передбачає вирішення наступних завдань:

- дослідження та оцінка динаміки і структури активів банківської установи;
- оцінка показників ефективності активних операцій;
- дослідження та оцінка кредитної активності банківської установи;
- дослідження та оцінка динаміки і структури кредитного портфеля;
- оцінка показників ефективності кредитних операцій.

Аналіз ефективності активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» проводитиметься за такою послідовністю етапів:

1. Горизонтальний і вертикальний аналіз активних операцій банку, який передбачає виявлення змін активних статей балансу протягом аналізованого періоду, визначення причин цих змін, а також визначення найбільш значимих для банку активних операцій.

2. Коефіцієнтний аналіз ефективності проведення активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк».

4. Визначення основних шляхів підвищення ефективності проведення активних операцій банку та надання рекомендацій.

Щоб краще здійснити аналіз ефективності активних операцій банку, необхідно застосувати різні методи досліджень.

Найпоширенішими методами є:

- метод порівняння;
- ряди динаміки;

- графічний метод;
- факторний метод.

Для проведення аналізу активних операцій банку використовують наступні методи:

1. Метод порівняння полягає у порівнянні показників активних операцій банку звітного періоду із показниками попередніх періодів, тобто зіставлення невідомого явища, предметів із відомими, вивченими раніше, з метою визначення їх спільних рис чи відмінностей.

Для того щоб на основі результатів порівняння можна було зробити правильні висновки, необхідно забезпечити відповідність показників.

2. Вертикальний (структурний) аналіз. У процесі вертикального аналізу активних операцій визначається питома вага активів за їх цільовим використанням, ступенем ліквідності, рівнем дохідності, а також склад та структура кожного виду активів. Вертикальний аналіз структури активу балансу дає змогу робити висновки про перерозподіл вкладень у різні види активів. Результати цього аналізу використовуються в процесі оцінки якості складу активів та їх оптимізації.

Вертикальний аналіз подає звітність щодо активних операцій у вигляді відносних величин, які характеризують структуру узагальнюючих підсумкових показників.

3. Горизонтальний (трендовий аналіз) дає змогу вивчити динаміку активів у цілому й окремих їх видів у часі, визначити загальні тенденції їх зміни або тренду.

Він дає змогу виявити тенденції зміни окремих статей або їх груп, що входять до складу даного звіту. Обов'язковим елементом аналізу слугують динамічні ряди цих величин, що дає можливість передбачати та прогнозувати структурні зрушення в складі банківських коштів і джерел їх покриття.

Абсолютні прирости визначаються як:

- ланцюгові :

$$\Delta y_n = y_i - y_{i-1}, \quad (1.17)$$

- базисні:

$$\Delta y_\delta = y_i - y_0, \quad (1.18)$$

де y_i - рівень ряду в i -тому періоді,

y_{i-1} - рівень ряду в попередньому періоді,

y_0 - рівень ряду в базисному періоді.

Темпи росту:

- ланцюгові:

$$T_{p.l} = \frac{y_i - y_{i-1}}{y_{i-1}} \times 100. \quad (1.19)$$

- базисні:

$$T_{p.l} = \frac{y_i - y_0}{y_0} \times 100. \quad (1.20)$$

Темп приросту :

$$T_n = T_p - 100\%. \quad (1.21)$$

На основі горизонтального аналізу активних операцій банківської установи аналізують зміни в динаміці порівнюючи показник у різні періоди.

4. Метод групувань. Дає змогу через систематизацію даних балансу розібратися в сутності аналізованих явищ і процесів. Під час аналізу банківської діяльності застосовуються різні групування активу балансу, а саме довго- і короткострокових кредитів, термінів активних операцій, види доходів витрат та прибутків.

5. Метод екстраполяції - полягає у здійсненні прогнозу за допомогою лінії тренду. Цей метод доцільно проводити за допомогою програми Excel. Методи екстраполяції використовують, коли банки працюють стабільно або за наявності

сезонних чи циклічних коливань з чітко вираженим трендом. Якщо розвиток показників фінансово діяльності банку у попередніх періодах характеризується значною нестабільністю і суттєвим коливанням фінансових показників, то їх екстраполяція на майбутні періоди буде неможливою, а отже, недоцільним є використання відповідних методів.

Використовують п'ять видів трендових рівнянь: за прямою, параболою, за логарифмічною функцією, за степеневою функцією та за експотенціальною функцією.

Лінійна залежність:

$$y(t) = a + bt, \quad (1.22)$$

Поліноміальна залежність:

$$y(t) = a_0 + a_1t + a_2t^2 + a_3t^3 + \dots + a_nt^n, \quad (1.23)$$

Логарифмічна функція:

$$y(t) = a \cdot \ln(a + b) + c, \quad (1.24)$$

Степенева функція:

$$y(t) = a \cdot t^b + c, \quad (1.25)$$

Експоненціальну лінію:

$$y(t) = a \cdot e^{bt} + c, \quad (1.26)$$

де a, b, c – розрахункові параметри рівняння.

Розраховуються параметри трендових рівнянь методом найменших квадратів, при цьому нелінійні функції приводяться до лінійного виду.

Для перевірки моделі розраховують коефіцієнт кореляції або коефіцієнт детермінації. Чим ближче значення даних коефіцієнтів до одиниці, тим надійніше лінія вибраної функції наближує представлений рядом динаміки процес.

6. Факторний аналіз - це оцінка впливу певних факторів на результуючий показник за допомогою детермінованих або стохастичних моделей. Даний аналіз може бути прямим - роздроблення показника на окремі частини або коли окремі елементи з'єднуються в загальний результуючий показник. Таким показником в дипломній роботі буде коефіцієнт оборотності активів. Вплив чинників на коефіцієнт оборотності буде здійснюватись за допомогою факторного аналізу. Для цього потрібно здійснити певні розрахунки. Так зміна коефіцієнта оборотності обумовлена такими факторами:

- зміна величини отриманих доходів:

$$\Delta Koa (D) = \frac{D_i}{A_{c0}} - Koa_{i-1}. \quad (1.27)$$

- зміна середньорічної вартості сукупних активів

$$\Delta Koa (Ac) = \frac{D_i - D_{i-1}}{A_{ci}}. \quad (1.28)$$

Загальна зміна показника визначатиметься як:

$$\Delta Koa = \Delta Koa (D) + \Delta Koa (Ac). \quad (1.29)$$

На основі наведених методів і методики з використанням описаних методів в наступному розділі буде проведений аналіз активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк».

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Активні операції банківської установи – це діяльність банку, пов'язана з ефективним розміщенням наявних у банку ресурсів у кредити, депозити, інвестиції, основні засоби, а також у товарно-матеріальні цінності та їх оптимізація.

Активні операції можна поділити на позикові та інвестиційні.

Позикові активні операції зумовлюють перетворення непрацюючих грошових фондів у працюючі, здійснюють стимулювання процесів виробництва, обігу і споживання. Одержувачами грошових фондів у процесі здійснення позикових активних операцій є юридичні і фізичні особи, а також банки з метою підтримки ліквідності.

Інвестиційні операції є операціями, пов'язаними із довгостроковим вкладенням коштів безпосередньо у виробництво, здійснюються за рахунок власного капіталу. Сюди можна віднести вкладення банками коштів у обладнання, оплату оренди.

За рівнем дохідності активи поділяються на дохідні (кредитний портфель, кошти в інших банках та ін.) і недохідні (кошти в ксі, основні засоби, нематеріальні активи).

Найбільш вичерпного аналізу потребують кредитні операції банків, які є основним джерелом доходу. Від ефективності проведення кредитних операцій і виваженої процентної політики залежатиме чи банк буде отримувати достатні прибутки для розвитку своєї діяльності і чи зможе конкурувати на ринку банківських послуг.

Кредит є невіддільним елементом товарно-грошових відносин. Суб'єкти господарської діяльності отримують кредити на формування обігових коштів, які надаються банками терміном до одного року і називаються короткостроковими. Для розширення і створення основних фондів підприємствам, установам, приватним особам банки надають кредити на строк більше одного року. Такі

кредити класифікуються як довгострокові.

Для аналізу активних операцій було обрано ряд показників, які будуть розраховані в наступному розділі на основі фінансової звітності ПАТ КБ “ПриватБанк”.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Загальний аналіз активних операцій банку

ПАТ КБ «ПриватБанк» на сьогоднішній день є одним з лідерів банківського ринку України. Станом на грудень 2011 року займає перше місце по сумі активів (145118,47 млн. грн.), фінансовому результату – 1425,82 млн. грн., сумі депозитів (фізичні особи – 69470,47 млн. грн., юридичні особи – 21997,92 млн. грн.), кредитному портфелю (100 987,17 млн. грн.). ПАТ КБ «Приватбанк» був відкритий в 1992 року. У 1996 р. банк став дійсним членом міжнародної платіжної системи VISA International і розпочав емісію пластикових карт. У 1999 р. банк відкрив міжнародне банківське відділення на Кіпрі (м. Никосія), ставши першим українським банком, що має зарубіжну філію. У 2000, 2002 і 2010 рр. міжнародний фінансово-аналітичний журнал «The Banker» привласнив Приватбанку звання «The Bank of Year» («Банк Року»). Журнал «Euromoney» в 1999-2001 рр. визнав Приватбанк кращим банком України.

Журнал «Euromoney» в 1999-2001 рр. визнав Приватбанк кращим банком України. Журнал «Globe» в 2001-2009 рр. визнав Приватбанк найкращим банком України в рейтингу «World's Best Foreign Exchange Banks». У 2010 р. за результатами дослідження «The Ukraine's Most Reputable Companies» («Найбільш шановані компанії України») Приватбанк став першим банком, що увійшов до трійки лідерів по рівню довіри населення і став абсолютним переможцем рейтингу репутації серед вітчизняних банків.

Приватбанк має представництва по всій Україні (3242 філії і відділення за станом на 1 квартал 2011 р.), а також в Казахстані, Грузії, Росії, на Кіпрі і так далі [58].

Активні операції банків – це фінансові операції з розміщення коштів з метою отримання доходів. До них належать надання кредитів, купівля цінних

паперів, вкладання коштів у комерційні проекти, лізингові, факторингові операції, операції з векселями.

За допомогою детального аналізу складових активів комерційного банку приймається достатньо виважене управлінське рішення щодо вдосконалення їх структури.

Дослідження активів банківської установи полягає у використанні різноманітних аналітичних прийомів, спрямованих на визначення сукупного обсягу ресурсів, які належать банківській установі, їх структури і динаміки в аналітичному періоді. Основним інформаційним джерелом для проведення даного аналізу служить баланс банку (дод.А).

У процесі вертикального аналізу активів банку визначається питома вага активів за їх цільовим використанням, ступенем ліквідності та рівнем дохідності. Вертикальний аналіз структури активу балансу дає змогу зробити висновки про перерозподіл вкладень у різні види активів, охарактеризувати значення певних активних операцій у діяльності банку, тобто з'ясувати напрямки використання коштів банку [59, с. 112].

Необхідність аналізу структури активів полягає у наступному:

- 1) визначити найбільш вагомі статті активу, в які банк вклав ресурси;
- 2) визначити напрямок використання коштів банком;
- 3) визначити оперативність і ефективність структури активів банківської установи;
- 4) дати рекомендації щодо оптимізації структури активних операцій банку.

Проте, не слід робити поспішних висновків тільки здійснивши аналіз структури активів. Наприклад, зниження частки кредитного портфеля не може бути негативним, якщо у вартісному вираженні кредити надані банком зросли.

Для проведення даного аналізу складено таблицю 2.1.

У загальній сумі активів, які перебувають у розпорядженні досліджуваної банківської установи, більшу частину активів протягом 2008-2011 років становив

кредитний портфель. Показник «кредитний портфель» характеризує суму операцій кредитного характеру, наданих як фізичним особам так і юридичним. Протягом аналізованого періоду дані таблиці свідчать про зростання частки високоліквідних активів із одночасним зростанням кредитного портфелю, що свідчить про активну кредитну політику, водночас банк не перестає дбати про власну ліквідність.

Таблиця 2.1

Структура активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» (дод.А)

Показник, %	Період			
	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012
Грошові кошти	10,51	10,75	17,38	17,39
Кошти в інших банках	2,74	6,02	9,8	1,17
Кредитний портфель	82,11	71,59	75,27	75,27
Портфель цінних паперів	0,53	0,51	0,69	0,7
Інвестиції	0,69	0,92	0,9	0,91
Основні засоби	1,83	1,52	1,59	1,59
Інші фінансові активи	0,62	8,32	2,73	2,83
Інші активи	0,97	0,36	2,14	0,14
Усього активів	100	100	100	100

Грошові кошти показують наявність у досліджуваної банківської установи ліквідних активів для здійснення власних розрахунків та клієнтських операцій. Слід пам'ятати, що грошові кошти здебільшого не приносять банківській установі доходу. Крім того, їх надмірний рівень, тобто частка в сумарних активах, фактично призводить до невикористання банкою установою можливостей розширення своїх операцій. Тому тенденцію до зростання частки готівкових коштів від 10,75% станом на 01.01.2011 року до 17,39% станом на 01.01.2012 року можна назвати негативною, так як ці кошти могли б бути вкладені у високодохідні активи, що могло б принести банку додаткові доходи. Проте, у

період економічної нестабільності значні обсяги названих активів вважається позитивною ознакою стабільності банківської установи.

ПАТ КБ «ПриватБанк» протягом аналізованого періоду розвивало кредитну діяльність, оскільки частка кредитного портфелю мала тенденцію до зростання. В активних операціях банку найбільшу частку становлять надані кредити фізичним та юридичним особам, що свідчить про те, що кредитна діяльність є першочерговою для банку. Таким змінам посприяло активне просування банком різних видів кредитування юридичних та фізичних осіб задля втілення стратегічної мети. Частка кредитного портфелю зросла за рахунок активізації споживчого кредитування, а також кредитних карт — одного з найбільш розповсюдженого виду кредитування в Україні.

Так, станом на 01.01.2010 р. кредитний портфель становив 71,59%, а на початок наступного періоду відбулося зростання частки кредитного портфелю у сукупній вартості активів до 75,27%, що на 1,36% менше порівняно з попереднім періодом. У період 2009 — 2010 рр. частка кредитного портфелю дещо зменшилась. Дана негативна тенденція до зменшення зумовлена підвищенням вимог до позичальників та самих умов кредитування, що було наслідком кризи в економічній сфері, коливаннями курсу валют та порівняно високим рівнем інфляції.

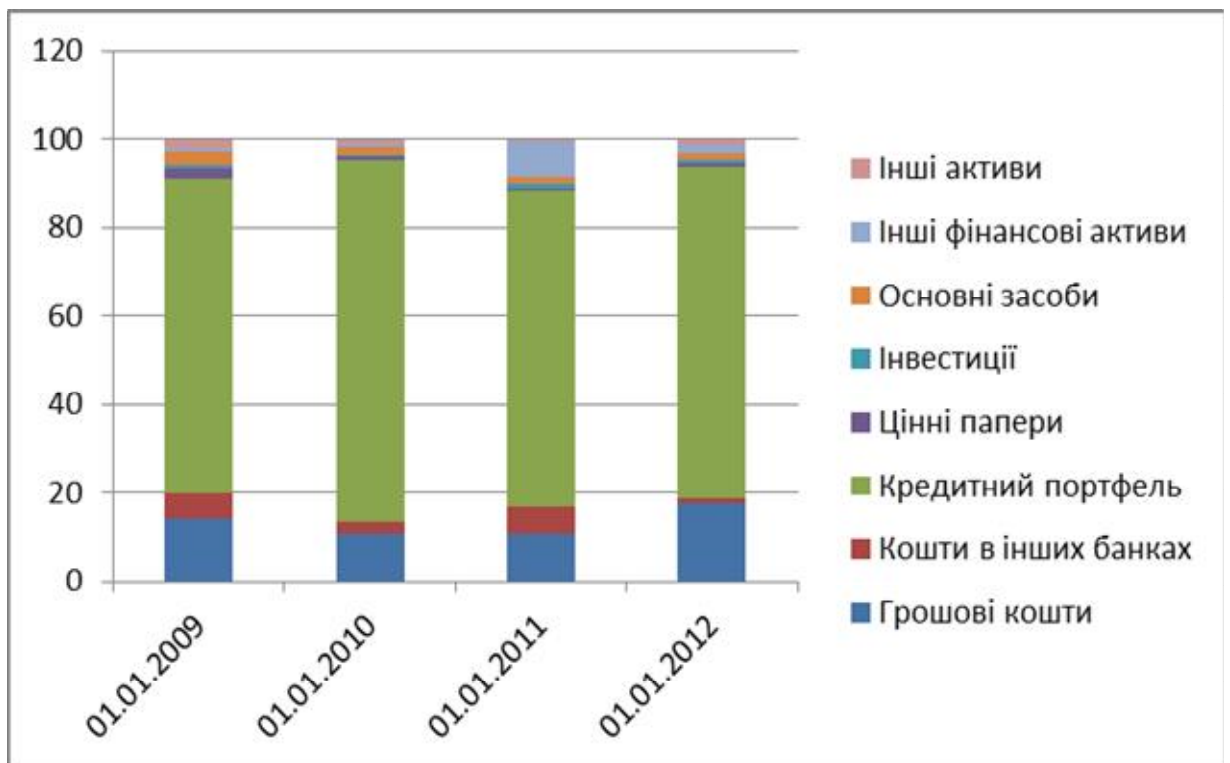
Слід зазначити, що вкладення в портфель цінних паперів займають незначну частку в активах банківської установи, що свідчить про недостатню розвиненість ПАТ КБ «ПриватБанк» на фондовому ринку, що є негативним, адже ця діяльність банку повинна бути однією з ключових поряд із кредитною діяльністю. Незначне зростання частки портфелю цінних паперів (на 0,17%) протягом аналізованого періоду не вплинуло на фінансові результати банку, про що свідчать статті відповідних доходів у Звітах про фінансові результати [Додатки А-В].

Основні засоби – це показник наявності в банківської установи операційних та неопераційних основних засобів, тобто приміщень, будівель, транспортних

засобів, комп'ютерного обладнання тощо, та капітальних вкладень у них. Слід відмітити, що у випадку фінансування значних ресурсів банку у недохідні активи погіршує структуру активів та їх дохідність.

Що стосується основних засобів, то протягом аналізованого періоду їх частка зменшується. Зменшення частки основних засобів зумовлена тим, що ці активи амортизуються, тобто зношуються і, відповідно, їх вартість з роками зменшується. Зростання частки основних засобів станом на 01.01.2011 р. на 0,07% зумовлена відкриттям нових відділень.

Оцінюючи вкладання банківською установою в основні засоби слід мати на увазі, що банк може бути власником нерухоме майно вартістю не більше 25% капіталу банку, інакше не може негативно відобразитися на ліквідності та прибутковості банківської установи. Доля основних засобів та нематеріальних активів є невисокою в загальній структурі активів банківської установи, а отже це є позитивною тенденцією.

Рис. 2.1 - Структура активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» (дод.А)

Наочно зміну структури активів ПАТ КБ «ПриватБанк» можна спостерігати

на рисунку 2.1

Значну частку у активах банку становлять Інші фінансові активи. Сюди включають [116, с. 57]:

- 1) дебіторську заборгованість за фінансовими активами;
- 2) зміна резерву під знецінення інших фінансових активів та їхньої кредитної якості за звітний і попередній роки;
- 3) платежі до отримання за фінансовим лізингом (орендою) та їхньої теперішньої вартості.

Значне зростання частки інших фінансових активів у 2009 р. порівняно з попереднім (на 7,7%) зумовлене значним зняттям коштів і з кредитних карток у зв'язку із кризою. Подальше зниження цієї статті активів є позитивною тенденцією для банківської установи.

Категорія “Інші активи” становить незначну частку активів банку і її зменшення в структурі активів є позитивною тенденцією для ПАТ КБ «ПриватБанк».

Наступним етапом аналізу активів ПАТ КБ «ПриватБанк» є аналіз динаміки статей активу банку (Додаток В).

За аналізований період ПАТ КБ «ПриватБанк» активно розвивалось, розширюючи свою діяльність. Його сумарні активи зросли на 5900666 тис. грн. з темпом приросту 7,36% протягом 2009р. і на 33271757 тис. грн. протягом 2010 р. з темпом приросту 41,5% порівняно з базисним періодом. Протягом останнього аналізованого періоду за рахунок зростання обсягів кредитування, інших фінансових активів та готівкових коштів відбулось зростання сумарних активів на 64953008 тис.грн., що склало 81,02% порівняно з станом на 01.01.2009 року.

Єдиним активом, де спостерігається стійка тенденція до збільшення є готівкові кошти банку (див. дод.А).

Під коштами в інших банках розуміють строкові депозити і депозити до запитання (міжбанківські кредити) і надані міжбанківські кредити іншим банкам. Протягом 2009р. обсяг коштів в інших установах банку збільшився на 2991557

тис.грн. . Це говорить про те, про банк має тимчасово вільні кошти, які він надає у користування іншим банкам, що приносить банку додаткові прибутки, бо, як відомо, даний вид залучення коштів є достатньо дорогим. А станом на 01.01.2011 року залишок коштів наданих іншим структурним підрозділам зменшилось на 877181 тис. грн. порівняно з попереднім періодом. Протягом наступного року відбулось подальше зменшення коштів в інших банках ще на 733972 тис.грн.

Інша ситуація з кредитним портфелем клієнтів банківської установи, юридичних та фізичних осіб. Як бачимо з таблиці 2.2 нестабільна кризова ситуація в Україні, ускладнення умов кредитування та скорочення залучених ресурсів, які могли би використовуватися при видачі кредитів, позначилось на розмірі кредитного портфелю банку. Станом на 01.01.2010 р. обсяг кредитного портфелю порівняно з попереднім періодом зменшився на 27,84%. Протягом 2010-2011 років його розмір збільшився на 3496710,7 тис.грн, тобто більше ніж в 1,5 рази.

Щодо високоліквідних активів, то їх розмір постійно зростає і станом на 01.01.2012 року порівняно з базисним періодом грошові кошти збільшились на 13344537 тис.грн., тобто на 158,37%. Це означає, що досліджувана банківська установа дбає про ліквідність.

ПАТ КБ «ПриватБанк» розширюючи свою діяльність, відновлювало діяльність після кризового періоду збільшуючи клієнтську базу протягом 2010-2011 років розширювало та реконструювало свої філії та відділення, що призводило до збільшення вартості основних засобів в складі майна банківської установи. За 2010р. основні засоби збільшились на 336169 тис. грн., тобто на 22,93%, за 2011 рік – ще на 216112 тис.грн., тобто на 11,99%. За 2009 рік відмічено зменшення основних засобів на 153411 тис. грн., в основному, за рахунок закриття відділень в областях України, а також за рахунок зношення будівель та комп'ютерного обладнання.

У кінці 2009 р. банк здійснював операції з придбання депозитних сертифікатів НБУ про що свідчить зростання портфелю цінних паперів станом на 01.01.2010 рік на 83,64%.

Протягом 2009р. спостерігалось позитивне явище – зменшення інших активів банку на 5430 тис. грн. У наступному періоді, якщо порівнювати з базисним періодом, відбулось збільшення інших активів на 20,76% станом на 01.01.2011 року та ще на 9,29% станом на 01.01.2012 року. Реалізація цінних паперів банком зумовило зменшення портфелю цінних паперів у 2011 році на 63,64%.

Станом на 01.01.2011 р. інвестиції в асоційовані і дочірні компанії становили 1025367 тис. грн. Це свідчить про розширення мережі банківського обслуговування, що робить ПАТ КБ «ПриватБанк» більш доступним і ближчим до його клієнтів.

З метою визначення ефективності проведення банком активних операцій, необхідно проаналізувати динаміку, склад та структуру дохідних і недохідних активів. Цей аналіз можна зробити на основі таблиць 2.3 та 2.4.

Таблиця 2.3

Склад та структура активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» з погляду дохідності (дод.А)

Показник	Склад, тис. грн.				Питома вага, %			
	01.01.09	01.01.10	01.01.11	01.01.12	01.01.09	01.01.10	01.01.11	01.01.12
Дохідні активи	77430027	77278935	108245410	124281804	96,59	89,79	95,42	85,64
Недохідні активи	2735438	8787196	5191812	20836669	3,41	10,21	4,58	14,36
Всього активів	80165465	86066131	113437222	145118473	100	100	100	100

Зміни, що характеризують дохідні та недохідні активи, вказують на те, що якість їх станом на 01.01.2011 року погіршилась: за приросту загальної суми активів на 31,5%, приріст дохідних і недохідних активів становив відповідно 39,8% та 89,8%, тобто темп приросту недохідних активів значно перевищував темп приросту дохідних активів порівняно з попереднім періодом, про що свідчать дані таблиць 2.3 і 2.4. А це призвело до зниження питомої ваги дохідних активів з 96,59% станом на 01.01.2009 року до 89,79% станом на 01.01.2010 року.

Таблиця 2.4

Динаміка активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» з погляду дохідності

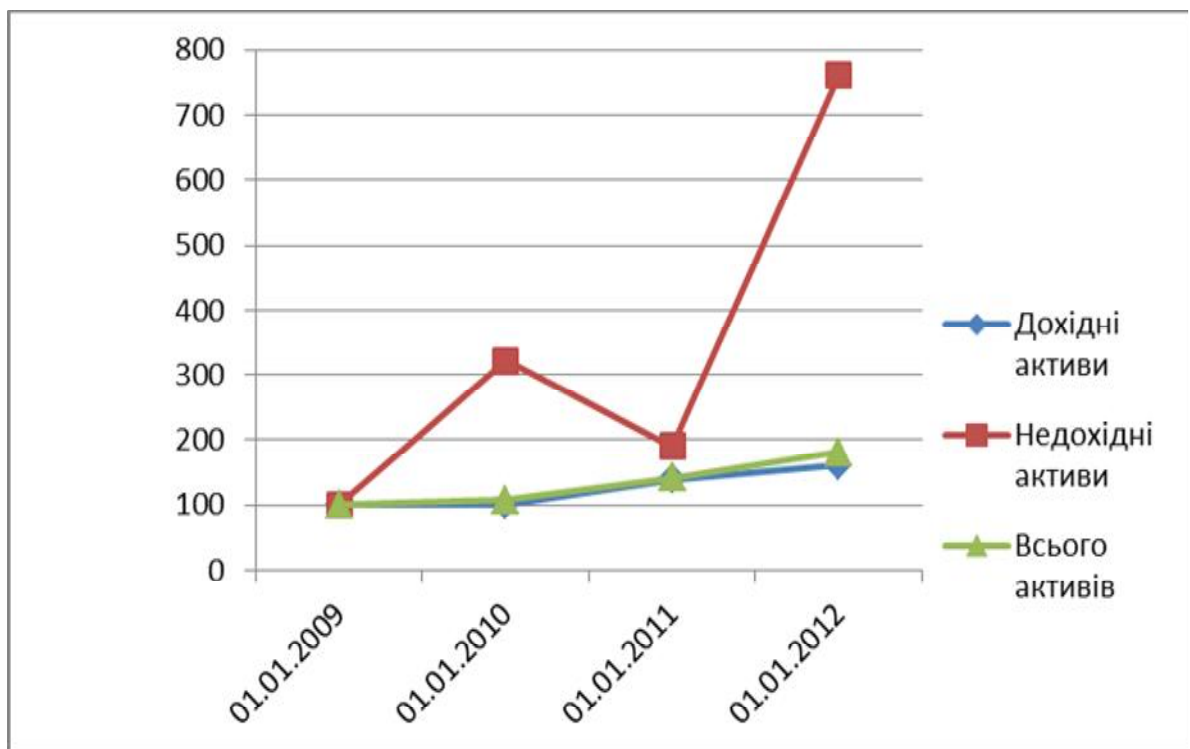
Показник	01.01.2010		01.01.2011				01.01.2012			
	Абс.зміна, тис.грн	Темп росту, %	Абс.зміна, тис.грн.		Темп росту, %		Абс.зміна, тис.грн.		Темп росту, %	
			баз.	ланц.	баз.	ланц.	баз.	ланц.	баз.	ланц.
Дохідні активи	-151092	99,80	30815383	30966475	139,80	140,07	46851777	16036394	160,51	114,81
Недохідні активи	6051758	321,24	2456374	-3595384	189,80	59,08	18101231	15644857	761,73	401,34
Всього активів	5900666	107,36	33271757	27371091	141,50	131,80	64953008	31681251	181,02	127,93

Проте станом на кінець аналізованого періоду, тобто на 01.01.2011 року, структура активів з погляду дохідності покращилась, оскільки мало місце зростання дохідних активів (на 40,07%) при зниженні недохідних активів майже на 5,63%. Негативною тенденцією є зростання частки недохідних активів станом на 01.01.2011 року на 9,78%, в тенденції недохідні активи зросли майже у 20 раз

порівняно з базисним періодом у зв'язку із значним зростанням інших фінансових активів.

Графічно динаміку активів за рівнем доходності зображена на рисунку 3.2.

Питома вага дохідних активів характеризує продуктивність використання активів банку. Середнє значення показника продуктивності використання активів банківської установи повинно коливатися в межах 70%. Протягом всього аналізованого періоду значення коефіцієнта банку характеризувало ділову активність з погляду ефективності розміщення ресурсів.

Рис. 3.2 – Динаміка активів ПАТ КБ «ПриватБанк» за рівнем доходності (дод.А)

Наступним етапом буде проведення оцінки кредитно-інвестиційної політики ПАТ КБ «ПриватБанк» за допомогою даних, наведених в таблиці 2.5, адже характер кредитно-інвестиційної політики впливає на прибутковість та ліквідність банківської установи.

Оцінка кредитно-інвестиційної політики ПАТ КБ «ПриватБанк»(дод.А)

Показник	Період			
	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012
Кредитні вкладення, тис. грн	65825103	61615075	85385307	100792210
Вкладення в цінні папери, тис. грн	428673	431140	791755	155865
Активи, тис. грн	80165465	86066131	113437222	145118473
Показник питомої ваги кредитно – інвестиційного портфеля в активах, %	82,65	72,09	75,97	69,56
Тип кредитно – інвестиційної політики	Ризикова	Активна	Ризикова	Активна

Таким чином, банк перемінно вів ризикову і активну кредитно-інвестиційну діяльність.

Отже, з проведеного аналізу можна зробити наступні висновки. В структурі активу ПАТ КБ «ПриватБанк» переважає кредитний портфель, що свідчить про активну роботу банку щодо отримання доходу. Другою за величиною складовою активу є грошові кошти, частка яких зросла на 3,16% протягом аналізованого періоду, що вказує на високий рівень ліквідності банківської установи. Наступною за значимістю складовою активу є кошти в інших банках, що вказує на ефективну роботу банку по вкладенню коштів у високодохідні активи.

За аналізований період ПАТ КБ «ПриватБанк» активно розвивалось, розширюючи свою діяльність. Його сумарні активи зросли на 64953008 тис. грн. з темпом 81,02% протягом аналізованого періоду. Зростання активів відбулось за рахунок збільшення вкладень у вигляді кредитів у поточну діяльність суб'єктів господарювання та фізичним особам.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що склад, динаміка і структура активних операцій відповідає основним принципам і напрямкам розвитку банківської установи, але розвиток активів далі вимагає їх коригування в напрямі

зниження питомої ваги інших фінансових активів і активізації інвестиційної політики.

2.2 Аналіз ефективності активних операцій

Аналіз будь-яких операцій включає оцінку їх ефективності. Ефективність діяльності банківської установи визначається отриманим фінансовим результатом її діяльності, тобто прибутком. Для банківської установи важливо знати не лише загальний результат діяльності, а й володіти інформацією про джерела даного результату.

Необхідна інформація для проведення аналізу ефективності активних операцій згрупована в таблиці 2.6.

Оцінка рівня ефективності активних операцій ґрунтується на застосуванні методу коефіцієнтів, а саме:

- дохідність активів;
- показник віддачі активів;
- дохідність активів за рахунок кредитних операцій;
- оборотність активів;
- тривалість одного обороту активів.

Вихідні дані для розрахунку показників ефективності активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» (дод. А, Б)

Показник, тис. грн	Роки		
	2009	2010	2011
Середньорічна величина активів, в т.ч.	83115798	99751676,5	129277847,5
середньорічна величина дохідних активів	77354481	92762172,5	116263607
Загальна сума доходів, в т.ч.	18309278	18654261	22507910
чистий процентний дохід	7371324	5802636	7940631
Прибуток	1050489	1370180	1425816

Ці показники дають змогу досить повно охарактеризувати активи банківської установи з погляду її ефективності. Значення показників ефективності активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» подані в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Показники ефективності активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Роки		
	2009	2010	2011
Дохідність активів	0,013	0,014	0,011
Дохідність активів за рахунок кредитних операцій	0,089	0,058	0,061
Показник віддачі активів	0,237	0,201	0,194
Оборотність активів, оберти	0,220	0,187	0,174
Тривалість одного обороту активів, дні	1661	1957	2102

Проаналізуємо одержані результати отриманих показників за аналізований період.

Дохідність активів показує скільки отримано прибутку від банківських операцій на кожну гривню, вкладену в банківську діяльність. Характерним є зниження дохідності активів протягом аналізованого періоду на 15,38%. Якщо у 2009 році з кожної гривні, вкладеної в активи, було отримано 1,3 коп. доходу, то вже у 2011 році – 1,1 коп. доходу. Дана тенденція до зміни показника у 2011 році пов'язана із перевищенням темпів зростання банківських вкладень над темпами зростання отримуваного прибутку. У наступному 2010 році показник дохідності активів порівняно з попереднім періодом зріс на 0,001 до рівня 0,014 за рахунок підвищення ефективності діяльності банківської установи, що позначилася на величині отримуваного прибутку.

Слід відмітити, що дохідність активів, яка фактично є рентабельністю активів, хоч і мала негативну тенденцію до зниження у 2010р., проте значення показника залишилося в межах оптимального для банківської установи значення 1%. Керівництву банку слід тривожно поставитися до падіння значення даного показника, оскільки воно свідчить про зниження ефективності діяльності і необхідності реформування його напрямків діяльності з погляду підвищення прибутковості послуг, що надаються.

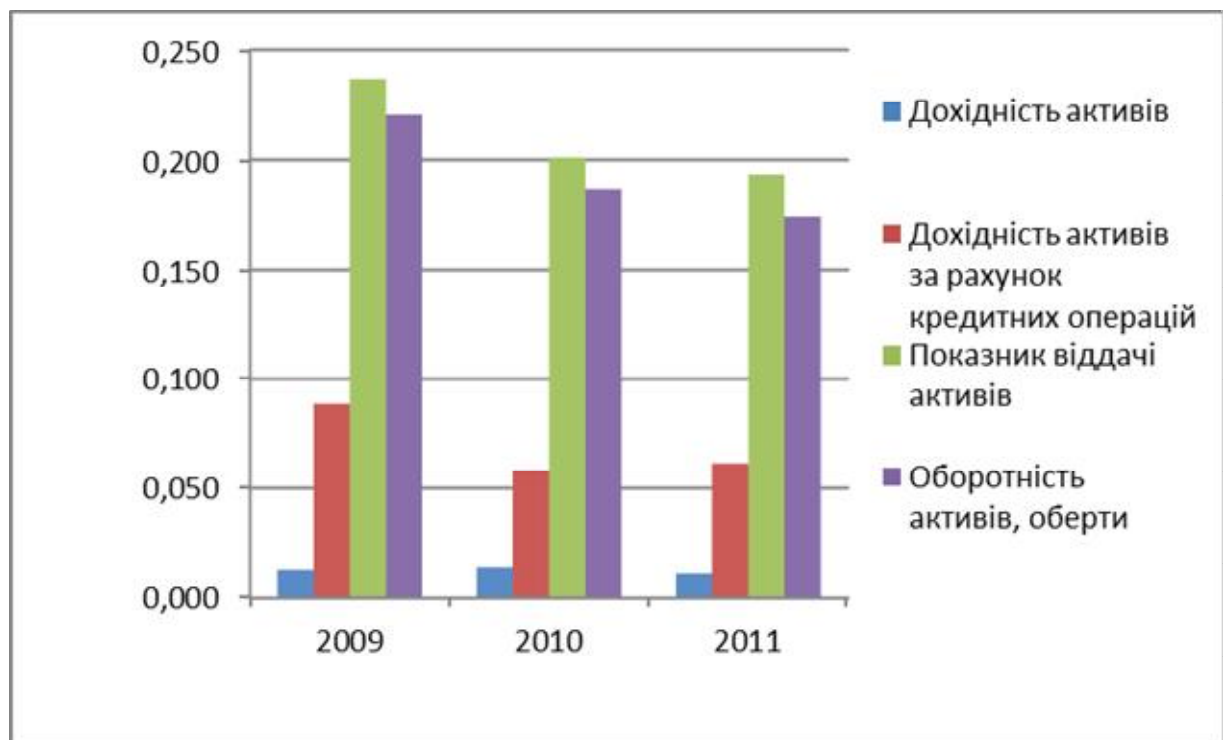
Щодо наступного досліджуваного показника – доходності активів за рахунок кредитних операцій, то він характеризує внесок кредитних операцій в загальну дохідність активів. Його значення у 2009 році становило 0,237 і знизився до 0,194 у 2011 році. Слід відмітити, що значення аналізованого коефіцієнта майже вдвічі менше значення доходності кредитних вкладень, що свідчить про високу частку кредитів в загальних активах.

За результатами діяльності у 2009 році значення коефіцієнта віддачі активів становило 0,237, тобто від однієї гривні, вкладеної в дохідні активи, ПАТ КБ «ПриватБанк» отримував 0,24 грн. доходу. Протягом наступного року відбулось зниження кредитно-інвестиційної активності досліджуваного банку, проте темп

приросту вкладень в дохідні активи перевищував темп прирості отримуваних доходів, що і призвело до зниження показника віддачі активів до рівня 0,201. Якщо протягом наступних періодів спостерігатиметься тенденція до зниження коефіцієнта віддачі, то це неминуче призведе банківську установу до значних фінансових труднощів і політику в галузі кредитно-інвестиційної діяльності доведеться докорінно змінювати.

Значення коефіцієнта оборотності протягом 2009-2011 років мало тенденцію до зниження від 0,220 оборти у 2009 році до 0,174 у 2011 році, що зумовлено як збільшенням періоду оформлення кредитів, зниженням платіжної дисципліни позичальників, так і зростанням кількості наданих довгострокових кредитів. Зниження швидкості говорить про погіршення використання наявних ресурсів.

Графічно показники ефективності використання активів ПАТ КБ «Приватбанк» зображено на рисунку 2.5.

Рис. 2.5 – Показники ефективності використання активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

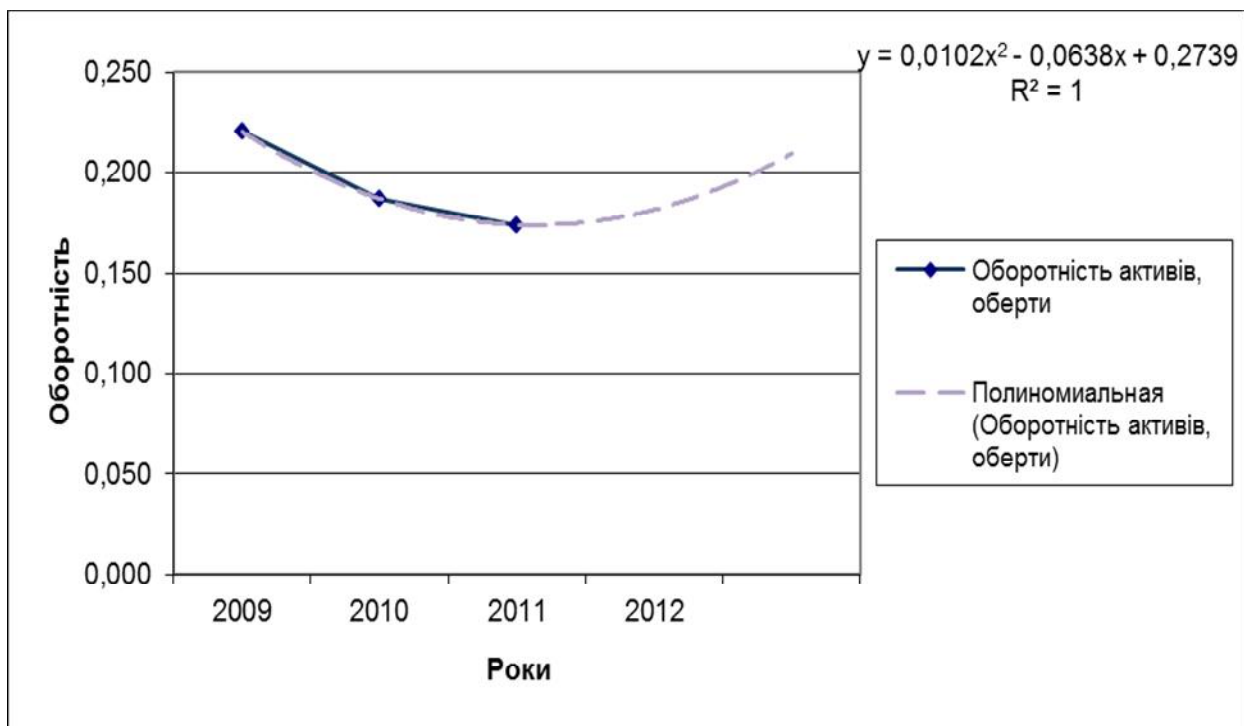

Оборотність активів є основним показником ділової активності банківської установи. Чим швидше обертаються активи, тим більше прибутку отримає банківська установа, а відповідно й ефективніше вона працює. Збільшення кількості оборотів, що здійснюють активи, є позитивним явищем. Зростання цього коефіцієнта не тільки позитивно відбивається на підвищенні ефективності роботи банківської установи, а й підвищує його ліквідність та сприяє вивільненню ресурсів з обороту.

Для створення цілісної картини економічного аналізу слід визначити прогнозовані значення швидкості обертання активів на 2012 рік методом вирівнювання згідно даних таблиці 2.7.

Результати вирівнювання та прогноз показника наведені в додатку В.

Провівши апроксимацію, наглядно стало видно, що поліноміальний прогноз коефіцієнта оборотності активів є найбільш достовірним, тому, що значення коефіцієнта детермінації цієї залежності рівне одиниці, рисунок 2.6.

Рис. 2.6 - Прогнозування та вирівнювання коефіцієнта оборотності активів

Прогнозований рівень коефіцієнта оборотності активів на 2011 рік становитиме:

$$K_{об} = 0,0102 \cdot 4^2 - 0,0638 \cdot 4 + 0,2739 = 0,182 \text{ оберти}$$

Отже, у 2012 році прогнозується зростання коефіцієнта оборотності активів до рівня 0,182 оберти. Слід зазначити, що прогнозу повністю довіряти не варта, оскільки отримане значення може бути досягнуте лише за умови значного збільшення доходів банківською установи при скороченні обсягів коштів, спрямованої на здійснення банківської діяльності.

Щодо тривалості одного обороту в днях, то наведений в таблиці 2.7 показник демонструє за скільки днів кошти, вкладені в активи, проходять повний оборот. Коефіцієнт оборотності активів та тривалість обороту активів перебувають в оберненій залежності – із зростанням швидкості обороту тривалість одного обороту позики зменшується. Що стосується тривалості обороту загальної величини активів, то його значення мали тенденцію до сповільнення від 1661 днів у 2009 році до 1957 днів у 2010 році, що зумовлене нарощенням кредитного портфеля та збільшення. У 2011 році відмічено негативну тенденцію до зростання тривалості обороту активів до 2102 днів (5,7 років).

Коефіцієнт оборотності активів залежить від наступних факторів:

- зміни величини отримуваних доходів;
- зміни середньорічної вартості активів.

Для визначення кількісного впливу на рівень показника кожного з факторів слід застосувати метод ланцюгових підстановок за методикою поданою в розділі 1.3. Результати цього аналізу подані в таблиці 2.8.

Вплив факторів на зміну коефіцієнта оборотності активів

Роки		Загальна зміна показника, оберти	За рахунок зміни	
			величини отримуваних доходів	середньорічної вартості активів
2010	баз.	-0,033	+0,004	-0,037
	ланц.	-0,033	+0,004	-0,037
2011	баз.	-0,046	+0,030	-0,076
	ланц.	-0,013	+0,032	-0,045

У 2010 році, порівняно з базисним 2009 роком, в загальному коефіцієнт оборотності активів зменшився на 0,033 оберти. Кількісний вплив факторів наступний:

- в результаті збільшення величини отриманих доходів на 344983 тис.грн. коефіцієнт оборотності активів збільшився на 0,004 оберти;

- в результаті збільшення середньої вартості активів коефіцієнт їх оборотності зменшився на 0,037 оберти.

В порівнянні з базовим 2009 роком коефіцієнт оборотності в 2011 році зменшився на 0,046 обертів за рахунок зростання двох показників:

- збільшення доходів на 22,90% позитивно вплинуло на аналізований показник і коефіцієнт оборотності збільшився на 0,03 оберти;

- збільшення середньорічної вартості активів до 129277847,5 тис.грн. призвело до зменшення коефіцієнта оборотності на 0,076 оберти.

Перевищення темпів зростання вартості коштів вкладених в активи (на 29,5%) над темпами зростання отримуваних доходів (на 29,5%) у 2011 році

порівняно з 2010 роком негативно вплинуло на коефіцієнт оборотності і за рахунок цих факторів він знизився на 0,013 оберти.

Як видно із результатів аналізу основним фактором, який вплинув на збільшення коефіцієнта оборотності, було збільшення обсягів отримуваних доходів.

Отже, аналіз ефективності активних операцій показав, що протягом 2009-2011 років мало місце зниження ефективності їх використання, що підтверджено тенденцією до зменшення показника дохідності як сукупних активів так і за рахунок кредитних операцій, віддачі активів та їх оборотності.

3.3 Аналіз кредитних операцій

Оскільки кредитні операції є найбільш прибутковими в банківській діяльності, то доцільно провести їх більш ґрунтовний аналіз.

Аналіз кредитної діяльності банківської установи доцільно починати з визначення місця, яке посідають кредитні операції в загальному обсязі активів банківської установи та її зобов'язань, тобто необхідно дати загальну оцінку масштабів кредитної діяльності. Для цього розраховуємо показники кредитної активності банку та кредитної політики, які наведені в таблиці 2.9.

Для оцінки кредитної політики банку визначають частку наданих позик у всіх залучених банком коштах. Значення цього показника, що перевищує 75%, свідчить про ризикову кредитну політику, а співвідношення менше ніж 65% показує, що банк здійснює пасивну кредитну політику, що, у свою чергу, відображається на показниках прибутковості та дохідності його діяльності. Таким чином, оптимальне значення цього показника перебуває в межах від 65% до 75%.

За даними таблиці 2.9 ПАТ КБ «ПриватБанк» проводило протягом 2009-2011 року ризикову кредитну політику, оскільки показник оцінки кредитної політики знаходився на рівні 78,52% - 91,46%.

Масштаби кредитної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» (дод.А)

Показник	Період									
	01.01.09	01.01.10			01.01.11			01.01.12		
	знач.	знач.	Δу _л	Тр _л , %	знач.	Δу _л	Тр _л , %	знач.	Δу _л	Тр _л , %
Кредитний портфель, тис.грн	65825103	61615075	-4210028	93,6	85385307	23770232	138,58	100792210	15406903	118,04
Сукупні активи, тис.грн	80165465	86066131	5900666	107,36	113437222	27371091	131,8	145118473	31681251	127,93
Зобов'язання, тис.грн	71969782	75795412	3825630	105,32	101557254	25761842	133,9	1283714241	26814241	126,4
Показник оцінки кредитної політики банку, %	91,46	81,29	-10,17		84,08	2,79		78,52	-5,56	
Показник загальної кредитної активності банку, %	82,11	71,5	-10,61		75,27	3,77		69,46	-5,81	

Станом на 01.01.2010 року спостерігалась негативна тенденція до зниження показника оцінки кредитної політики банківської установи, тобто частки кредитів в зобов'язаннях, на 10,17%. Зниження показника оцінки кредитної політики зумовлено зменшенням кредитного портфелю (на 6,4%) і зростанням зобов'язань (на 7,36%).

Станом на 01.01.2011р. аналізований показник зріс на 2,79% порівняно з попереднім періодом за рахунок значного нарощення ресурсної бази. Величина зобов'язань, тобто залучених та позичених коштів, досліджуваної банківської установи збільшилась на 25761842 тис.грн., тобто на 34%, а обсяги кредитування зросли на 38,58%. ПАТ КБ «ПриватБанк» необхідно звернути увагу на доцільність додаткового залучення ресурсів за умови їх неповного та неефективного їх розміщення.

На кінець аналізованого періоду за рахунок більшого темпу зростання зобов'язань ніж кредитного портфелю показник кредитної політики зменшився до

рівня 78,52%. Таким чином, протягом 2011 року хоча і знизився показник, залишився всеодно високим і свідчить про проведення банком ризикової кредитної політики.

Для характеристики загальної активності комерційного банку в банківській практиці використовують показник частки усіх наданих кредитів в сукупних активах банку. На позитивну оцінку заслуговує банк, де значення цього показника перевищує 55%. Якщо він нижчий, банку слід терміново зайнятися проблемою управління активами, а саме змінити їх структуру. Якщо названий показник перевищує 80%, то це означає, що у банку серйозні проблеми з ліквідністю балансу.

На початок 2010 року загальний приріст сукупних активів становив 5900666 тис.грн., при цьому кредитні вкладення зменшились на 4210028 тис.грн. Таким чином темп приросту кредитних вкладень, який становив 93,6%, відставав від темпу приросту сукупних активів, який становив 107,36%.

У наступному періоді порівняно з попереднім мало місце зростання кредитної активності і темпи приросту сукупних активів (131,8%) були меншими темпу приросту кредитних вкладень (138,58%).

Згідно таблиці 2.9 станом на 01.01.2012 р. спостерігається негативна тенденція до зменшення показника загальної кредитної активності банківської установи, зумовлене прискореним темпом зростання активів, що свідчить про нераціональне проведення банком кредитної політики.

Зменшення частки кредитів у загальних активах свідчить про неефективну кредитну політику і неповне використання залучених коштів. Кредити в 2009-2010 рр. почали надаватись на більш жорстких умовах, що зменшило число позичальників.

Оскільки, частка кредитів в загальних активах протягом 2009 — 2011 рр. була вищою 55% і не перевищувала 80%, то це є свідченням про ефективність кредитної активності досліджуваної установи.

В цілому аналіз масштабів кредитної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» показує, що банк проводив достатньо ефективну, хоча й ризикову кредитну діяльність.

Проведемо аналіз кредитного портфелю ПАТ КБ «ПриватБанк» згідно класифікації наведеної в розділі 1.

Для початку проаналізуємо величини залишків виданих кредитів за суб'єктами кредитування, склад, їх структура та динаміка наведено в таблиці 2.10.

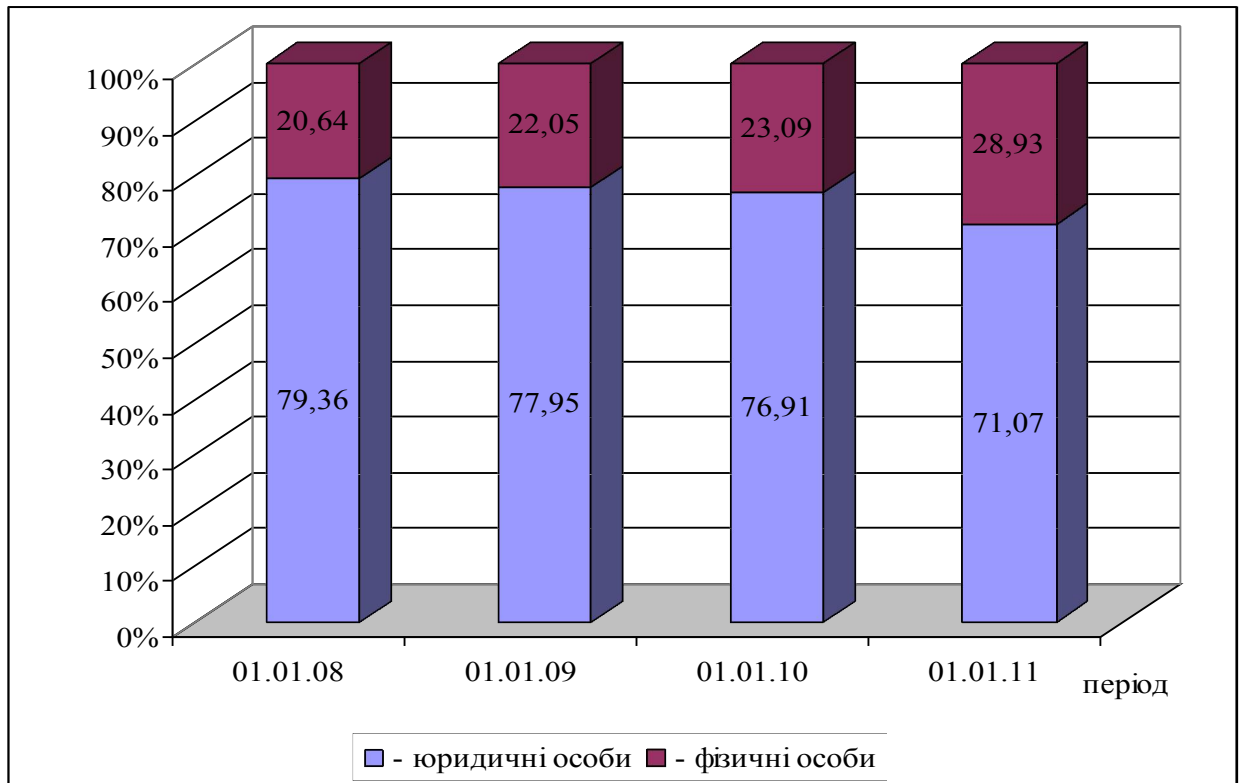
Таблиця 2.10

Склад, структура та динаміки кредитного портфеля за суб'єктами кредитування [58]

Суб'єкт кредитування	Період										
	01.01.09		01.01.10			01.01.11			01.01.12		
	тис. грн.	Пв, %	тис. грн.	Пв, %	Дул, тис.грн .	тис. грн.	Пв, %	Дул, тис.грн .	тис. грн.	Пв, %	Дул, тис.грн.
- юридичні особи	48052325	73,1	41294575	67,0 2	- 6757750	59662214	69,8 8	1836763 9	78769112	78,1 5	19106898
- фізичні особи	17772778	26,9	20320500	32,9 8	2547722	25723093	30,1 2	5402593	22023098	21,8 5	-3699995
Всього кредитів	65825103	100	61615075	100	- 4210028	85385307	100	2377023 2	10079221 0	100	15406903

Для наочності наведемо на рисунку 2.7 структуру виданих кредитів за суб'єктами кредитування.

Згідно даних таблиці 2.10 в основному позичальниками коштів у ПАТ КБ "ПриватБанк" є юридичні особи – питома вага коштів, які вони залучили для своєї діяльності станом на 01.01.2009 року становила 73,1% в загальній сумі виданих коштів, що складало 65825103 тис.грн.

Рис. 2.7 – Структура кредитного портфеля ПАТ КБ "ПриватБанк" за суб'єктами кредитування [58]

Починаючи з 2009 року різко почали зростати суми наданих кредитів фізичним особам, так станом на 01.01.2010 року їх величина становила 20320500 тис.грн., проти 17772778 тис. грн., що були видані фізичним особам у 2008 році. Щодо питомої ваги кредитів виданих фізичним особам, то їх частка станом на 01.01.2011 року становила 30,12% проти 26,9% - у 2008 році. Це відбулося за рахунок розширення кредитних послуг, що надаються фізичним особам. Так, починаючи з 2008 року управління інтенсифікувала свою діяльність у сфері видачі іпотечних кредитів. Управління також розпочало надавати карткові (грошові) кредити особам.

Що стосується зростання обсягів кредитування юридичних осіб, то вони протягом аналізованого періоду зросли на суму 52485,3 тис. грн. порівняно з базисним періодом до величини 11910,6 млн.грн. за рахунок збільшення наданих довгострокових кредитів суб'єктам господарювання Івано-Франківської області

та обсягів кредитування за кредитними лініями.

Щодо останнього аналізованого періоду, тобто станом на 01.01.2011 року, то частка кредитів наданих фізичним особам також мала тенденцію до зростання і склала 28,93% від загальної суми кредитів.

Для більш повного аналізу кредитного портфелю за суб'єктами кредитування потрібно проаналізувати види кредитів які надаються фізичним і юридичним особам банком.

Перш проаналізуємо кредитування фізичних осіб. Основними типами кредитів, які надаються фізичним особам є наступні.

1. Ломбардний кредит – це готівковий кредит, який надається на термін до 6 місяців. Основні умови кредитування:

- сума кредиту від 10 тис.грн. до 250 тис.грн;
- валютою кредитування є гривня;
- строк кредиту – до 6 місяців;
- відсоткова ставка – 3% в місяць, одноразова комісія – 5%.

Для оформлення ломбардного кредиту необхідно подати паспорт, ПН, а також паспорт чоловіка/дружини, документи по нерухомості чи документи по автомобілю. Перевагою такого кредиту є те, що для його оформлення не потрібно довідки про доходи, нотаріального посвідчення договору застави, виписки про стан заборгованості, а також страхування як позичальника, так і предмета застави.

Для прикладу візьмемо суму кредиту — 10 тис. грн. Нарахована одноразова комісія (500 грн.) нараховується зразу і додається до суми кредиту. Тобто, наша сума кредиту уже буде рівна 10,5 тис. грн. Кожного місяця нараховується 315 грн. комісії. Таким чином, за 6 місяців клієнт повинен заплатити 12,39 тис.грн. Щомісячний платіж буде рівний 2065 грн.

2. Персональний кредит – готівковий кредит, який надається власникам зарплатних і пенсійних карт ПАТ КБ «ПриватБанк». Основні умови:

- сума кредиту 5 тис.грн. – 50 тис.грн.;
- термін кредитування – 6 – 36 місяців;

- процентна ставка 0,01%, що нараховується на залишок заборгованості, а також 2% щомісячна комісія і одноразова – 2%.

Перевагами даного виду кредиту є перш за все необхідність тільки паспорту позичальника, оформлення займає не більше 30 хв., погашення здійснюється анюїтетними платежами (рівними частинами) шляхом зняття із зарплатної/пенсійної картки клієнта.

Розрахуємо щомісячний платіж для суми кредиту 5 тис.грн. на 6 місяців. Одноразова комісія рівна 100 грн., щомісячна — 102 грн. Відповідно, клієнт за 6 місяців повинен заплатити банку 5712 грн. Щомісяця з картки клієнта стягуватиметься 952 грн.

3. Придбання товарів у ротрочку – отримання в кредит товарів від магазинів-партнерів банку. Основні умови:

- кредит надається на термін до 36 місяців;
- сума кредиту від 400 грн. до 50 тис. грн. (в залежності від умов магазину);
- мінімальний пакет документів для оформлення – паспорт позичальника.
- процентні ставки коливаються в залежності від умов магазину.

Перевагами даного типу кредиту є можливість отримати техніку через 15 хв. після оформлення, сплачуючи мінімальні платежі кожного місяці у зручний час для клієнта. В Додатку Г представлені типи кредитів, які надаються в магазинах — партнерах.

Схема надання товарів в кредит наступна.

Пер за все на обраний клієнтом товар виписується рахунок-фактура, в якому вказується обраний товар, його кількість і вартість. Клієнт звертається до представник банку, де і розраховується щомісячні платежі на обраний період.

Позичальник надає паспорт та індефікаційний номер для пошуку клієнта в базі. Заповнюються необхідні дані заявки, вноситься товар, позичальник обирає період, коли йому добре сплачується і вказує при необхідності перший внесок. Кредитний калькулятор після занесення всіх даних надає інформацію про попереднє рішення, тобто дає дозвіл на відправлення заявки на кредитний центр,

або вказує причини відмови. Відмова клієнту може бути в таких випадках: у клієнта на даний період є прострочена заборгованість (в такому випадку клієнт для отримання кредиту повинен погасити прострочену заборгованість), у клієнта негативна кредитна історія у інших банках (перевіряється через Бюро кредитних історій), у клієнта три і більше кредитні продукти, необхідно зменшити суму кредиту тобто внести перший внесок.

Наступним етапом є відправлення заявки на кредитний центр. Рішення по кредиту може прийти автоматично (в основному це залежить від кредитної історії і першого внеску), або іти на розгляд.

Після того як позичальнику прийшло позитивне рішення по кредиту, на мобільний телефон приходить повідомлення, де вказується код, який необхідний для активації документів по кредиту. Роздрукований лист- зобов'язання подається на касу і вноситься за необхідності перший внесок.

Документи, які роздруковуються по кредиту наступні:

1. Анкета позичальника (вказуються всі необхідні анкетні дані). У одному екземплярі, передається в архів банку.

2. Заява позичальника (вказується товар, який бере в кредит клієнт, період, на який оформлений кредит, термін сплати і реквізити рахунку, на який будуть вноситись кошти по кредиту). Роздруковується в двох екземплярах: один для позичальника, один для банку.

3. Довідка про умови кредитування (вказується сума кредиту, перший внесок, відсоткова ставка, термін кредитування і абсолютне значення подорожчання товару). Роздруковується для позичальника і для банку.

4. Графік погашення (вказується розмір щомісячного платежу у вигляді таблиці). Роздруковується в двох екземплярах: один для позичальника, один для банку.

5. Договір страхування(при необхідності). Договір добровільного страхування позичальника на випадок смерті чи втрати працездатності. У випадку настання страхового випадку, страхова компанія повністю компенсує банку суму

кредиту.

Після підписання документів клієнт має право забрати товар. Заставою кредиту виступає даний товар і поки позичальник не виплатить повністю кредит — доти товар знаходиться в заставі.

В Додатку Д поданий типа Довідка про умови кредитування і графік погашення кредиту.

4. Реалізація заставної нерухомості в кредит – отримання в кредит нерухомості яка є конфіскатом. Основні умови:

- перший внесок – мінімум 25% вартості нерухомості;
- ставки по кредиту: 12% річних – для новобудов, 15% річних – для об'єктів вартість більше 100 тис. грн., 18% річних – для об'єктів вартість менше 100 тис. грн.

Перевагами є: отримання кредиту в порівнянні з іншими банками за невисокі відсотки.

5. Авто в кредит. Умови кредитування автомобілів:

- строк кредиту до 60 місяців;
- максимальна сума кредиту на нові автомобілі – 250 тис. грн., для автомобілів з пробігом – 200 тис. грн.;
- відсоткова ставка – 19,92% річних для нових автомобілів і 23,88% для автомобілів з пробігом;
- аванс від 0% для нових автомобілів, і від 15%- для автомобілів, які були у користуванні;
- валюта кредитування – гривня;
- страхування стандартне Каско від 3,1%.

Перевагами є простота оформлення (до 30 хв.), банк сам реєструє автомобіль, не потрібна довідка про доходи.

На даний момент одним із найбільш розповсюджених продуктів ПАТ КБ «ПриватБанк» є кредитні картки. Перевагами даного продукту є перш за все наявність пільгового періоду, завдяки якому клієнт може безоплатно

користуватись коштами, і повертаючи у визначений строк (до 5 числа місяця наступного після здійснення тратти для карток VISA Classic і до 25 числа наступного після місяця, в якому була здійснена операція для карток MasterCard Electronic), можливість отримання коштів на бонусний рахунок у магазинах-партнерах після здійснення покупки картою.

Відсоток за користування кредитними коштами мінімальний: для VISA Classic – 3% в місяць на залишок заборгованості і для MasterCard Electronic – 2,5%. Для нових кредитних карток Корпоративні MasterCard Electronic встановлений відсоток на рівні 1,7. Клієнт додатково повинен в місяць платити 15 грн., п'ять з яких повертається на бонусний рахунок. Вигідна така картка для клієнтів, які користуються більше ніж двома тисячами ліміту. Максимальний розмір кредитного ліміту – до 25 тис. грн..

Послуги з кредитування юридичних осіб надаються наступним чином.

Овердрафт + Кредитна лінія + Лізинг + Кредит під депозит = Кредити МСБ.

1. Овердрафт - це поповнення оборотних коштів і покриття короткострокових (до 30 днів) касових "розривів" з швидким терміном обігу (до 1 місяця). Мета овердрафтового кредитування - забезпечення безперервного проходження платежів в умовах нестачі коштів на рахунку клієнта.

Основні умови:

1. Розмір овердрафту залежить від обсягу фінансових потоків клієнта як по рахунках в ПриватБанку (А-Банку), так і по рахунках в інших банках за умови переведення оборотів в ПриватБанк (А-Банк).

2. Клієнт самостійно визначає в рамках встановленого ліміту час залучення кредитних коштів, термін і суму користування.

3. Відсотки нараховуються тільки на ту суму коштів, яка фактично використана клієнтом.

4. Оформлення — безкоштовно. Сума кредиту - від 50 тис. до 200 тис. грн. без застави (бланковий овердрафт), від 200 тис. грн. - з забезпеченням (заставою).

Термін дії кредитного договору - до 1 року. Період погашення - 30 днів.

Розмір - до 30% від суми середньомісячного обороту по рахунках. Забезпечення - до 200 тис. грн - поручительство (не менше 2-х поручителів), понад 200 тис. грн - із заставою + поручительством.

Таблиця 2.11

Базові процентні ставки по овердрафту ПАТ КБ «ПриватБанк» [58]

Термін безперервного користування овердрафтом	UAH	USD	EUR	RUR
1-3 дні	21,5	12,5	12,5	17,5
4-7 днів	22,5	13,5	13,5	18,5
8-15 днів	23,5	14,5	14,5	19,5
16-30 днів	24,5	15,5	15,5	20,5
Більше 30 днів-штрафна ставка	49	31	31	41

Термін розгляду заявки - без застави - 1 день , із заставою - 2 дні.

Бізнес-процес роботи з "овердрафтом" залежить від суми ліміту.

- від 50 до 200 тис.грн. - рішення приймаються в Направленні Ризик-Менеджмент ГО, а супровід оформлення овердрафту - у малому та середньому бізнесі ГО. Розраховуються за певним списком клієнтів, які здійснюють основну діяльність по рахунку в банку;

- понад 200 тис.грн. - рішення приймаються колегіально учасниками Кредитного Комітету.

При встановленні ліміту овердрафту можливі наступні комісії банку.

Комісії банку за надання овердрафту [58]

Послуга	Величина комісії (грн.)
Встановлення ліміту, в день встановлення ліміту, одноразово	Не менше 100 грн
Комісія за користування кредитом (для овердрафту, при здобутті/погашенні коштів “день в день”), згідно формули вказаною в договорі, в терміни обумовлені в договорі	Згідно з формулою, вказаної в договорі

2. Відновлювана кредитна лінія з оборотністю 60 або 90 днів (тобто з повним погашенням кожні 60 або 90 днів) - це можливість поетапного використання кредитних коштів у рамках встановленого ліміту. При погашенні кредиту або його частини відбувається відновлення вільного ліміту у відповідному обсязі. Дата закінчення періоду безперервного користування кредитом - банківський день, після закінчення якого на рахунку зафіксовано нульове сальдо.

Цілі, на які може бути надана лінія:

1. Можливість закупівлі нових партій товару в період зміни сезону або в передсвяткові дні

2. Відкриття нової «точки» і наповнення її товаром, без «вилучення» оборотних коштів з бізнесу

3. Основні умови "відновлюваної лінії с оборотністю 60/90 днів":

4. Сума кредиту - від 200 тис. грн. і вище

5. Забезпечення:

- Нерухомість;
- Автотранспорт (легковий, вантажний, сільськогосподарський);
- Обладнання: виробниче і торгове;
- Товар в обороті.

Термін дії кредитного договору - до 12 місяців. Період погашення - кожні

60 або 90 днів. Комісія немає. Термін розгляду заявки - 3 дні.

3. Лізинг - це найвдаліший варіант кредитування, якщо потрібно оптимізувати оподаткування і не брати на баланс автотранспорт. ПриватБанк надає кредитні кошти і є власником автомобіля, що купується до повного виконання зобов'язань за договором фінансового лізингу.

Основні умови:

1. Сума кредиту - легковий автомобіль - до 250 тис. грн, автобуси, вантажівки та спецтехніка - до 400 тис. грн. Мінімальний аванс від вартості - 25% (без урахування витрат з реєстрації авто в МРЕВ і витрат по страхуванню).

2. Термін надання кредиту - до 5 років. Термін розгляду заявки - до 5 днів.

4. Кредит під депозит - це можливість отримати кредит на розвиток бізнесу під заставу коштів юридичної особи, або засновників, або поручителів (третьої особи). При цьому власники депозиту отримують гарантований дохід у вигляді% за вкладом. А також зручно скористатися даним видом кредитування коли необхідно швидко зробити покупку і в той же час не розривати депозитний договір (який оформлений раніше), щоб не втратити процентний дохід за вкладом.

Основні умови:

1. Сума кредиту - сума депозиту мінус % по кредиту за 3 міс.

2. Процентна ставка: якщо депозит і кредит в однойменній валюті - то береться ставка по депозиту плюс 2% -4% (залежно від суми). Важливим є те, що кредит в іноземній валюті не видається під депозит в гривні

3. Застава — депозит. Термін надання кредиту - термін депозиту мінус 30 днів. Термін розгляду заявки - до 5 днів

5. Також приймаються наступні кредитні продукти:

Факторинг від 200 тис.грн. (Це різновид торгово-комісійних операцій, що поєднується з фінансуванням оборотного капіталу Клієнта, і пов'язана з інкасування його дебіторської заборгованості (неоплаченими рахунками-фактурами Клієнта в процесі реалізації їм товарів та послуг. В основі

факторингової операції лежить купівля банком рахунків-фактур Постачальника на відвантажену продукцію (надану послугу) і передача банку права вимоги платежу з Покупця продукції (послуги);

"Реструктуризація" існуючих проблемних кредитів - від 50 тис.грн.

Кредити на покупку "конфіскаату" Банку - від 50 тис.грн

Не допускається надання кредиту позичальникам, які підпадають під обмеження «Положення про недопущення проблемної заборгованості і роботі з нею» - додаток до Наказу N PR-2009-452 від 07.12.2009г., а також кредитів для фінансування бізнес - діяльності, основною метою, якої є:

- гральний бізнес;
- валютні спекуляції;
- інвестиції в цінні папери для подальшого їх перепродажу;
- інші види діяльності, які входять до переліку виробництв, послуг, торгівлі, фінансування яких заборонено чинним законодавством країни.

Видача кредитів клієнтам Малеого та Середнього Бізнесу проходить в межах одного з таких бізнес-процесів:

1. Фінансування без застав у сумах до 50 тис.грн.: Технологія "кредитний ліміт на розрахунковий рахунок".

2. Фінансування оборотних коштів без застав від 50 тис.грн. до 200 тис.грн.: спрощена технологія "овердрафт" з прийняттям рішення в Напрямку Ризик-Менеджмент ГО і супроводом видачі кредиту в МСБ ГО.

3. Фінансування по продуктах "овердрафт" від 200 тис.грн., поновлювані кредитні лінії з оборотністю 60 або 90 днів від 200 тис.грн., факторинг, лізинг від 200 тис.грн., кредити під заставу депозитів від 50 тис.грн., реструктуризації від 50 тис.грн., кредити на покупку "конфіскаату" Банку від 50 тис.грн.: технологія "класичного" кредитування через проведення аналізу Напрямком Кредитних Експертів РП і супроводом видачі кредитів через Напрямок супроводу та контролю кредитних вкладень ГО.

При "класичній технології кредитування":

1. При проведенні зустрічі з клієнтом співробітник відділення повинен:

- попередньо оцінити позичальника з точки зору можливості надання йому кредиту;

- ознайомити клієнта з основними умовами кредиту;

- пояснити зацікавленому клієнту порядок подачі заявки і вимоги банку до повного пакету документів;

У день відвідування підприємства необхідно забезпечити присутність:

- особи, повною мірою вододіючого всією інформацією про поточний стан справ на підприємстві (директор, власник, засновник);

- головного бухгалтера, або особи, яка здійснює бухгалтерський облік на підприємстві;

- менеджерів, які ведуть окремі напрямки (ділянки) діяльності підприємства, у разі його багатoproфільності, а також осіб, повністю вододіючих технічними питаннями (технолог, інженер і т.д.), якщо діяльність підприємства включає складні технологічні процеси й застосовується специфічне обладнання (лінії).

Пакет документів, необхідний для проведення попереднього аналізу (можливі до розгляду для аналізу кредитним експертом в електронному вигляді - скановані копії):

1. Заявка на отримання кредиту;

2. Баланс підприємства (Форма 1) станом на кожен квартал поточного року + станом 31.12 минулого року;

3. Звіт про фінансові результати та їх використання (Форма 2) за ті ж періоди + декларація з прибутку за останній звітний квартал;

4. Грошові надходження на всі рахунки підприємства (по всіх банках в яких відкриті р / р) за останні 12 місяців (чисті без обліку взятих кредитів, рухів грошових коштів між рахунками підприємства, внутрішніх фінансових потоків між групою пов'язаних осіб) з розбивкою по місяцях, завірені обслуговуючим банком;

5. Відомості про діючі кредити в інших банках (сума кредиту, сальдо, дата погашення, %-я ставка, застава), завірені обслуговуючим банком;

6. Перелік та опис майна переданого в заставу (з фото), господарські договори та акти звірки взаєморозрахунків по ним, у разі застави у вигляді майнових прав;

7. Фото бізнесу клієнта. Бізнес клієнта необхідно фотографувати так, щоб при перегляді фото були зрозумілі:

- масштаби підприємства;
- виробничі площі;
- обладнання, товар.

Пакет документів, необхідний для прийняття остаточного рішення (надається в оригіналі або в нотаріально завірених копіях в разі позитивного попереднього рішення щодо укладання кредитного експерта):

1. Розшифровка статей балансу - дебіторська / кредиторська заборгованість і статей, питома вага яких в загальному балансі більше або дорівнює 10%. Розшифровки на останню звітну дату.

2. Довідка (виписка) з ЄДРПОУ.

Додатково надаються (в оригіналі):

1. Для овердрафту

- для термінового кредиту, відновлюваної (невідновлюваної) кредитної лінії строком до 1 року: виписка або оригінал протоколу вищого органу управління (загальних зборів учасників, акціонерів тощо) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством), правовстановлюючі документи по заставі (для овердрафтів, що вимагають забезпечення), виписка або оригінал протоколу вищого органу управління (загальних зборів учасників, акціонерів тощо) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством), техніко-економічне обґрунтування використання кредитних коштів з описом проекту.

Правовстановлюючі документи по заставі:

1. Витяг або оригінал протоколу вищого органу управління (загальних

зборів учасників, акціонерів) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством) повинна містити рішення про отримання кредиту в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (із зазначенням суми, строку, платності).

Якщо позичальник і заставодавець одна особа, то в зазначеному протоколі (рішенні) має бути рішення про передачу майна в заставу із зазначенням опису цього майна (реєстраційні номери, інвентарні номери, кількість, адреса і т.п.).

Якщо позичальник і заставодавець різні особи - то також виписка або копія протоколу вищого органу управління (загальних зборів учасників, акціонерів тощо) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством) заставника з рішенням про передачу майна в заставу в забезпечення зобов'язань по активної операції із зазначенням опису цього майна.

II. При "технології кредитування по овердрафтах від 50 тис. до 200 тис. грн.":

Для юридичної особи:

1. Пакет документів, можливий у вигляді - скановані копії, завірені підприємством: баланс підприємства (Форма 1) станом на кожен квартал поточного року і станом 31.12 минулого року, звіт про фінансові результати та їх використання (Форма 2) за ті ж періоди і декларація з прибутку за останній звітний квартал;

2. Пакет документів, необхідний в оригіналі: виписка або оригінал протоколу вищого органу управління (загальних зборів учасників, акціонерів тощо) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством), витяг або оригінал протоколу вищого органу управління (загальних зборів учасників, акціонерів і П.) або рішення засновника (у випадку з приватним підприємством) повинна містити рішення про отримання кредиту в ПАТ КБ «ПриватБанк» (із зазначенням суми, строку).

Для фізичної особи - підприємця:

1. Пакет документів, можливий у вигляді - скановані копії, завірені підприємцем: декларація про доходи за останній звітний період, звіт з єдиного

податку за останній звітний період;

2. Пакет документів, необхідний в оригіналі: рішення засновника, витяг або оригінал рішення засновника повинен містити рішення про отримання кредиту в ПАТ КБ «ПриватБанк» (із зазначенням суми, строку).

Всі зібрані документи повинні бути відскановані. На документах повинні бути чітко помітні текст, підписи та печатки.

Принцип забезпечення кредитів простий. Кредитні ліміти до 50 000 гривень і овердрафти до 200 000 гривень видаються банком без забезпечення заставою. Овердрафти понад 200 000 гривень, строкові кредити та кредитні лінії понад 50 000 гривень видаються банком з повним покриттям кредиту заставою.

На прикладі кредиту в 200 000 гривень: банк приймає в забезпечення кожній із зазначених "предметів застави":

а) Нерухомість (житлова, нежитлова або промислова): ринковою вартістю не менше 333 333 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 60% від ринкової вартості.

б) Автотранспорт (крім "фінансового лізингу"):

Легковий: ринковою вартістю не менше 500 000 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 40% від ринкової вартості.

Мікроавтобуси: ринковою вартістю не менше 571 428 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 35% від ринкової вартості.

Автобуси, вантажівки, спецтранспорт: ринковою вартістю не менше 666 666 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 30% від ринкової вартості.

в) Сільськогосподарська техніка: ринковою вартістю не менше 500 000 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 40% від ринкової вартості.

г) Обладнання: ринковою вартістю не менше 500 000 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 40% від ринкової вартості.

д) Товар в обороті:

Паливно-мастильні матеріали, металопрокат: ринковою вартістю не менше 333 333 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 60% від ринкової вартості.

Фармацевтична група чи побутова техніка: ринковою вартістю не менше 400 000 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 50% від ринкової вартості.

Продовольчі товари чи інші товари: ринковою вартістю не менше 500 000 гривень. Тобто, максимальна сума кредиту становить не більше 40% від ринкової вартості.

Наприклад, клієнт запросив кредит 300 000 гривень, і у клієнта (заставадів) є майно: житловий будинок ринковою вартістю 300 000 гривень, легковий автомобіль ринковою вартістю 200 000 гривень, залишки продовольчих товарів на складі закупівельною вартістю 1 000 000 гривень.

Порядок дій наступний:

а) обчислюємо суму кредиту, яку можна видати під той чи інший заставу.

Під заставу нерухомості = $300\ 000 * 60\% = 180\ 000$ гривень,

Під заставу автомобіля = $200\ 000 * 40\% = 80\ 000$ гривень.

Під заставу товару в обороті = $600\ 000 * 40\% = 240\ 000$ гривень.

Усього під зазначені застави клієнт, при відповідних показниках кредитоспроможності, зміг би оформити 500 тис.грн. кредиту.

б) для суми кредиту 300 тис.грн. можемо запропонувати клієнтові на вибір одну зі схем забезпечення:

Нерухомість (300 тис. заставу = 180 тис. кредит) + автомобіль (200 тис. заставу = 80 тис. кредит) + товар (100 тис. заставу = 40 тис. кредит). Загалом кредит $180\ 000 + 80\ 000 + 40\ 000 =$ шукані 300 000 гривень.

Нерухомість (300 тис. заставу = 180 тис. кредит) + товар (350 тис. заставу = 140 тис. кредит). $180\ 000 + 140\ 000 =$ шукані 300 000 кредиту.

Автомобіль (200 тис. заставу = 80 тис. кредит) + товар (550 тис. заставу = 220 тис. кредит). $80\ 000 + 220\ 000 =$ шукані 300 000 кредиту.

3. Факторинг (факторингова операція) – за договором про проведення факторингу Чинник передає у розпорядження Клієнта за плату грошові кошти, а Клієнт відступає Чиннику право грошової вимоги, що виникне у майбутньому, до третьої особи – Боржника за зобов'язаннями, що випливають з укладеного між Клієнтом і Боржником Договору (купівлі-продажу, постачання, надання послуг, договір підряду), за яким факт надання товару (надання послуг, виконання робіт) підтверджений документально. Придбання банком має рацію вимоги у грошовій формі за постачаннями товарів або наданням послуг і прийом платежів - банківська операція, що здійснюється на принципах платності на договірній основі (Законом України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг»,).

Банк проводить факторинг на термін не більше 60 днів (в окремих випадках на термін більше 60 днів але не більше 90 днів). Банк здійснює факторинг на умовах платності і отримує винагороду у вигляді дисконту, який може становити від 0,1% до 1,0%. Сплачується винагорода в день укладання угоди і далі до 25 числа кожного місяця.

На наступному етапі аналізу доцільним є проведення аналізу кредитного портфеля за терміном використання, згідно даних таблиці 2.11.

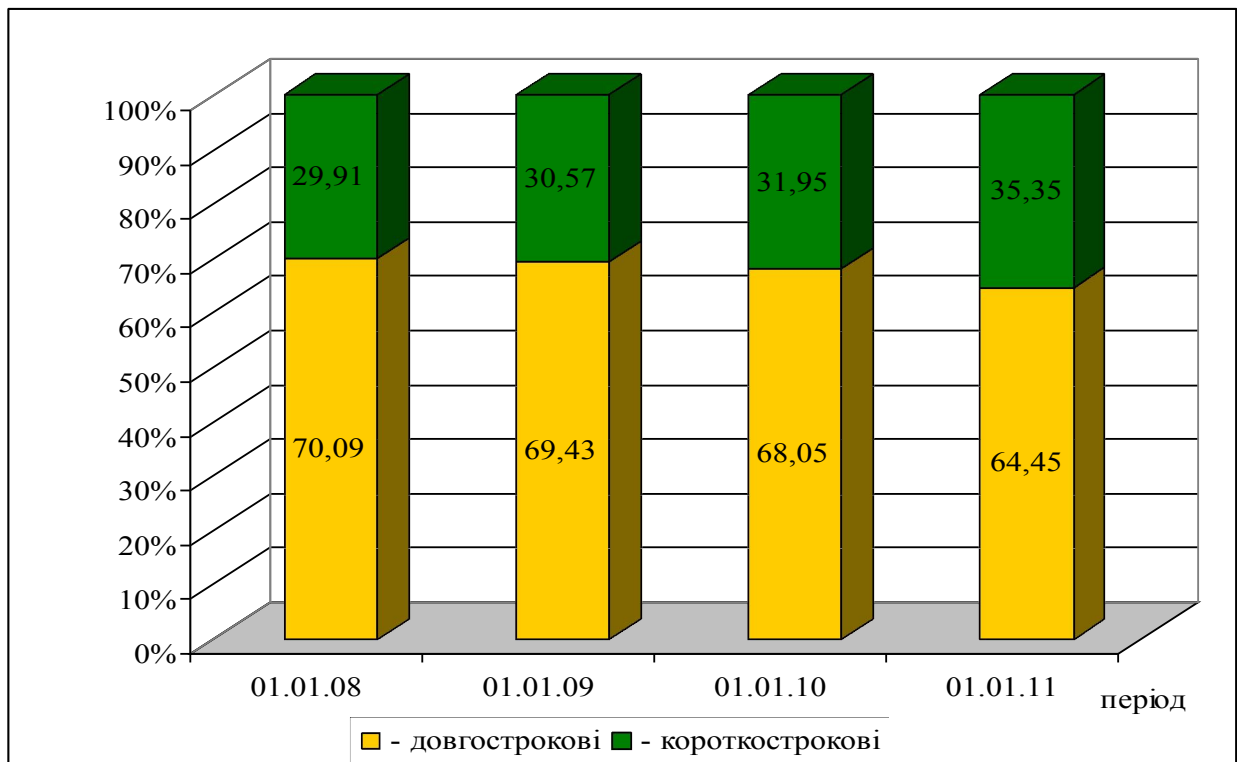
Згідно даних таблиць 2.11 видно, що довгострокові кредити займають найбільшу частину кредитного портфелю . Їх питома вага в загальній сумі виданих кредитів станом на 01.01.2009 року становила 70,09%, що склало 46136815 тис.грн. Це пов'язано з тим, що ПАТ КБ "ПриватБанк" в основному кредитує юридичних осіб, які потребують залучення коштів для здійснення діяльності на термін більше 1 року.

Проте, за рахунок більш привабливих умов короткострокового кредитування фізичних осіб відмічено тенденцію до зниження частки довгострокових кредитів. Станом на 01.01.2010 року питома вага довгострокових кредитів зменшилась до 69,43%, а станом на 01.01.2011 року та 01.01.2012 становила 68,05% та 525,65% відповідно.

Склад, структура та динаміки кредитного портфеля за терміном використання [58]

Термін використання	Період										
	01.01.09		01.01.10			01.01.11			01.01.12		
	тис. грн.	Пв, %	тис. грн.	Пв, %	Δу, тис.грн.	тис. грн.	Пв, %	Δу, тис.грн.	тис. грн.	Пв, %	Δу, тис.грн.
Короткострокові	19688288	29,91	18835729	30,57	-852559	27195221	31,95	8359492	47715033	47,34	20519812
Довгострокові	46136815	70,09	42779346	69,43	-3357469	58190086	68,05	15410740	53077177	52,66	-5112909
Всього	65825103	100	61615075	100	-4210028	85385307	100	23770232	100792210	100	15406903

Для наочності наведемо на рисунку 2.8 структуру виданих кредитів за терміном використання.

Рис. 2.7 – Структура кредитів ПАТ КБ "ПриватБанк" за терміном використання[58]

Частка наданих короткострокових позик має протилежну тенденцію до зміни, тобто зростає. Так, протягом 2009-2010 років величина короткострокових позик збільшилась на 8359492 тис. Зокрема, станом на 01.01.2011 року зростання короткострокових позик склало 20519812 тис.грн., тобто 75,45% порівняно з попереднім періодом і на 142,35% порівняно з базовим періодом.

Короткострокові позики надаються під нижчі відсотки, ніж довгострокові. Щодо питомої ваги виданих короткострокових кредитів, то їх частка станом на 01.01.2011 року зросла до 47,34% з одночасним зростанням сум наданих короткострокових кредитів, тобто за рахунок збільшення обсягів кредитування фізичних осіб. На зростання питомої ваги короткострокових кредитів вплинуло значне скорочення протягом останнього аналізованого періоду виданих довгостроково, кредитів, величина яких протягом зменшилась на 5112909 тис.грн., тобто майже на 8,79%.

Аналіз кредитної діяльності Прикарпатського регіонального управління ПАТ КБ "ПриватБанк" свідчить про проведення протягом другої половини аналізованого періоду ризикової кредитної активності досліджуваної установи, оскільки частка кредитного портфеля в загальній сумі активів перевищує 80%. На національному ринку кредитування кредитна політика Пат КБ "ПриватБанк" є агресивною, що забезпечує їй достатньо високу дохідність та стабільність.

В основному позичальниками коштів банку є юридичні особи – питома вага коштів, які вони залучили для своєї діяльності станом на 01.01.2012 року становила 78,15% в загальній сумі виданих коштів.

Починаючи з 2008 року різко почали зростати суми наданих кредитів фізичним особам, що призвело до зростання їх частки. Це відбулося за рахунок розширення кредитних послуг, що надаються населенню.

Аналіз кредитного портфеля за періодом використання показав, що довгострокові кредити займають найбільшу частину кредитного портфелю Прикарпатського регіонального управління ПАТ «Банк «Фінанси та Кредит». Їх питома вага в загальній сумі виданих кредитів станом на 01.01.2008 року

становила 70,09%, що склало 788368,89 тис. грн. Це пов'язано з тим, що ПАТ КБ «ПриватБанк» в основному кредитує юридичних осіб, які потребують залучення коштів на термін більше 1 року.

На даний час ПАТ КБ «ПриватБанк» працює над покращенням якості кредитного портфелю за рахунок розширення кола потенційних клієнтів, які кредитуються, з однієї сторони, та налагодженням контролю за їх фінансовим станом, з іншої.

3.4 Аналіз ефективності кредитної діяльності банку

Кредитування традиційно вважається одним з основних напрямків роботи банку, яке безпосередньо залежить від кредитної політики банку.

ПАТ КБ «ПриватБанк» самостійно визначає порядок залучення та використання свого кредитного потенціалу, встановлює рівень процентних ставок та комісійних винагород.

Проведемо аналіз показників ефективності кредитної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» згідно вихідних даних представлених в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12

Вихідні дані для аналізу ефективності кредитних операцій (дод.А, Б)

Показники	Роки				
	2009	2010		2011	
	факт. знач.	факт. знач.	Тр,%	факт. знач.	Тр,%
Середні активи, тис.грн.	83115798	99751676,5	120,02	129277847,5	129,6
Отримані доходи, тис.грн.	18309278	18654261	101,88	22507910	120,66
Середні кредитні вкладення, тис.грн.	63720089	73500191	115,35	93088758,5	126,65
Дохід від кредитних операцій, тис.грн.	14325629	14232444	99,35	16786915	117,95
Витрати на залучення ресурсів, тис.грн.	6954305	8429808	121,22	8846283	104,94
Прибуток від кредитних операцій, тис.грн.	7371324	5802636	78,72	7940631	136,85

При проведенні кредитної політики ПАТ КБ «ПриватБанк» виходить з поєднання інтересів банку, вкладників, власників, позичальників і загальнодержавних інтересів. Кредитна політика є фундаментом надійності та прибутковості кредитного портфеля, тому також впливає на стабільність банківської установи.

Ефективність кредитної діяльності банківських установ аналізується за допомогою системи показників:

2. дохідність кредитних операцій;
3. питома вага доходів від надання кредитів в загальній сумі доходів;
4. рентабельність кредитних операцій;
5. прибутковість кредитних операцій.

Результати розрахунку даних показників згідно методики, яка наведена в розділі 1, зведені у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Показники ефективності кредитних операцій

Показники	Роки				
	2009	2010		2011	
	факт. знач.	факт. знач.	Δу _л	факт.знач.	Δу _л
Дохідність кредитних операцій	0,225	0,194	-0,031	0,180	-0,014
Питома вага доходів від наданих кредитів у загальній сумі доходів	0,782	0,763	-0,019	0,746	-0,017
Прибутковість кредитних операцій	0,116	0,079	-0,037	0,085	0,006
Рентабельність кредитних операцій	2,060	1,688	-0,372	1,898	0,210
Процентні витрати на 1 грн. процентних доходів, грн.	0,485	0,592	0,107	0,527	-0,065

Як свідчать дані таблиці 2.12, дохід від надання кредитів у 2010 р. підвищився на 344983 тис. грн, а в 2011 р. ще на 3853649 тис. грн. порівняно з попередніми роками відповідно. Це обумовлено насамперед збільшенням

масштабів кредитної діяльності, полегшення оформлення документів, що збільшило видачу кредитів та призвело до зростання доходів. За рахунок проведення активної депозитної політики банківська установа змогла надавати кредити в більших обсягах в порівнянні з 2009р., що збільшило його доходи за рахунок сплати відсотків. Причиною зростання процентних доходів у 2010 році стало зростання величини відсоткової ставки за кредитами, виданим юридичним і фізичним особам ПАТ КБ «ПриватБанк», а також за рахунок зростанням ефективності проведеної кредитної політики щодо погашення кредитів

Між тим зростання доходів супроводжувалось зростанням витрат на залучення ресурсів ПАТ КБ «ПриватБанк» в 2010 р. на 1475503 тис.грн. і в 2011 р. ще на 416475 тис.грн. Це зростання було викликане зростанням відсоткової ставки за депозитами, оскільки дана банківська установа намагалася активно залучити велику кількість клієнтів. Це в свою чергу призвело до зростання обсягу депозитів, бо клієнтам стало вигідно вкладати свої кошти в банківську устанovu під такі відсотки.

Спостерігаємо зниження величини прибутку від кредитної діяльності в 2010 р. на 21,28%, що є негативною тенденцією для банківської установи, оскільки основною метою створення банку є отримання прибутку, що свідчить про зниження ефективності діяльності в цій сфері. Основною причиною зростання прибутку в 2011 р. на 36,85% ПАТ КБ «ПриватБанк» є стабільність погашення наданих кредитів і відсотків за ними і невисока частка безнадійних позик, що свідчить про ефективне управління кредитною політикою банківської установи.

Як свідчать розрахункові показники ефективності кредитних операцій, які подані в таблиці 2.13, ефективність кредитних операцій дещо в 2010 році погіршилась.

Дохідність кредитних вкладень є універсальним показником, який характеризує ефективність вкладень у кредитні операції і показує скільки банківська установа отримує доходів з кожної гривні вкладеної саме в кредитні операції. Так, дохідність кредитних вкладень знизилась із 22,5% до 19,4% в 2010

р., тобто на 3,1%, тобто якщо у 2009 році на кожен гривню вкладених банком коштів в кредитні операції отримувался дохід в розмірі 22 коп., то у 2010 році – тільки 19 коп. У 2011 році відбулось зниження досліджуваного показника до рівня 0,18.

Це пов'язано передусім зі зростанням середньої процентної ставки за наданими кредитами в 2011 р. і зниженням швидкості одного обороту кредитів. Основною причиною такої ситуації було збільшення ставки рефінансування НБУ та перевищенням розміру наданих кредитів над погашеними.

Щодо рентабельності кредитних операцій, то в 2010 році вона була на рівні 1,688, що на 18% менше ніж в попередньому періоді. А в наступному 2011 році зростає до рівня 1,898%. Зростання рентабельності кредитної діяльності є позитивним фактором, тому керівництву варто продовжувати політику щодо зростання досліджуваного показника.

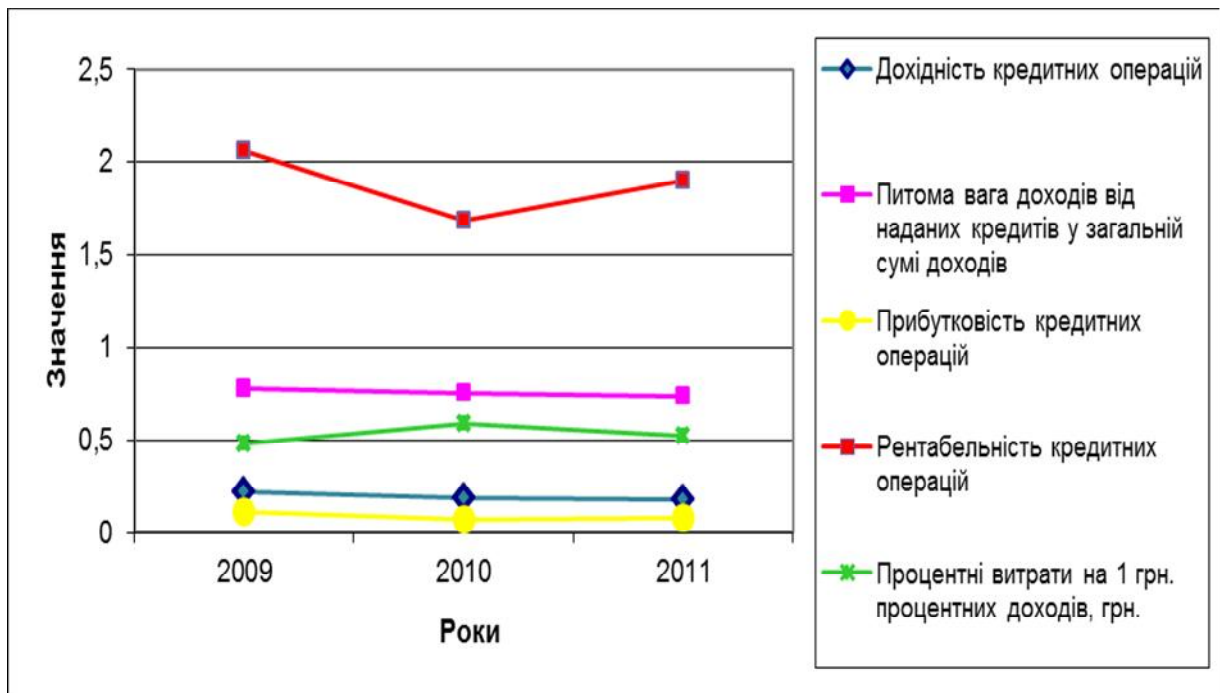
Спостерігається зростання процентних витрат на 1 грн. процентних доходів на 0,107 грн. в 2010 р. порівняно з попереднім роком. Це негативне явище для банківської установи, оскільки на 1 грн. процентних доходів припадало 0,592 грн. процентних витрат в 2010 рр., і 52,7 коп. – в 2010 р. Чим меншими будуть витрати, тим більш ефективною буде кредитна політика банківської установи, тенденція до зниження витрат є одним з резервів підвищення кредитної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк».

Прибутковість кредитних операцій показує скільки отримано прибутку від кредитних операцій на кожен гривню, вкладену в кредитні операції.

Характерним є зниження прибутковості кредитних операцій до 0,079 грн в 2010 р. порівняно з попереднім роком відповідно. Тобто, ефективність кредитних операцій у 2010 році в порівнянні з 2009 роком зменшилась на 31,9%. Дана тенденція до зміни показника пов'язана із перевищенням темпів зростання витрат на залучення ресурсів над темпами зростання доходів від кредитних операцій.

Тенденція до зміни показника прибутковості кредитних операцій також свідчить про погіршення ефективності кредитних вкладень.

Графічно показники ефективності кредитної діяльності зображено на рисунку 2.8.

**Рис. 2.8 – Показники ефективності кредитних операцій
ПАТ КБ «ПриватБанк»**

В цілому аналіз доходності та рентабельності кредитних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» показав наявність тенденції до погіршення в 2010 р., що свідчить про зниження ефективності кредитної діяльності і покращення її в 2011 р., про свідчить покращення аналізованих показників.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У процесі аналізу складу і структури активів ПАТ КБ «ПриватБанк», було виявлено що більшу частину активів становить кредитний портфель, що свідчить про активну діяльність щодо розміщення залучених коштів і зростання прибутку. У період кризи, кредитний портфель як у структурі так і у вартісному вираженні знизився. Проте, банк проводив активну діяльність щодо збільшення кредитного портфелю.

Слід зазначити, що вкладення в портфель цінних паперів займають незначну частку в активах банківської установи, що свідчить про недостатню розвиненість ПАТ КБ «ПриватБанк» на фондовому ринку, що є негативним, адже ця діяльність банку повинна бути однією з ключових поряд із кредитною діяльністю.

Категорія «Інші активи» становить незначну частку активів банку і її зменшення в структурі активів є позитивною тенденцією для ПАТ КБ «ПриватБанк».

Аналіз активів за дохідністю показав різке зростання недохідних активів хза станом 01.01.2012 р., що є негативним для банку, адже свідчить про неефективну діяльність з приводу розміщення залучених коштів.

Дохідність активів, яка фактично є рентабельністю активів, хоч і мала негативну тенденцію до зниження у 2010р., проте значення показника залишилося в межах оптимального для банківської установи значення 1%. Керівництву банку слід тривожно поставитися до падіння значення даного показника, оскільки воно свідчить про зниження ефективності діяльності і необхідності реформування його напрямків діяльності з погляду підвищення прибутковості послуг, що надаються.

Аналіз кредитної діяльності ПАТ КБ "ПриватБанк" свідчить про проведення протягом другої половини аналізованого періоду ризикової кредитної активності досліджуваної установи, оскільки частка кредитного портфелю в загальній сумі активів перевищує 80%.

За рахунок проведення активної депозитної політики банківська установа змогла надавати кредити в більших обсягах в порівнянні з 2009р., що збільшило його доходи за рахунок сплати відсотків. Причиною зростання процентних доходів у 2010 році стало зростання величини відсоткової ставки за кредитами, виданим юридичним і фізичним особам ПАТ КБ «ПриватБанк», а також за рахунок зростанням ефективності проведеної кредитної політики щодо погашення кредитів.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

3.1 Виявлення і оцінка можливих резервів підвищення ефективності активних операцій

Основою активних операцій комерційного банку є його кредитні та інвестиційні операції, адже від їх ефективного проведення залежить отримання банком прибутку в майбутньому. Проведення активних операцій банком буде вважатись ефективним в тому випадку, якщо банк у процесі проведення цих операцій буде отримувати стабільний прибуток.

Тому необхідним кроком є оцінка резервів з підвищення ефективності активних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк».

Основну частку надходжень банк отримує від кредитної діяльності у вигляді процентного доходу. Збільшення процентного доходу буде відбуватись у випадку збільшення клієнтів та сум, які банк надаватиме у вигляді кредитів.

У процесі аналізу інвестиційної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» було виявлено, що банк не проводить активної інвестиційної політики, а, як відомо, інвестиційні операції є одним із основних джерел отримання додаткового прибутку. Тому керівництву банку слід приділити цьому питанню особливу увагу. Як варіант, для отримання додаткових надходжень ПАТ КБ «ПриватБанк» може вкладати кошти у державні цінні папери. Хоча відсоток за такими цінними паперами є невисокий, проте вони є безризиковими.

ПАТ КБ «ПриватБанк» необхідно також розвивати міжбанківське кредитування шляхом підтвердження своєї стабільності, створення резервних фондів. Негативним є те, що протягом 2010 р. у активах банку знизилась частка наданих міжбанківських ресурсів, адже міжбанківські кредити є високодохідним активом.

У західних країнах банки не здійснюють інвестицій, адже ці функції покладені

на інвестиційні фонди, які не здійснюють обмін зобов'язань і фіксованих за прибутковістю депозитів. Інвестиційні фонди підлягають більш специфічному регулюванню і нагляду з боку центральних банків або інших регуляторів, а не такому, яке використовується щодо банківських установ.

Післякризовий період поставив нашу країну перед вибором: розвивати систему інвестиційних фондів чи вибрати інший шлях розвитку банків. Створення інвестиційних фондів для нашої держави є вельми дорогим і потребує тривалого часу. До того ж криза 2008—2009 рр. засвідчила, що одна з основних проблем світової фінансової системи полягає саме в діяльності інвестиційних фондів. Для України такий шлях, на нашу думку, не підходить, адже лише на капіталізацію та розвиток ринку цінних паперів, страхової справи, комерціалізацію й монетизацію послуг тощо потрібні десятки років.

Для ефективності роботи банківської системи слід припинити політику заохочення створення нових універсальних банків і перейти до політики розвитку спеціалізованих банків. Вони мають кредитувати функціонування та розвиток налагоджених бізнесів, а також взяти на себе ризики кредитування нових інвестиційних проектів (так звані проекти "Зелене поле" («Green field»). На даний момент для вирішення цього завдання необхідно орієнтуватися на банківські установи. Проте, для ефективної роботи банків у сфері інвестиційного фінансування, слід змінити систему економічних нормативів, яка б забезпечувала м'яке регулювання їх діяльності. Досвід свідчить, що довгострокове фінансування проектів неможливі, якщо застосовуються стандартні інструменти банківського регулювання. Як бачимо існує проблема створення інвестиційного банкінгу. Ще два роки тому міністерство фінансів України подало пропозицію щодо заснування державного банку для кредитування розвитку бізнесу.

Виходом з цієї ситуації є перш за все зменшення норм резервування при не зменшенні нормативів кредитування при інвестуванні банком у довгострокові проекти.

Велика частка роздрібних кредитних продуктів у портфелі банку дає змогу

уникати високих норм резервування, підсилюючи водночас роль нормативів кредитування. В усьому світі нестримно зростає частка малого бізнесу в структурі виробництва ВВП. Цей сектор економіки, зважаючи на потенціал його розвитку, є найперспективнішим. Водночас наші дослідження дають підстави стверджувати, що саме роздрібна клієнтура забезпечує від 60 до 70% грошових ресурсів банків (депозитів — за вирахуванням коштів центрального банку і коштів, отриманих на ринку міжбанківського кредитування), проте в активах банків їм "дістається" лише 30—40% кредитного портфеля.

Це означає, що за інших однакових умов банківською системою України здійснюється постійне переливання коштів домашніх господарств у корпорації. Це також свідчить про те, що така практика систематично тисне на розвиток малого і середнього бізнесу, оскільки вона розширює економічний простір для корпоративного бізнесу.

Збільшення частки малого бізнесу в активних і пасивних операціях комерційних банків України неодмінно призведе до автоматичного зниження вимог щодо економічних нормативів, норм резервування, рефінансування, нормативів адекватності, ліквідності й кредитування.

Кредитні ресурси генеруються здебільшого фізичними особами, але кредитуються переважно нефінансові корпорації. Таким чином, банківська система не сприяє розвитку малого бізнесу, натомість вона:

а) перерозподіляє гроші, залучені у громадян на користь корпоративного сектору економіки;

б) перерозподіляє гроші з незаможних регіонів у багаті.

Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що банківська система України не сприяє поліпшенню галузевої структури економіки. Трудомісткі, інноваційні галузі економіки, як правило, ефективніші щодо набутої частки доданої вартості в ціні кінцевої продукції, проте всі вони здебільшого обминають систему банківського кредитування. Це галузі, яким притаманний триваліший виробничий цикл, великий ризик неповернення кредитів, певна невизначеність з погляду

кількісної характеристики результату тощо. Отже, банки, що здійснюють кредитування цих галузей, опиняються в невігідній конкурентній позиції порівняно з банками, які здійснюють на фінансовому ринку швидкі та спекулятивні активні операції.

Банківські установи, що фінансують інноваційні та перспективні проекти, повинні мати гнучкіший режим роботи, бути винагороджені за здійснення ризикових проектів фінансування. Зокрема, єдину систему економічних нормативів доцільно замінити режимною або гнучкою системою. Наприклад, якщо банк фінансує ризиковий або довгостроковий проект, він має право вибрати м'якший режим регулювання. При цьому для одного й того ж банку можуть одночасно застосовуватися різні режими регулювання — залежно від структури активів (кредитів). Водночас для комерційних банків, які здійснюють фінансування довгострокових, пріоритетних і стратегічних інвестицій, необхідно передбачити м'який режим резервування. Нормативи резервування для таких банків також доцільно диференціювати залежно від структури їхніх активів.

3.2 Пріоритетні напрямки підвищення ефективності кредитної діяльності банківських установ

З метою підвищення ефективності кредитної діяльності, зокрема нарощення кредитного портфелю у посткризовий період необхідно удосконалити стратегію розвитку банківських установ шляхом переведення клієнтів на альтернативні канали продажу кредитних продуктів.

За період кризи банківські установи намагались покращити якість своїх активів і збереження власної клієнтської бази. Проте, із завершенням кризи банківським установам слід було змінювати стратегію і орієнтувати уже свою політику на нарощення клієнтської бази. Для повернення показників до передкризових значень банки обирають один із найпростіших і найдієвіших способів залучення клієнтів на кредитні ресурси – це налагодження зв'язків із

постійними клієнтами, які на даний момент не користувались послугами банку. Це, насамперед, особливі умови кредитування для клієнтів банку, які мають чи мали відкриті рахунки, є активними користувачами кредитних карток протягом певного періоду, уже отримували кредити від банку і вчасно сплачували за зобов'язаннями, а також є держателями зарплатних та пенсійних карток.

Банк для збільшення свого кредитного портфелю повинен шукати альтернативні канали продажу продуктів. Одним із найрозвинутіших каналів є мережа Інтернет. Саме тут, перш за все можна залучати клієнтів і давати їм можливість отримувати бажане не відвідуючи відділення. Можливість отримання бажаного зараз спонукає людей використовувати кредитні картки, а це в свою чергу зумовлює нарощення кредитного портфелю банку.

Як один із каналів продажу продуктів банку є аутсорсинг – співробітництво з підприємствами та організаціями, які зацікавлені у продажу власного продукту за ресурси банку. Можна вважати цей канал продажу, а саме співпраця, зокрема із автодилерами та забудовниками, одним із найдієвіших і найприбутковіших.

Автодилери самостійно консультують потенційних клієнтів, збирають пакет документів і передають до банку. Банківська установа відповідно на основі поданих даних проводить аналіз позичальника і надає інформацію про можливість оформлення кредиту. На нашу думку, цей процес можна значно скоротити за рахунок можливостей банку у досить короткий період визначити про можливість оформлення кредиту тому чи іншому клієнту. ПАТ КБ «ПриватБанк» працює з базою ідентифікаційних номерів, що дає можливість за лічені хвилини ідентифікувати особу і дізнатись кредитну історію. Для спрощення цієї процедури у телефонному режимі дилер подає спеціалісту банку основні дані потенційного клієнта. Спеціаліст банку у найкоротший термін ідентифікує позичальника, оцінює його кредитну історію і повідомляє про можливість оформлення кредиту. При позитивній відповіді клієнт збирає необхідні документи і вже з ними звертається до банку з практично стовідсотковою гарантією про отримання кредиту.

За аналогічною схемою можна працювати у будівельній сфері. В рамках таких домовленостей банк надає консультантам право на консультацію та збір інформації для передання в подальшому до банку. В обох випадках співробітництво вигідне для обох сторін.

Банк також може ефективно співпрацювати з ріелторськими конторами, які працюють на ринку нерухомості і також матимуть вигоду від такої співпраці.

Для ефективності кредитної діяльності слід звернути також особливу увагу на таке поняття як «скоринг». Скоринг – це система оцінки кредитоспроможності позичальника, заснована на статистичних методах. Ця система передбачає присвоєння балів за заповненою анкетною, на основі якої приймається рішення про надання або відмову у кредиті.

В США популярний FICO score, який приймає значення від 300 до 900. Позичальник відповідно до цього оцінюється:

- вище 690 — «високий рівень надійності»
- 650—690 — «середній стандартний рівень»
- 640—650 — «дуже добре»
- 620—640 — «добре»
- 600—620 — «погано»
- нище 600 — «високоризиковий».

Якщо говорити про ПАТ КБ «ПриватБанк», то цей метод ним не використовується. Процедура отримання кредиту наступна: заповнюються дані по клієнту і на основі наступної інформації приймається попереднє рішення.

У випадку, якщо позичальник є клієнтом банку (отримувач кредити, вчасно сплачував, має депозити в банку, активно використовує кредитну картку, має зарплатну або пенсійну картку банку), кредитний калькулятор попередньо ухвалює рішення. Якщо ж потенційний позичальник не користувався послугами цього банку, то система вимагає певне забезпечення (наприклад перший внесок, страхування). Незважаючи на позитивну кредитну історію в інших банках, ПАТ КБ «ПриватБанк» більш жорстко ставиться до нових клієнтів.

Тому пропонується на основі інформації Бюро кредитних історій більш лояльно ставитись до нових, але надійних клієнтів, даючи їм можливість оформити кредит на лояльних умовах і стати новим і постійним клієнтом банку.

До асортименту кредитних послуг суб'єктам господарювання можна віднести:

- окремі цільові кредити, що мають разовий характер і призначені для обслуговування конкретних видів господарських операцій (виробничого, торгово-посередницького, експортно-імпортного чи іншого призначення);

- кредитну лінію, що передбачає можливість надання кредитів клієнту протягом певного часу в межах заздалегідь узгодженого ліміту;

- овердрафт, при якому в разі виникнення у клієнта потреби банком автоматично допускається поява дебетового сальдо на поточному рахунку;

- факторинг, що передбачає купівлю банком у позичальника право на отримання боргу з покупця за поставлені йому товарно-матеріальні цінності;

- операція РЕПО, що передбачає купівлю банком певних цінностей із зобов'язанням їх продажу на певних умовах;

- врахування векселів, що становить собою дострокову сплату суб'єкту господарювання належної йому за векселем суми із наступним її отриманням з боржника перепродажем векселя третій особі;

- авалювання векселів, тобто зобов'язання банку оплатити вексель замість платника за цим векселем у разі його неплатоспроможності.

Кожний із вказаних видів позик має специфічний механізм видачі та погашення кредиту, регулювання межі заборгованості, способи організації поточного та наступного контролю, і кожен може носити користь для підприємства в тій чи іншій ситуації.

Типи кредитних продуктів які банки повинні пропонувати підприємствам залежать також і від видів їх господарської діяльності. У сфері виробництва найефективніше використовувати: овердрафт; операції РЕПО з товарами; кредитна лінія; інвестиційне кредитування. У сфері роздрібної торгівлі: овердрафт; факторинг. У сфері послуг: овердрафт; факторинг; проектне

фінансування. У сфері транспорту: інвестиційне кредитування. У сільському господарстві: терміновий кредит; операції РЕПО з товарами; проектне фінансування.

Розширення спектра банківських кредитних послуг повинно супроводжуватись:

- збільшенням додаткових банківських продуктів для підприємств;
- запровадженням комбінованої форми кредитування, що надає ширші можливості підприємствам для маневрування залученими ресурсами;
- «пакуванням послуг», тобто об'єднанням взаємопов'язаних послуг у так звані пакети (кредит суміщають зі страхуванням та інше). Поширення набуває також у банківських установах перехресний продаж;
- включення у портфель банківських продуктів першопочаткових публічних розміщень акцій, інвестиційного консалтингу, різноманітних послуг за міжнародними платежами, перевірки стану рахунків з робочих місць;
- покращення сервісу для підприємств, їх обслуговування, закріплення за малими підприємствами власних менеджерів які виконують роль фінансових радників та консультантів з питань проектного менеджменту і управління бізнесом;
- запровадження у практиці банківських установ системи пільгового кредитування при освоєнні високотехнологічних виробництв, впровадженні інновації;
- важливим методом продажу фінансових продуктів є Інтернет-банкінг, кожен із підприємців замість візиту у банк, наприклад для отримання кредиту, може знайти повну інформацію на веб-сторінці, вибрати тип кредиту або відправити попередній запит своєму консультанту.

Інформаційні технології дають можливість створити базу даних, де зберігаються різноманітні коментарі відносно кожного клієнта, що допомагає консультанту прискорити роботу і видавати більш конкретизовані поради, динамічно можна обмінюватись інформацією та ідеями з клієнтами.

Досить новим банківським продуктом, тим більше на національному ринку є кредит інноваційно-активним малим підприємствам на підставі фінансового аналізу їх діяльності, складеного бізнес-плану, замість вимог забезпечення (застави). Так званий бланковий кредит. Банк при цьому повинен організувати роботу експертів щодо оцінки ідей і бізнес-планів.

Хоча проблемою для банків при наданні таких кредитів є низький рівень кваліфікації персоналу управління і фінансів на самих малих підприємствах, їхньої документації, зокрема бізнес-планів.

Є два шляхи розв'язання банком цієї проблеми. Перший – вчити підприємця професійному бізнес-плануванню. Другий шлях – коли сам банк зацікавлений кредитувати вигідний проект, тим більше якщо він містить інноваційну складову і доведе бізнес-план малого підприємства до необхідного рівня за допомогою своїх аналітиків, консультантів, експертів. Як перший так і другий шлях передбачають створення банком спеціальних служб які б при наданні таких кредитів здійснювали експертизу бізнес-планів, надавали конкретні послуги підприємцям: технічні, правові, юридичні, економічні, організаційні, здійснювали контроль і спостереження за розвитком суб'єктів малого підприємництва.

Ефективним є також і впровадження такої послуги як мікрокредитування для такого сектору як малі підприємці. Мікрокредити - це кредити в розмірі від 100 до 100 000 доларів США на строк від 2 місяців до 5 років.

Мікрокредитування доступне суб'єктам підприємницької діяльності, малим і середнім підприємствам приватної форми власності. Цей вид кредитування, можливо, буде єдиним доступним для позичальників, які з низки причин не можуть одержати кредит більшого розміру. Його можна використати позичальникам для розширенню бізнесу або ж фінансування певного проекту. Це означає, що якщо клієнтові потрібно поповнити свої оборотні кошти на суму 100 або 1000 доларів США, то управління буде готове розглядати такі суми - це досить велика перевага, що допоможе залучати нових клієнтів, особливо за рахунок розширення такого сегмента, як частки підприємці, що торгують на

ринках й у торгових центрах, бізнес яких з мінімальною часткою легалізації доходів.

Обов'язковою умовою мікрокредитування буде щомісячне погашення кредиту рівними частками. Якщо говорити про переваги такого погашення, то це зручність, насамперед, для клієнта (клієнт знає, що йому в банк потрібно принести певну суму платежу).

Але перед тим, щоб надати даний кредит клієнтові, він повинен бути власником або засновником бізнесу. Позичальник повинен займатися бізнесом не менше трьох місяців, тобто мати хоча б мінімальний досвід роботи. Мікрокредити будуть видаватись на розвиток бізнесу, але не на його запуск. Це означає, що клієнт, який тільки планує почати розвивати свій бізнес, повинен вкласти свої гроші й уже мати стартовий капітал і досвід роботи.

Участь управління в програмі мікрокредитування буде досить важливою не тільки для клієнта, а й для неї самої. Тобто позичальник, після того як він попрацює з банком по невеликих сумах, він звикне до банку як до свого партнера і пробуватиме для себе якісь інші банківські послуги, відкриватиме депозитні рахунки й т.д. Інакше кажучи. Управління буде допомагати клієнтові «зростити» його бізнес, що, звичайно ж, зробить такого клієнта вигідним для банку.

Основною метою запровадження овердрафтного виду кредитування для банку є збільшення доходу по кредитних операціях за рахунок використаних короткотермінових кредитних ресурсів для кредитування юридичних осіб із застосуванням процентної ставки вищої, ніж на ринку міжбанківських кредитів.

Впровадження овердрафтного виду кредитування впливає і на такий фінансово-економічний показник як загальний дохід.

Також на збільшення прибутку і ріст кредитної діяльності в цілому впливає такий захід як мікрокредитування. Після впровадження даного заходу банк отримуватиме додатковий дохід.

Отже, запропоновані заходи, в першу чергу, сприяють збільшенню основного показника діяльності банківської установи - доходів від проведених операцій та

наданих послуг і, як наслідок, до збільшення прибутку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Основну частку надходжень банк отримує від кредитної діяльності у вигляді процентного доходу. Збільшення процентного доходу буде відбуватись у випадку збільшення клієнтів та сум, які банк надаватиме у вигляді кредитів.

Для отримання додаткових надходжень ПАТ КБ «ПриватБанк» може вкладати кошти у державні цінні папери. Хоча відсоток за такими цінними паперами є невисокий, проте вони є безризиковими.

ПАТ КБ «ПриватБанк» необхідно також розвивати міжбанківське кредитування шляхом підтвердження своєї стабільності, створення резервних фондів. Негативним є те, що протягом 2010 р. у активах банку знизилась частка наданих міжбанківських ресурсів, адже міжбанківські кредити є високодохідним активом.

Роздрібна клієнтура забезпечує від 60 до 70% грошових ресурсів банків (депозитів — за вирахуванням коштів центрального банку і коштів, отриманих на ринку міжбанківського кредитування), проте в активах банків їм "дістається" лише 30—40% кредитного портфеля.

Це означає, що за інших однакових умов банківською системою України здійснюється постійне переливання коштів домашніх господарств у корпорації. Це також свідчить про те, що така практика систематично тисне на розвиток малого і середнього бізнесу, оскільки вона розширює економічний простір для корпоративного бізнесу.

Збільшення частки малого бізнесу в активних і пасивних операціях комерційних банків України неодмінно призведе до автоматичного зниження вимог щодо економічних нормативів, норм резервування, рефінансування, нормативів адекватності, ліквідності й кредитування.

Основною метою запровадження овердрафтного виду кредитування для банку є збільшення доходу по кредитних операціях за рахунок використаних короткотермінових кредитних ресурсів для кредитування юридичних осіб із

застосуванням процентної ставки вищої, ніж на ринку міжбанківських кредитів.

Впровадження овердрафтного виду кредитування впливає і на такий фінансово-економічний показник як загальний дохід.

ВИСНОВКИ

1. Активні операції банківської установи – це діяльність банку, пов'язана з ефективним розміщенням наявних у банку ресурсів у кредити, депозити, інвестиції, основні засоби, а також у товарно-матеріальні цінності та їх оптимізація .

2. Найбільш вичерпного аналізу потребують кредитні операції банків, які є основним джерелом доходу. Від ефективності проведення кредитних операцій і виваженої процентної політики залежатиме чи банк буде отримувати достатні прибутки для розвитку своєї діяльності і чи зможе конкурувати на ринку банківських послуг.

3. Кредит є невіддільним елементом товарно-грошових відносин. Суб'єкти господарської діяльності отримують кредити на формування обігових коштів, які надаються банками терміном до одного року і називаються короткостроковими. Для розширення і створення основних фондів підприємствам, установам, приватним особам банки надають кредити на строк більше одного року. Такі кредити класифікуються як довгострокові.

4. Аналіз складу і структури активів ПАТ КБ «ПриватБанк» показав, що більшу частину активів становить кредитний портфель, що свідчить про активну діяльність щодо розміщення залучених коштів і зростання прибутку. У період кризи, кредитний портфель як у структурі так і у вартісному вираженні знизився. Проте, банк проводив активну діяльність щодо збільшення кредитного портфелю.

5. Вкладення в портфель цінних паперів займають незначну частку в активах банківської установи, що свідчить про недостатню розвиненість ПАТ КБ «ПриватБанк» на фондовому ринку, що є негативним, адже ця діяльність банку повинна бути однією з ключових поряд із кредитною діяльністю.

6. Активна депозитна політика банківської установи зумовила зростання наданих кредитів в більших обсягах в порівнянні з 2009р., що збільшило його

доходи за рахунок сплати відсотків. Причиною зростання процентних доходів у 2010 році стало зростання величини відсоткової ставки за кредитами, виданим юридичним і фізичним особам ПАТ КБ «ПриватБанк», а також за рахунок зростанням ефективності проведеної кредитної політики щодо погашення кредитів.

7. Основну частку надходжень банк отримує від кредитної діяльності у вигляді процентного доходу. Збільшення процентного доходу буде відбуватись у випадку збільшення клієнтів та сум, які банк надаватиме у вигляді кредитів. Для отримання додаткових надходжень ПАТ КБ «ПриватБанк» може вкладати кошти у державні цінні папери. Хоча відсоток за такими цінними паперами є невисокий, проте вони є безризиковими. Також необхідно розвивати міжбанківське кредитування шляхом підтвердження своєї стабільності, створення резервних фондів.

8. Овердрафтний вид кредитування для банку джерелом збільшення доходу по кредитних операціях за рахунок використаних короткотермінових кредитних ресурсів для кредитування юридичних осіб із застосуванням процентної ставки вищої, ніж на ринку міжбанківських кредитів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова, М. М. Гроші. Фінанси. Кредит [Текст] : навч. посібник / М. М. Александрова, С. О. Маслова. - 2-е вид., переробл. і допов. - К.: ЦУЛ, 2002.-336 с.
2. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. ; за ред. А. М. Герасимовича. - К.: КНЕУ, 2004. - 599 с.
3. Аналіз діяльності комерційного банку [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю "Банківський менеджмент" / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця та проф. А. М. Герасимовича. -Житомир: ПП "Рута", 2001. - 384 с.
4. Аналіз ринку банківських послуг [Текст] / В. Б. Захожай, С. С. Герасименко, Т. О. Терещенко та ін.; За заг. ред.. В. Б. Захожая, К.: МАУП, 2006. -188 с.
5. Базилевич В. Д. Іпотечний ринок [Текст] / В. Д. Базилевич, Н. П. Погорельцева. — К.: Знання, 2008. — 717 с.
6. Банківська діяльність в Україні [Текст] нормативно-правове регулювання / упоряд. О. М. Роїна. - К.: КНТ, 2007.. - 496 с.
7. Банківська справа: навч. посібник [Текст] навч. посібник / І. С. Гуцал, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галалуп та ін.; за ред. проф. Р. І. Тиркала. - Тернопіль: Карт-бланш, 2001. - 314 с.
8. Банківський нагляд [Текст] : навч. посібник / В. І. Мітенко, А. П. Яценюк, В. В. Коваленко, О. Г. Кориеєва. - Київ: "Знання", 2004.- 406с.
9. Банківські операції [Текст] : підр. / В. І. Мітенко, Н.Г.Слав'янська, О.Г. Коренева: за ред. В. І. Мішенка, Н. Г. Слав'янської. - [2-ге видання перероб. і доп.]. - К.: Знання, 2006. - 727 с.
10. Банківські операції [Текст] : підр. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. за заг. ред. А. М. Мороза, - (3-те вид., перероб. і доп.). -К.: КНЕУ, 2008. - 608 с.
11. Банківські операції [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галалуп та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. - Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна

- думка», 2009. - 696 с.
12. Бюлетень Національного банку України / Щомісячне аналітично-статистичне видання Національного банку України. - 2010. - № 1. -188с.
  13. Бюлетень Національного банку України / Щомісячне аналітично-статистичне видання Національного банку України. — 2011. - № 2. -199с.
  14. Бюлетень Національного банку України / Щомісячне аналітично-статистичне видання Національного банку України. — 2012. - № 2. -196с.
  15. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація [Текст] : монографія / З. М. Васильченко. – К.: Кондор 2007 - 528 с.
  16. Васюренко О. В. Банківський менеджмент [Текст] і посібник і О. В. Васюренко. – К.: Академія, 2001,—320 с.
  17. Васюренко О, В. Банківські операції [Текст] ; навч. посібник / О: В. Васюренко. - К.: Знання, 2004. - 324 с.
  18. Версаль. Н. І. Теорія кредиту [Текст] : навч. посібник / Н. І. Версаль, Т. В. — Дорошенко. - К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія ", 2007. -483 с.
  19. Волошин І. Оптимальне управління роздрібним кредитуванням банку [Текст] / І. Волошин // Вісник Національного банку України. – 2010. - №5. – С. 22 – 27.
  20. Волошин І. Прогноз впливу кредитного ризику на ліквідність і процентні надходження банку [Текст] / І. Волошин // Вісник Національного банку України. – 2008. - №8. – С. 26 – 29.
  21. Габбард Р. Гроші, фінансова система та економіка [Текст] : підручник / Р. Габбард. - К.: КНЕУ, 2004. - 889 с.
  22. Гриджук Д. М. Іпотека у кредитуванні [Текст] : практичні аспекти [Текст] / Д. М. Гриджук Д. М., В. О. Олійник. К.: А.С.К., 2006. - 464 с. 966-319-102-3.
  23. Гроші та кредит [Текст] : підручник / Б.С. Івасів. - Тернопіль: Карт-бланш, 2000. - 510 с
  24. Гроші та кредит [Текст] : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. [5-те вид., без змін]. - К.: КНЕУ, 2008.-744 с.
  25. Грошово-кредитна політика в Україні [Текст] / В. С. Стельмах, А. О. Епіфанов, Н. І.

- Гребених, В. І. Міщенко; за ред. В. І. Міщенка. - [2-ге вид., перероб. і доп.]. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2003 — 421 с.
26. Гуцал І. С. Банківське кредитування суб'єктів ринку в трансформаційній економіці України (питання теорії, методики, практики) [Текст] : монографія / і. С. Гуцал. - Львів: ВАТ "БІБЛЬОС, 2001. - 244 с.
  27. Демківський А. В. Гроші та кредит [Текст]: навч. посібник / А. В. Демківський. - К.: Дакор. - 2003. - 528 с.
  28. Дзюблюк О. В. Валютна політика [Текст]: підручник / О. В. Дзюблюк. -К.: Знання, 2007. - 422 с.
  29. Економічна енциклопедія [Текст] : у 3 т. / ред. С. В. Мочерний, О.А. Устенко. - К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — Т2. - 848с.
  30. Іванов В. М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн [Текст]: курс лекцій / В. М. Іванов, І. Я. Софіщенко. - К.: МАУП, 2001. - 232 с.
  31. Івасів Б. С. Гроші та кредит [Текст]: підручник / Б. С. Івасів. [Вид. 3-тє, змін, і доп.]. - Тернопіль : Карт-бланш, 2008. - 528 с.
  32. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ: затверджена 28.08.2001 р. №368 / Національний банк України. — Офіційний текст. — Режим доступу до постанови: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6032.html
  33. Інформаційний банківський портал. Режим доступу до сайту : <http://www.uabanker.net/links/>
  34. Іпотечне кредитування [Текст] : навч. посібник / за редакцією О. С. Любуня, О. І. Кіреєва, М. П. Денисенка. — Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 392 с.
  35. Кифяк Р. Альтернативні канали продажу банківських продуктів як пріоритетний напрям розвитку банківського бізнесу [Текст] / Р. Кифяк // Вісник Національного банку України. – 2011. - №10. – С.56 – 59.
  36. Коваленко В. В. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] : навч. посібник / В. В. Коваленко. - К.: Знання України, 2006. - 332 с.

37. Козак О. Концепція моделювання фінансового планування у комерційному банку. [Текст] / О. Козак // Вісник Національного банку України. – 2012. - №1. – С. 11-17.
38. Косова Т. Д. Банківські операції [Текст] : навч. По., / Т. Д. Косова, О. Р. Циганов. — К.: Центр учбової літератури, 2009.—372 с.
39. Костіна Н. І. Гроно та грошова політика [Текст] : навч. посібник / Н. І. Костіна. - К.: ШОС, 2001/- 224 с.
40. Кручок Н. Моделювання кредитоспроможності позичальників іпотечних кредитів [Текст] / Н. Кручок // Вісник Національного банку України. – 2010. - №4. – С.42-44.
41. Кузнєцова Л. В. Кредитний менеджмент [Текст] : навч. посібник/ Л. В. Кузнєцова. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. - 322 с.
42. Кузьмах. О. М. Дієвість міжбанківських кредитів у розвитку банківської системи [Текст]: автореф. дис. канд. екон. наук 08.00.08 О. М. Кузьмах: Держ. виш. навч. закл. «Укр. акад. банк. справи Нац. банку України». — Суми, 2008. -20 с.
43. Луців Б. Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій [Текст] : навч. посібник / Б. Л. Луців. - Тернопіль: Економічна думка, Карт-бланш, 2001.-320с.
44. Любунь О. С. Іпотечний ринок [Текст]: підручник / О. С. Любунь, О. І. Кіреєв, М. П. Денисенко. — К.: Атака. 2006. — 288 с.
45. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність [Текст] : навч. посібник / Т. В. Майорова. - К.: ЦУЛ, 2003. - 376 с.
46. Мещеряков А. А. Організація діяльності комерційного банку [Текст] : навч. Посібник / А. А. Мещеряков. - К.: Центр учбової літератури, 2007-608 с.
47. Михайловська І. М. Гроші та кредит [Текст] : навч. посібник / І. М. Михайловська, К. Л. Ларіонова. - Львів: Новий світ-2000,2007. - 432 с.
48. Михайловська І. М. Гроші та кредит практикум [Текст]: навч. посібник / і. М. Михайловська, К. Л. Ларіонова. - Львів: "Новий Світ-2000", 2008. -312 с.
49. Операції комерційних банків / Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук. Я. Грудзевич, М. Вознюк]. - [3-тє вид.]. - К.: Алеута; Львів: ЛБІ НБУ, 2003.-500 с.
50. Основи банківської справи [Текст] : навч. посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В.

- В. Соляр, С. І. Маслов. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 409 с.
51. Основи банківської справи [Текст] : навч. посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В. Соляр, С. І. Маслов. - : К.: Центр навчальної літератури, 2005.-410 с.
  52. Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2010 року // Вісник Національного банку України, 2010. - №2. - С. 45
  53. Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2011 року // Вісник Національного банку України, 2011. - №2. - С. 44
  54. Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2012 року // Вісник Національного банку України, 2012. - №2. - С. 53.
  55. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу до сайту: www.ukrstat.gov.ua/
  56. Офіційний сайт Верховної ради України. - Режим доступу до сайту: <http://portal.rada.gov.ua/>
  57. Офіційний сайт Національного банку України. - Режим доступу до сайту: <http://www.bank.gov.ua/>
  58. Офіційний сайт ПАТ КБ «ПриватБанк». – Режим доступу до сайту: <http://privatbank.ua/>
  59. Парасій-Вергуленко І. М. Аналіз банківської діяльності [Текст]: навч.-метод. посібник / І.М. Парасій-Вергуленко. – К.:КНТУ, 2003. – 455 с.
  60. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л. О. Примостка. – [2 – ге вид., доп. і перероб.]. – К.:КНЕУ, 2004. – 468 с.
  61. Положення про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів: постанова Правління НБУ: прийнята 30.04.2010 року №223. – Національний банк України. - Офіційний текст. – Режим доступу до постанови: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE17769.html
  62. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні: закон України : прийнятий 21.12.2000 р. № 2157-III / Верховна Рада України. - Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. - 2001. -С.35
  63. Про організацію формування та обігу кредитних історій: закон України: прийнятий

- 23.05.2005 р. № 2704-IV / Верховна Рада України - Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. — 2005.—№ 32.—С. 421.
64. Про схвалення методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України: постанова правління НБУ: прийнята 02.08.2004 року №361. – Національний банк України. - Офіційний текст. – Режим доступу до постанови: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>
65. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб : закон України : прийнятий 20.09.2001 р. № 2740-III Верховна Рада України. - Офіційний текст. – Режим доступу до закону: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2740-14>.
66. Раєвський К. Є. Банківський нагляд [Текст] : навчально-методичний посібник / К. Є. Раєвський, Л. В. Конотопська, В. М. Домрачев. - Київ: КНЕУ, 2003.» 174 е.
67. Романишин В. О. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: навч. посібник / В. О. Романишин О. М. Уманців. - К.: Атака, 2005,-480 с.
68. Словник банківських термінів [Текст] / А. Г. Загородній, О. М. Сліпушко, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко; під ред. Івакіна О. П. - К.: Вид-во "Аконіт", 2000. - 605 с.
69. Смерічевський С. Удосконалення сучасних методів банківського регулювання оцінки кредитоспроможності фізичних осіб [Текст] / С. Смерічевський, О. Клімова // Вісник Національного банку України. – 2012. - №2. – С.28-38.
70. Стратегія кредитного ризику комерційного банку [Текст]: / за ред. В. В. Вітлінського.- К.: Знання. - 2000, - 274 с.
71. Сухотеплий В. Фінансова криза та особливості динаміки структури активів банківської системи України. [Текст] / В. Сухотеплий // Вісник Національного банку України. – 2011. - №10. – С. 33 – 38.
72. Управління банківськими ризиками [Текст]: навч. посібник / Л. О, Примостка, П. М. Чуб, Г. Т. Карчева та ін.; за заг. ред. Д-ра екон. наук, проф.. Л. О. Примостки. - К.: КНЕУ, 2007. - 600 с.
73. Центральний банк та грошово-кредитна політика: підручник / А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук, та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза і Шевченко Р. І. Банкірські операції [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисцип. / Р. І. Шевченко. -

К.: КНЕУ, 2000. - 160 с.

74. Шевченко Р. І. Кредитування і контроль [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Р. І. Шевченко. - К.: КНЕУ, 2002. -183с.
75. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності [Текст]: навч. посібник / З.І. Щибиволок. - Київ: Знання, 2006. - 311 с.
76. Кудінов, А. С. Стан та перспективи розвитку мікрокредитування в Україні [Текст] / А. С. Кудінов // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7(37). – С. 37–41.
77. Майборода. В. Роль банківського сектора Німеччини у сприянні розвитку малих та середніх підприємств [Текст] / В. Майборода // Вісник НБУ. – 2003. – № 4. – С. 54.
78. Онищук, Я. В. Фінансове забезпечення діяльності малого та середнього бізнесу [Текст] / Я. В. Онищук // Фінанси України. – 2003. – № 7. – С. 51–59.
79. Ткачук, О. Мікрокредит як одна з перспективних форм інвестування малих підприємств в Україні [Текст] / О. Ткачук // Банківська справа. - 2001. - № 3. - С. 34–36.
80. Шпанко А. Роль банківських установ на ринку спільного інвестування [Текст] / А. Шпанко // Вісник Національного банку України. – 2008. - №6. – С.30-39.

Додаток А1
Баланс за станом на кінець дня 31.12.2009 рік

Рядок	Найменування статті	Пимітки	На кінець дня 31.12.2009	На кінець дня 31.12.2008
1	2	3	4	5
АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	4	9251245	8 426 371
2	Торгові цінні папери	5	105429	551 512
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах			
4	Кошти в інших банках	6	5185787	2 194 230
5	Кредити та заборгованість клієнтів	7	61615075	65 825 103
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	8	59457	170 514
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	9	371683	258 159
8	Інвестиції в асоційовані компанії	10	795688	555 650
9	Інвестиційна нерухомість			
10	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		188	181
11	Відстрочений податковий актив		30266	32 461
12	Гудвіл			
13	Основні засоби та нематеріальні активи	11	1312364	1 465 775
14	Інші фінансові активи,	12	7163047	498 592
15	Інші активи	13	132041	137 471
16	Довгострокові активи, призначені для продажу (чи групами вибуття)	14	43861	49 446
17	Усього активів		86066131	80 165 465
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
18	Кошти банків	15	11379815	9 868 363
19	Кошти клієнтів	16	49835285	52 843 389
20	Боргові цінні папери, емітовані банком	17	1290849	1 799 471
21	Інші залучені кошти	18	4123045	4 816 814
22	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		9210	15 606
23	Відстрочені податкові зобов'язання		72127	39 640
24	Резерви та зобов'язання	19	114729	329 994
25	Інші фінансові зобов'язання	20	7488368	779 060
26	Інші зобов'язання	21	182106	177 689
27	Субординований борг	22	1299878	1 299 756
28	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу (чи групами вибуття)			
29	Усього зобов'язань		75795412	71 969 782
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
30	Статутний капітал	23	7810866	5 684 882
31	Перерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років		1142981	1 863 448
32	Резервні та інші фонди банку	24	1316872	647 353
33	Прибуток/збиток минулого року		10270719	8 195 683
34	Частка меншості			
35	Усього власного капіталу та частка меншості		10270719	8 195 683
36	Усього пасивів		86066131	80 165 465

Голова правління

Дубілет О. В.

Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

Додаток А2
Баланс за станом на кінець дня 31.12.2010 рік
(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Пимітки	На кінець дня 31.12.2010	На кінець дня 31.12.2009
1	2	3	4	5
АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	4	19 725 932	9 251 245
2	Торгові цінні папери	5	84 401	105 429
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах			
4	Кошти в інших банках	6	1 317 049	5 185 787
5	Кредити та заборгованість клієнтів	7	85 385 307	61 615 075
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	8	83 498	59 457
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	9	708 257	371 683
8	Інвестиції в асоційовані компанії	10	1 025 367	795 688
9	Інвестиційна нерухомість			
10	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		188	188
11	Відстрочений податковий актив		2 681	30 266
12	Гудвіл			
13	Основні засоби та нематеріальні активи	11	1 801 944	1 312 364
14	Інші фінансові активи,	12	3 102 607	7 163 047
15	Інші активи	13	159 457	132 041
16	Довгострокові активи, призначені для продажу (чи групами вибуття)	14	40 534	43 861
17	Усього активів		113 437 222	86 066 131
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
18	Кошти банків	15	14 559 473	11 379 815
19	Кошти клієнтів	16	75 182 793	49 835 285
20	Боргові цінні папери, емітовані банком	17	557 922	1 290 849
21	Інші залучені кошти	18	5 742 776	4 123 045
22	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		35 634	9 210
23	Відстрочені податкові зобов'язання		140 745	72 127
24	Резерви та зобов'язання	19	83 602	114 729
25	Інші фінансові зобов'язання	20	3 771 028	7 488 368
26	Інші зобов'язання	21	248 004	182 106
27	Субординований борг	22	1 235 277	1 299 878
28	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу (чи групами вибуття)			
29	Усього зобов'язань		101 557 254	75 795 412
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
30	Статутний капітал	23	8 860 202	7 810 866
31	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1 499 979	1 142 981
32	Резерви та інші фонди банку	24	1 519 787	1 316 872
33	Чисті активи що належать акціонерам (учасникам) банку		11 879 968	10 270 719
34	Частка меншості			
35	Усього власного капіталу та частка меншості		11 879 968	10 270 719
36	Усього пасивів		113 437 222	86 066 131

Голова правління

Дубілет О. В.

Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

Додаток АЗ
Баланс за станом на кінець дня 31.12.2011 рік
(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Пимітки	На кінець дня 31.12.2011	На кінець дня 31.12.2010
1	2	3	4	5
АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	4	21 770 908	19 725 932
2	Торгові цінні папери	5	122 841	84 401
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах			
4	Кошти в інших банках	6	583 077	1 317 049
5	Кредити та заборгованість клієнтів	7	100 792 210	85 385 307
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	8	83 638	83 498
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	9	72 227	708 257
8	Інвестиції в асоційовані компанії	10	979 744	1 025 367
9	Інвестиційна нерухомість		1 507	
10	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		188	188
11	Відстрочений податковий актив		257	2 681
12	Гудвіл			
13	Основні засоби та нематеріальні активи	11	2 018 056	1 801 944
14	Інші фінансові активи,	12	18 475 602	3 102 607
15	Інші активи	13	177 739	159 457
16	Довгострокові активи, призначені для продажу (чи групами вибуття)	14	40 479	40 534
17	Усього активів		145 118 473	113 437 222
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
18	Кошти банків	15	10 104 288	14 559 473
19	Кошти клієнтів	16	91 841 754	75 182 793
20	Боргові цінні папери, емітовані банком	17	561 668	557 922
21	Інші залучені кошти	18	5 813 456	5 742 776
22	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		20 913	35 634
23	Відстрочені податкові зобов'язання		4 910	140 745
24	Резерви та зобов'язання	19	38 800	83 602
25	Інші фінансові зобов'язання	20	18 464 389	3 771 028
26	Інші зобов'язання	21	295 570	248 004
27	Субординований борг	22	1 225 747	1 235 277
28	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу (чи групами вибуття)			
29	Усього зобов'язань		128 371 495	101 557 254
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
30	Статутний капітал	23	13 545 172	8 860 202
31	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1 572 310	1 499 979
32	Резервні та інші фонди банку	24	1 629 496	1 519 787
33	Чисті активи що належать акціонерам (учасникам) банку		16 746 978	11 879 968
34	Частка меншості			
35	Усього власного капіталу та частка меншості		16 746 978	11 879 968
36	Усього пасивів		145 118 473	113 437 222

Голова правління

Дубілет О. В.

Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

Додаток Б1
Звіт про фінансові результати за станом на кінець дня 31.12.2009 року
(тис.грн)

Рядок	Найменування статті	Пимітки	2009	2008
1	2	3	4	5
1	Чистий процентний дохід/(чисті процентні витрати)		7 371 324	3 992 585
1.1	Процентні доходи	25	14 325 629	9 059 300
1.2	Процентні витрати	25	(6954305)	(5 066 715)
2	Комісійні доходи	6	3 156 810	5 811 594
3	Комісійні витрати	26	(642336)	(447 260)
4	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		(430130)	(549 879)
5	Результат від операцій з хеджування			
6	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів що обліковується за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах			
7	Результат від торгівлі іноземною валютою		143 611	988 729
8	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
9	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
10	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості			
11	Результат від переоцінки іноземної валюти		48078	(109 438)
12	Резерв під заборгованість за кредитами	6,7	(4866464)	(3 276 036)
13	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	(11615)	1 247
14	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	10522	(521)
15	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення			
16	Резерви за зобов'язаннями	19, 34	209960	(198 086)
17	Інші операційні доходи	27	414 668	159 900
18	Доходи/ (витрати) від довгострокового погашення заборгованості			
19	Адміністративні та інші операційні витрати	28	(4258501)	(4 488 022)
20	Дохід від участі в капіталі			
21	Прибуток/ (збиток) до оподаткування		1 145 927	1 884 813
22	Витрати на податок на прибуток	29	(95438)	(593 037)
23	Прибуток/(збиток) після оподаткування		1 050 489	1 291 776
24	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			
25	Чистий прибуток/ (збиток)		1 050 489	1 291 776
26	Прибуток/ (збиток) консолідованої групи			
26.1	Материнського банку			
26.2	Частки меншості			
27	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію		21,66	
28	Скоригований чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			

Голова правління

Дубілет О. В.

Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

Додаток Б2
Звіт про фінансові результати за станом на кінець дня 31.12.2010 року
(тис.грн)

Рядок	Найменування статті	Пимітки	2010	2009
1	2	3	4	5
1	Чистий процентний дохід/(чисті процентні витрати)		5 802 636	7 371 324
1.1	Процентні доходи	25	14 232 444	14 325 629
1.2	Процентні витрати	25	(8429808)	(6954305)
2	Комісійні доходи	6	3 360 171	3 156 810
3	Комісійні витрати	26	(551192)	(642336)
4	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		(21028)	(430130)
5	Результат від операцій з хеджування			
6	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів що обліковується за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах		13530	
7	Результат від торгівлі іноземною валютою		529 856	143 611
8	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
9	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
10	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості			
11	Результат від переоцінки іноземної валюти		(87190)	48078
12	Резерв під заборгованість за кредитами	6,7	(4170027)	(4866464)
13	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	2864	(11615)
14	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	5284	10522
15	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення			
16	Резерви за зобов'язаннями	19, 34	22835	209960
17	Інші операційні доходи	27	487 277	414 668
18	Доходи/ (витрати) від довгострокового погашення заборгованості			
19	Адміністративні та інші операційні витрати	28	(3906765)	(4258501)
20	Дохід від участі в капіталі		(934)	
21	Прибуток/ (збиток) до оподаткування		1 487 317	1 145 927
22	Витрати на податок на прибуток	29	(117137)	(95438)
23	Прибуток /(збиток) після оподаткування		1 370 180	1 050 489
24	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			
25	Чистий прибуток/ (збиток)		1 370 180	1 050 489
26	Прибуток/ (збиток) консолідованої групи			
26.1	Материнського банку			
26.2	Частки меншості			
27	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію		28,25	21,66
28	Скоригований чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			

Голова правління

Дубілет О. В.

Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

Додаток БЗ
Звіт про фінансові результати за станом на кінець дня 31.12.2011 року
(тис.грн)

Рядок	Найменування статті	Пимітки	2011	2010
1	2	3	4	5
1	Чистий процентний дохід/(чисті процентні витрати)		7 940 631	5 802 636
1.1	Процентні доходи	25	16 786 915	14 232 444
1.2	Процентні витрати	25	(8846283)	(8429808)
2	Комісійні доходи	6	4 513 887	3 360 171
3	Комісійні витрати	26	(672479)	(551192)
4	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		(38432)	(21028)
5	Результат від операцій з хеджування			
6	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів що обліковується за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах			13530
7	Результат від торгівлі іноземною валютою		574 195	529 856
8	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
9	Прибуток(збиток), який виникає під час первісного визначення фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова			
10	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості			
11	Результат від переоцінки іноземної валюти		(143274)	(87190)
12	Резерв під заборгованість за кредитами	6,7	(6226470)	(4170027)
13	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	7435	2864
14	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	8	(4700)	5284
15	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення			
16	Резерви за зобов'язаннями	19, 34	40623	22835
17	Інші операційні доходи	27	584 855	487 277
18	Доходи/ (витрати) від довгострокового погашення заборгованості			
19	Адміністративні та інші операційні витрати	28	(5081564)	(3906765)
20	Дохід від участі в капіталі			(934)
21	Прибуток/ (збиток) до оподаткування		1 571 572	1 487 317
22	Витрати на податок на прибуток	29	(145756)	(117137)
23	Прибуток /(збиток) після оподаткування		1 425 816	1 370 180
24	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			
25	Чистий прибуток/ (збиток)		1 425 816	1 370 180
26	Прибуток/ (збиток) консолідованої групи			
26.1	Материнського банку			
26.2	Частки меншості			
27	Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			28,25
28	Скоригований чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію			

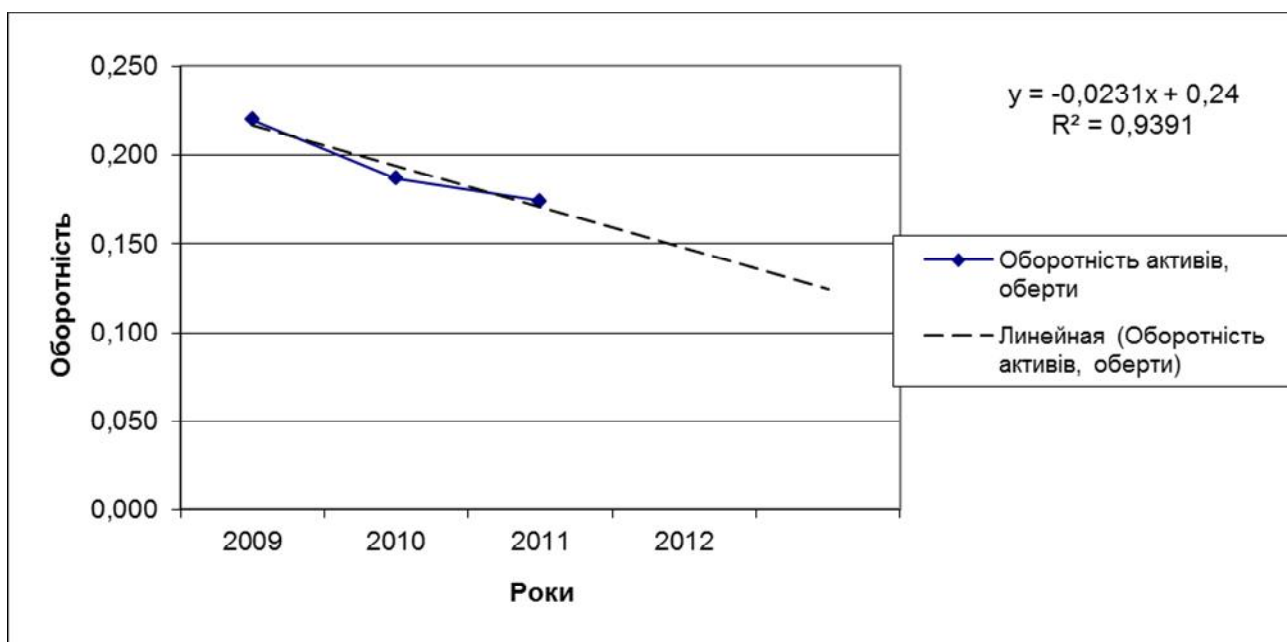
Голова правління

Дубілет О. В.

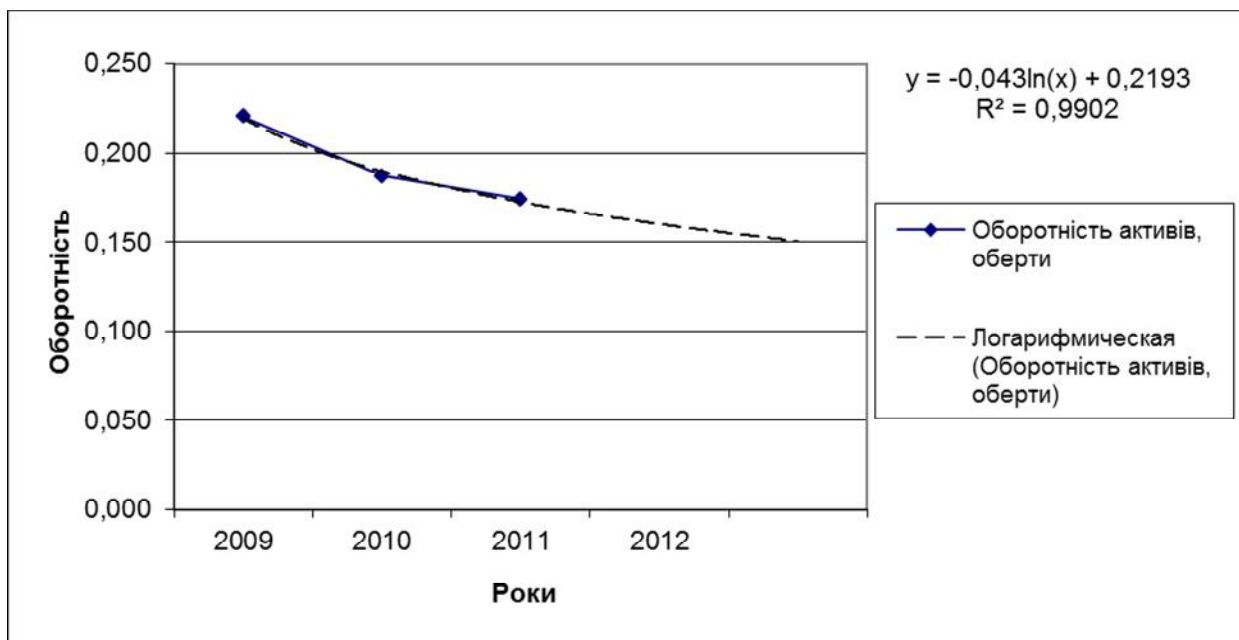
Головний бухгалтер

Коротіна Л. І.

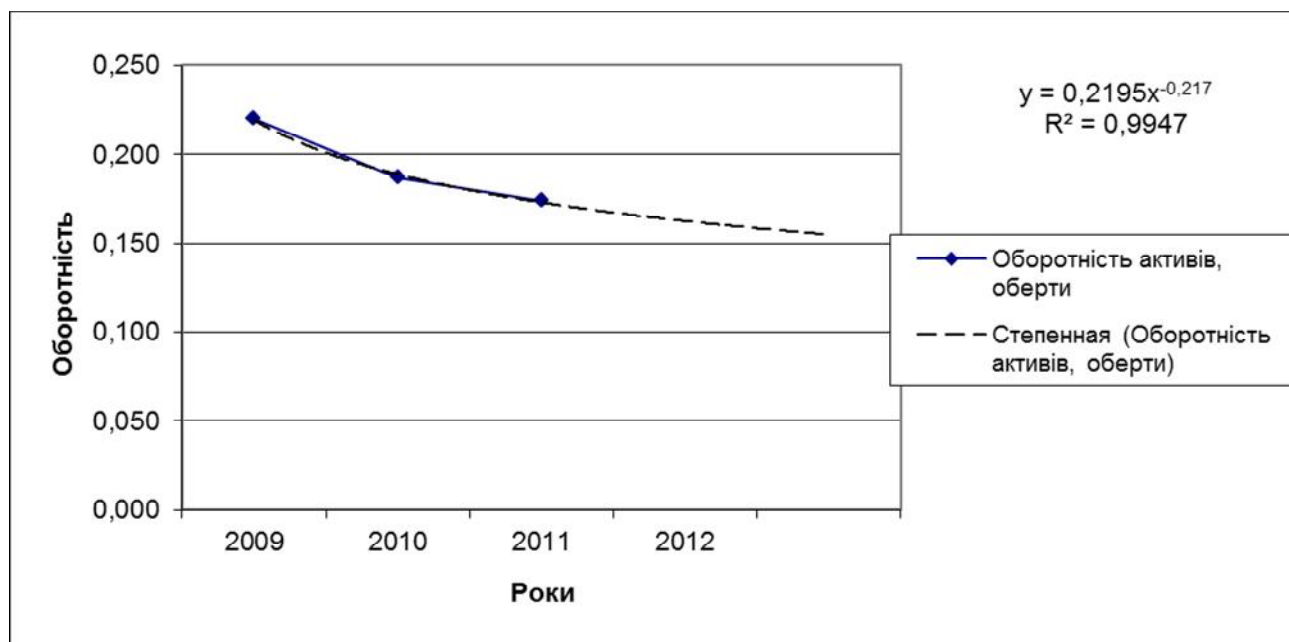
Додаток В
Аналіз коефіцієнту оборотності активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

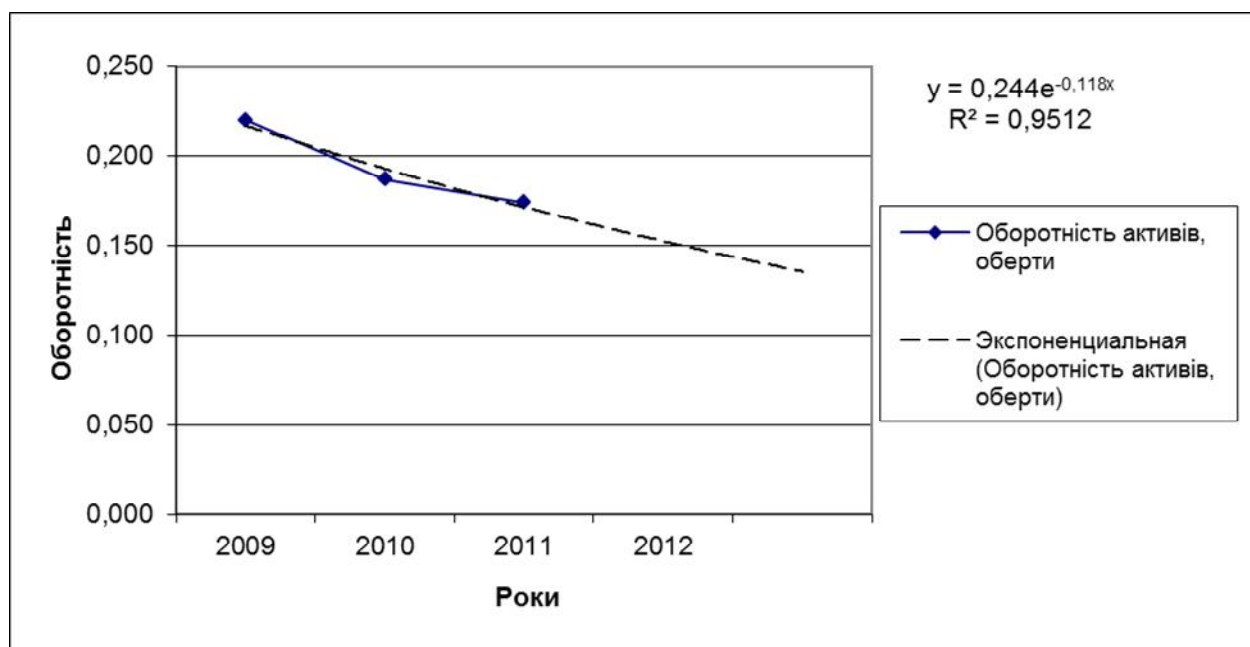
Рис. В.1 - Лінійна лінія тренду коефіцієнту оборотності активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

Рис. В.2 - Логарифмічна лінія тренду коефіцієнту оборотності активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

Рис. В.3 - Степенна лінія тренду коефіцієнту оборотності активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

Рис. В.4 - Экспоненційна лінія тренду коефіцієнту оборотності активів ПАТ КБ «ПриватБанк»

Додаток Г

Схеми кредитування ПАТ КБ «ПриватБанк» в магазині «Ельдорадо»

	Название кредитной схемы в ПК Проминь	Срок действия схемы	Сумма кредита	Аванс ОТ, %	Срок кредита, мес.	Грейс период	% ставка, годовых	Ежемесяч ная комиссия, %	Единораз овая комиссия, %	Страховой тариф, % в месяц	Условия оформления страховки	Код технологии Sketch
1	Супер Рассрочка 0-0-36	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	36	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,25%	Обязательная страховка	F1
2	Супер Рассрочка 0-0-24	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	24	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,20%	Обязательная страховка	F2
3	Супер Рассрочка 0-0-18	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	18	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,00%	Обязательная страховка	F3
4	Супер Рассрочка 0-0-12	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	12	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,20%	Обязательная страховка	F4
5	Супер Рассрочка 0-0-12 Мобильные	с 13.02 по 18.03.2012	1000-6000	<u>0%</u>	12	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,20%	Только для внешних клиентов	F5
6	Супер Рассрочка 0-0-10	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	10	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,00%	Обязательная страховка	F6
7	Супер Рассрочка 0-0-5	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	5	0	0,12%	0,0%	10,00%	1,00%	Только для внешних клиентов	F7
8	Грейс "0-10-18"	с 13.02 по 18.03.2012	1 000-20 000	<u>0%</u>	18	10	0,12%	2,0%	10,00%	1,00%	Обязательная страховка	R1
9	Грейс "0-6-18"	с 13.02 по 18.03.2012	1 000-20 000	<u>0%</u>	18	6	0,12%	2,0%	10,00%	0,00%	без страховки	R2
10	Грейс "0-10-24"	с 13.02 по 18.03.2012	1 000-20 000	<u>0%</u>	24	10	0,12%	2,0%	10,00%	1,00%	Обязательная страховка	R3
11	Грейс "0-6-24"	с 13.02 по 18.03.2012	1 000-20 000	<u>0%</u>	24	6	0,12%	2,0%	10,00%	0,00%	без страховки	R4
12	Грейс 0-18-36	с 13.02 по 18.03.2012	1000 - 20 000	<u>0%</u>	36	18	0,12%	2,0%	10,00%	1,50%	Только для внешних клиентов	R5

Додаток Д
Типова довідка про надання кредиту і графік погашення

ДОВІДКА

про умови кредитування ПриватБанку та сукупну вартість споживчого кредиту

Підтверджую, що ПриватБанк письмово проінформував мене про умови кредитування, а також орієнтовну сукупну вартість кредиту, а саме про:

1. Найменування та місцезнаходження ПриватБанку

2. Умови кредитування (можливу суму кредиту; строк кредиту; мету кредиту; форми та види забезпечення кредиту; наявні форми та види кредитування ПриватБанку; тип процентної ставки; переваги та недоліки пропонуваніх схем кредитування);

3. Орієнтовну сукупну вартість кредиту з урахуванням: процентної ставки за кредитом, вартості всіх супутніх послуг, а також інших фінансових зобов'язань, які пов'язані з отриманням, обслуговуванням і погашенням кредиту; варіантів погашення кредиту, уключаючи кількість платежів, їх періодичність та обсяги; можливості та умов дострокового повернення кредиту;

4. Інші умови, передбачені законодавством.

Загальні умови надання кредиту ПриватБанком

Найменування та місцезнаходження Банку:	ПриватБанк
Юридична адреса:	49094, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 50
Структурний підрозділ Банку (філія/відділення)	
Мета кредиту:	На придбання побутової техніки тощо, мобільних телефонів, інших споживчих товарів тривалого використання

Забезпечення кредиту:	Забезпеченням виконання зобов'язань по кредиту є застава придбаного в кредит товару
Оцінка майна:	Оцінка предмету застави здійснюється за згодою сторін
Форма кредитування:	Споживче кредитування
Тип процентної ставки:	Фіксована
Особливості схеми кредитування:	Отримання кредиту безпосередньо в місці придбання товару.
Перелік документів, необхідних для отримання кредиту:	Паспорт громадянина України, довідка про надання ідентифікаційного номеру, довідка про доходи.
Дострокове погашення кредиту:	Дострокове повернення кредиту можливе шляхом збільшення позичальником сум щомісячних платежів, а також при поверненні позичальником товару продавцю або обміну товару на товар меншої вартості у випадках, передбачених законодавством. За дострокове погашення кредиту жодна плата з позичальника не стягується.
Порядок повернення кредиту:	Повернення кредиту здійснюється шляхом сплати щомісячних ануїтетних платежів (базис днів для розрахування - 360). Кількість платежів залежить та дорівнює строку кредитування.

Під час оформлення кредиту клієнту може бути запропонована додаткова послуга особистого страхування, згідно із Законом України "Про страхування" від 07.03.1996 р. №85/96-ВР. Розмір страховки встановлюється згідно тарифів страхової компанії та зазначається у договорі страхування. Страховий платіж додається до суми кредиту та сплачується рівними платежами у сумі щомісячного платежу по кредиту.

Сукупна вартість кредиту складається з наступних складників:

Назва кредитного продукту	Умови кредитування	
Грейс "0-10-36" Эльдорадо	Вартість товару, грн	3484.8
	Перший внесок, грн	0.0
	Строк кредиту, місяців	36
	Сума кредиту, грн	3822.83
	Комісія за надання кредиту (одноразово), %	9.7
	Процентна ставка за кредитом (річна) нараховується на залишок суми кредиту, %	0.12
	Комісія за розрахункове обслуговування, щомісячно, %	2.0
	Ефективна процентна ставка, %	30.63
	Сума платежу за розрахунковий період, грн	5817.78
	Абсолютне значення подорожчання кредиту, грн	2332.98